

**ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ
Г А Б Р О В О**

ГОДИШЕН ДОКЛАД

НА РЕКТОРА

ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ -

Габрово

за 2022 година

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	4
2 УЧЕБНА ДЕЙНОСТ	5
2.1. Организация и управление на учебния процес	5
2.2. Прием на нови студенти	16
2.3. Обучение на докторанти	22
2.4. Департамент за езиково и специализирано обучение	25
2.5. Електронно и дистанционно обучение	26
2.6. Квалификационна дейност и професионално обучение	28
2.7. Университетска библиотека	30
2.8. Изводи и препоръки	32
3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ	35
3.1. Научноизследователска дейност	35
3.2. Публикационна и издателска дейност	38
3.3. Научно-приложна и приложна дейност	43
3.4. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации	45
3.5. Изводи и препоръки	45
4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ	46
4.1. Състояние на академичния състав	46
4.2. Развитие на академичния състав	47
4.3. Изводи и препоръки	48
5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА	48
5.1. Участие в международни образователни и научноизследователски програми	49
5.2. Национални оперативни програми, съфинансирани от Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие	56
5.3. Двустранно сътрудничество	56
5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми	56
5.5. Участие в международни асоциации	58
5.6. Университетски кариерен център	59
5.7. Център по предприемачество	62
5.8. Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб	62
5.9. Изводи и препоръки	62
6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	63
6.1. Акредитация	63
6.2. Система за управление на качеството	67
6.3. Вътрешнонормативни документи	69
6.4. Изводи и препоръки	69
7. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	70
7.1. Административна дейност	70
7.2. Стопанска дейност	72
8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ	75
8.1. Изпълнение на приходната част на бюджета	76
8.2. Изпълнение на разходната част на бюджета	77
8.3. Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз	78
8.4. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства	79
8.5. Отчет за касовото изпълнение на сметките за чужди средства	79
9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	79

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с изискванията на Закона за висшето образование (ЗВО) в Годишния доклад на Ректора за състоянието на Технически университет – Габрово (ТУ–Габрово) за 2022 година са отразени резултатите от изпълнението на основните видове дейности в Университета, финансовите и натуралните показатели на висшето училище, както и резултатите от функционирането на Системата за управление на качеството (СУК). През 2022 година са изпълнявани задачите от приетата от Академичния съвет (АС) Мандатна програма на ръководството на ТУ-Габрово за периода 2019-2023 година, подчинени на заложената в нея стратегическа цел: **Устойчиво развитие и утвърждаване на Технически университет - Габрово като водещ изследователски университет за подготовка на висококвалифицирани кадри и провеждане на научни изследвания, отговарящи на европейските стандарти, потребностите на индустрията и дигиталното общество, и заемащ значимо място на картата на образователната и научната инфраструктура в България.**

Основните задачи са:

- *Утвърждаване на Технически университет - Габрово като водещ изследователски университет в рамките на Европейска университетска мрежа.*
- *Съвместяване на традиции и иновации в образователния процес и научноизследователската дейност. Достигане на европейски стандарти в областта на обучението на студенти и докторанти.*
- *Осигуряване на високо качество на образованието посредством прилагането на нови и иновативни подходи за обучение и използване на образователни ресурси, информационни и комуникационни технологии.*
- *Разширяване на дела на дигиталните технологии в образователния процес и научно-изследователската дейност. Създаване на работещ/и модел/и на „Индустрия 4.0”.*
- *Развитие на специалностите, по които се провежда обучение в Технически университет – Габрово, и издигане на тяхната роля и значимост.*
- *Развитие на системата за кандидатстудентски прием в съответствие с пазарните принципи на конкурентната среда в образователния пазар, при сътрудничество със средните училища и партньорите от бизнеса и с активно участие на студенти, докторанти, преподаватели и служители.*
- *Интегриране на научната и иновационната инфраструктура в Технологичен парк на ТУ-Габрово.*
- *Развитие на основните звена на ТУ-Габрово при прилагане на последователна политика за повишаване на квалификацията, мотивацията, компетентността и научното израстване на академичния състав.*
- *Стимулиране и финансиране на публикационната дейност в реферирани издания и регистрирането на обекти на интелектуална собственост.*
- *Европейска интеграция и международно сътрудничество с широк спектър от партньори в рамките на двустранни и многостранни договорености, проекти и инициативи.*
- *Планиране, организиране и отчитане на всички дейности при спазване на принципите за академичност и етичност.*
- *Стимулиране на творческата активност и участието на студентите в академичния живот на Университета.*

- Осигуряване на ефективно управление и финансова стабилност на Университета. Подобряване на финансово-счетоводното и административното обслужване.
- Разширяване на системата за финансово стимулиране на академичния състав за високи научни резултати и повишаване на материалния статус на работещите в Университета.
- Модернизирани и разширяване на материалната база на ТУ-Габрово с цел подобряване на качеството на обучение и на научноизследователската работа на преподавателите, студентите и докторантите. Изграждане на атрактивна социална среда, осигуряваща съвременни условия за обучение и труд.
- Институционална и програмна акредитация на професионалните направления и докторските програми.

Представените в Годишния доклад резултати са постигнати с активното участие на цялата академична общност - преподаватели, служители, студенти и докторанти.

При управлението на ТУ-Габрово са спазвани изискванията на действащото законодателство и решенията на колективните органи за управление.

2. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

2.1. Организация и управление на учебния процес

Учебната дейност е организирана в съответствие с изискванията на ЗВО, *Правилника за дейността на Технически университет – Габрово*, *Правилника за организация на учебната дейност* (ПОУД) и *Правилника за натрупване и трансфер на кредити*. Обучението се провежда в трите факултета на ТУ-Габрово – факултет „Електротехника и електроника” (ФЕЕ), факултет „Машиностроене и уредостроене” (ФМУ) и факултет „Стопански” (ФС), в Департамента за езиково и специализирано обучение (ДЕСО) и в Технически колеж – Ловеч (ТК-Ловеч).

През учебната 2021/2022 година в ТУ-Габрово е проведено обучение на студенти в седем акредитирани професионални направления (3.4 Социални дейности, 3.7 Администрация и управление, 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 5.6 Материали и материалознание и 5.13 Общо инженерство) по 4 специалности в образователно-квалификационна степен (ОКС) „професионален бакалавър”, 24 специалности в ОКС „бакалавър” и 25 специалности в ОКС „магистър”, редовна (РО), задочна (ЗО) и дистанционна форма на обучение (ДО). Във всички специалности и форми на обучение са обучавани 2945 студенти, от които 2757 студенти в ТУ-Габрово и 188 – в ТК-Ловеч (Таблица 2.1).

Таблица 2.1. Записани и обучавани студенти, брой

Осн. звено/ Уч. година	ФЕЕ	ФМУ	ФС	ТУ- Габрово	ТК-Ловеч	ОБЩО
2019/2020	1208	969	629	2806	226	3032
2020/2021	1246	955	419	2620	213	2833
2021/2022	1380	993	384	2757	188	2945

Основните задачи през учебната 2021/2022 година, свързани с осигуряване на качеството на учебния процес, са:

- Планиране и организация на учебния процес за всички специалности и форми на обучение. Актуализация на вътрешнонормативните документи, свързани с неговата организация и провеждане.

- Създаване на нови интегрирани специалности за обучение в ОКС „бакалавър“.
- Приемане на нова и актуализиране на съществуващата учебна документация за обучение на студентите в ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“, като се отчитат мненията на студентите и препоръките на потребителите на кадри.
- Приложение на съвременни технологични решения в образователния процес и създаване на условия както за обучение, така и за оценяване и контрол на резултатите от него в електронна среда.
- Организация, провеждане и развитие на бизнес-ориентираното обучение в съответствие с *Правилника за организация на учебната дейност*.
- Осигуряване на условия за практическо обучение на студентите в реална работна среда. Сключване на договори с външни организации за провеждане на практическо обучение и стаж.
- Непрекъснато следене на изпитното състояние на студентите и създаване на условия за своевременно полагане на изпитите по всички дисциплини.
- Създаване на условия за повишаване на мотивацията на студентите чрез прилагане на интерактивни методи на преподаване, модернизиране на материалната и информационната база и провеждане на практическо обучение в реална работна среда на база на сключени договори с външни организации.

Във връзка с изпълнението на тези задачи са реализирани следните дейности:

- ✓ Приет е График на учебния процес за учебната 2021/2022 година за ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“.
- ✓ Разработени са и са публикувани учебни разписи за всеки семестър за всички специалности и форми на обучение, които предоставят възможности за съчетаване на аудиторната заетост със самостоятелна работа на студентите.
- ✓ Структурирани са учебните потоци и групи и са оптимизирани учебното натоварване на преподавателите и използваемостта на аудиторната и лабораторната база на ТУ–Габрово.
- ✓ В съответствие с *Правилника за организация на учебната дейност* и *Концепцията за развитие на бизнес-ориентирано обучение в Технически университет – Габрово* е организирано и проведено бизнес-ориентирано обучение съвместно с фирми „Аркус“ АД – град Лясковец, „Хилцингер-полирни технологии“ ООД – град Горна Оряховица, „Хамбургер-България“ (град Севлиево), АЕЦ „Козлодуй“, „Зюдволе Груп Италия“ АД – Клон Булсафил (град Пловдив), „Кремък“ ЕООД (град Стара Загора), „Прогрес“ АД (град Стара Загора), „Оскар Рюек България“ (град Стара Загора), „Оптикоелектрон“ (град Панагюрище), „Алуком“ ЕООД (град Плевен), „Илинден“ АД (град Плевен), „Калинел“ ЕООД (град Троян) и Община Копривщица по специалностите „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“, „Промислена и автомобилна електроника“, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“, „Технология на материалите и материалознание“, „Дизайн, техника и технологии в текстила“, „Техническа безопасност“ и „Индустриален мениджмънт“. При тази форма на организация на обучението през учебната 2021/2022 година са се обучавали 66 студенти от първи курс, 91 студенти от втори курс, 135 студенти от трети курс и 99 студенти от четвърти курс, ОКС „бакалавър“.
- ✓ Разкрита е нова специалност „Автомобилна мехатроника“, ОКС „професионален бакалавър“, редовна форма на обучение, в професионално направление (ПН) 5.1 Машинно инженерство.

- ✓ В изпълнение на четири проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” (ОП НОИР) по процедура „Модернизация на висшето образование“, приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот са разработени следните хибридни специалности, базирани на компетентностен модел:
 - магистърска специалност „Повърхностно обработване на инженерни материали (Surface Engineering)” по проект BG05M2OP001-2.016-0008-C02 „Иновации, Наука и Образование за високо качество и съответствие с пазара на труда в ТЕХнически университет-София и Партньори (ИННОТЕХ ПРО)“, съвместно с ТУ-София и ХТМУ-София, за обучение на студенти в ПН 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание.
 - магистърска специалност „Социални иновации и социални политики“ в ПН 3.4 Социални дейности по проект BG05M2OP001-2.016-0019 „Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий”, Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Югозападен университет „Неофит Рилски” и Техническият университет в Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния”;
 - магистърска специалност „Мебелна индустрия 4.0“ в ПН 5.13 Общо инженерство в ТУ-Габрово и в ПН 4.4 Науки за земята в ЛТУ по проект BG05M2OP001-2.016-0022 „Модернизация на висшето образование по устойчиво използване на природните ресурси в България“.
- ✓ Приета е нова учебна документация (квалификационни характеристики и учебни планове) на специалности: „Автомобилна мехатроника”, ОКС „професионален бакалавър”; „Социални иновации и социални политики“, ОКС „магистър“; „Мебелна индустрия 4.0“, ОКС „магистър“; „Повърхностно обработване на инженерни материали (Surface Engineering)”, ОКС „магистър“.
- ✓ Във връзка с подготовката на документация за програмна акредитация на докторски програми „Инженерна екология“ в ПН 5.13 Общо инженерство и „Организация и управление на социалните дейности“ в ПН 3.4 Социални дейности са приети квалификационни характеристики и актуализация на Груповия учебен план за подготовка на докторанти в Технически университет – Габрово (проекти).
- ✓ Актуализирани са:
 - учебният план за ОКС „бакалавър“ на специалност „Технология на материалите и материалознание“ – редовна и задочна форма на обучение;
 - учебните планове за ОКС „професионален бакалавър“ на специалности „Машиностроене“, „Автомобилно машиностроене“, „Текстилна техника и технологии“, „Електротехника“, „Компютърни системи и технологии“ и „Автомобилна мехатроника“;
 - учебните планове за ОКС „магистър“ на специалности „Социална работа и европейски политики“ – дистанционна форма на обучение; „Стопанско управление“, магистърска програма „Управление на проекти“ – дистанционна форма на обучение; „Технология на материалите и материалознание“ – редовна и задочна форма на обучение;
 - Груповият учебен план за подготовка на докторанти в Технически университет – Габрово.
- ✓ Приети са *Правилник за устройството и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение в ТУ-Габрово* и *Правилник за организиране и провеждане на дистанционна форма на обучение в Технически университет - Габрово.*

- ✓ Актуализирани са *Правилникът за признаване на придобито висше образование, образователна и научна степен „доктор“ и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет - Габрово* и *Правилникът за приемане на студенти в Технически университет – Габрово*.
- ✓ Създадени са условия за допълнително явяване и успешно полагане на изпитите от студентите по всички учебни дисциплини:
 - по предложение на студентите, съгласувано с преподавателите, за всяка редовна изпитна сесия от сектор „Учебна дейност“ се изработва календарен график за изпитите по групи, който се утвърждава от Ректора (чл. 22, ал 2 от ПОУД);
 - ликвидационната сесия е през месец юли, непосредствено след поправителната сесия;
 - удължена е с два месеца лятната изпитна сесия на студентите от задочна форма на обучение, като е предоставена възможност за по-голям брой явявания на изпити;
 - определени са допълнителни дати за явяване на изпити по всички учебни дисциплини по време на семестъра.
- ✓ Увеличена е ролята на груповите ръководители, особено на тези на първи и втори курс. В учебния разпис са заложени ежеседмични срещи със студентите с продължителност 30 минути за решаване на възникнали проблеми и поставяне на въпроси.
- ✓ Организирано е триседмично подготвително обучение по математика за студентите от първи курс, обучаващи се в инженерните специалности. На първокурсниците е предоставен „Пътеводител на първокурсника“, съдържащ информация за организацията на учебния процес, административното обслужване, правата и задълженията на студентите (https://www.tugab.bg/images/normativni_documenti/putevoditel-na-purvokursnika-2022.pdf).
- ✓ Предоставени са възможности за факултативно обучение по различни дисциплини.
- ✓ Обучението на студентите през учебната 2021/2022 г. е организирано и проведено в съответствие с епидемичната обстановка в страната. Учебните занятия са провеждани от разстояние, с използване на средствата на информационните и комуникационните технологии (в среда на Microsoft Teams) или хибридно. От страна на преподавателите са прилагани съвременни технологични решения в образователния процес, увеличен е обемът на електронните учебни материали и е осигурена връзка с външни ресурси и бази данни за модернизирани на учебната и технологична среда. Присъствените лабораторни занятия са провеждани по разработен график и при строго спазване на противоепидемичните мерки.
- ✓ Семестриалното и сесийното оценяване са провеждани както присъствено, така и със средствата на информационните и комуникационните технологии в съответствие с формите, предвидени в учебните планове и програми. Документация с резултатите от семестриалния и сесийния контрол се съхранява на хартиен носител в съответствие чл. 26 (4) от *Правилника за организация на учебната дейност* и чл.21 (1) от *Правилата за оценяване на знанията и уменията на студентите в ТУ-Габрово*.
- ✓ Организирана е и е реализирана електронна заверка на семестъра. При изпитване на студентите са използвани електронни протоколи. Намален е документооборотът на хартиени носители и при попълване на форми 2 (индивидуален план) и 4 (индивидуален отчет) за учебна натовареност на академичния състав.

2.1.1. Обучение в ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“

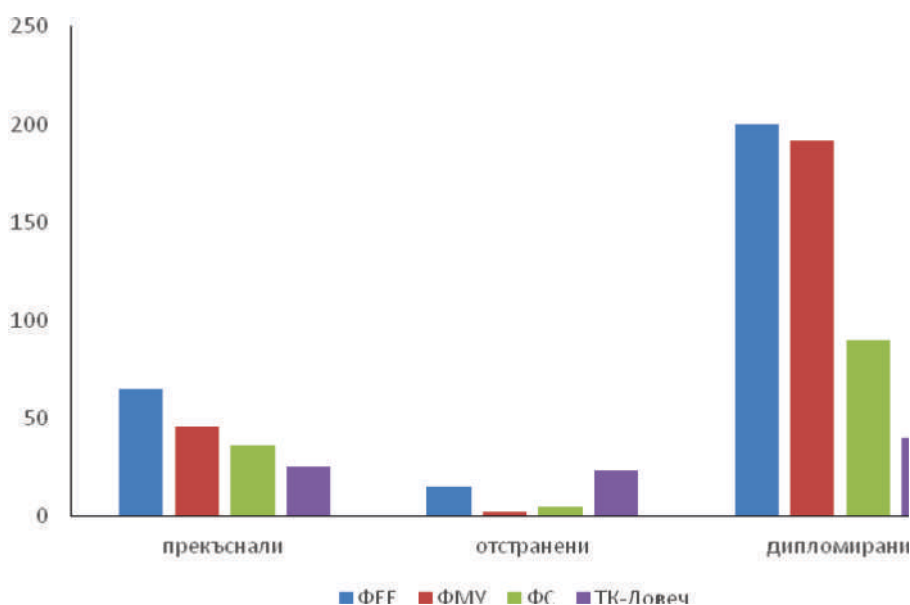
През учебната 2021/2022 г. учебният процес на студентите от ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“ е планиран и организиран на база на действащите учебни планове и приетия от Академичния съвет (АС) График на учебния процес.

Справка за студентското състояние по основни звена в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение е представена в Таблица 2.2 (Фиг. 2.1).

Таблица 2.2. Студентско състояние по основни звена

Студенти, брой								
Учебна година	Записани		Прекъснали		Отстранени		Дипломирани	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
ФЕЕ								
2019/2020	532	403	74	72	5	4	75/46*	66/42*
2020/2021	578	410	89	74	3	0	71/52*	80/50*
2021/2022	582	438	40	25	14	1	107/54*	93/34*
ФМУ								
2019/2020	413	387	22	22	12	1	51/35*	65/57*
2020/2021	452	351	31	22	2	-	83/37*	131/69*
2021/2022	452	304	37	9	2	-	110/75*	82/60*
ФС								
2019/2020	242	269	25	8	2	0	55/47*	72/65*
2020/2021	206	213	9	9	0	2	41/35*	59/51*
2021/2022	204	180	22	14	3	2	43/25*	47/30*
ТК-Ловеч								
2019/2020	226	-	32	-	99	-	35/24*	-
2020/2021	213	-	32	-	42	-	40/32*	-
2021/2022	188	-	25	-	23	-	40/35*	-

* Дипломирани студенти в срока на обучение

Фиг. 2.1. Студентско състояние по основни звена

Броят на прекъсналите и на отстранените студенти е значителен на фона на намаляващия прием и брой на обучаваните студенти. През учебната 2021/2022 година са прекъснали 172 студенти (124 студенти в редовна форма на обучение и 48 – в задочна форма). Отстранени са 22 студенти, от които 19 в редовна форма на обучение и 3 – в задочна форма на обучение.

В сравнение с предходната 2020/2021 учебна година броят на прекъсналите студенти за ТУ–Габрово е намалял с 23% - за редовна форма на обучение и с 54% - за задочна форма на обучение (за ФЕЕ броят на прекъсналите студенти е намалял с 55% за РО и с 66% за ЗО, за ФС се е увеличил със 144% за РО и с 55,6% за ЗО, а за ФМУ броят на прекъсналите студенти се е увеличил с 19,35% за РО и е намалял с 59,1% за ЗО).

Броят на отстранените студенти се е увеличил в сравнение с учебната 2020/2021 година с 15 студенти (2 пъти), като за ФЕЕ се е увеличил с 11 студенти (3,7 пъти) за РО и с 1 студент за ЗО, за ФМУ е останал непроменен за РО и ЗО, а за ФС се е увеличил с 3 студенти за РО и е останал непроменен за ЗО.

За ТК-Ловеч броят на прекъсналите студенти е намалял със 7 студенти (21,9%), а на отстранените - с 19 студенти (45%).

Намаляването на броя на обучаваните студенти се дължи на прекъсване поради слаб успех и незаверен семестър, както и на отказване на голям брой студенти още в първи курс въпреки провеждането на подготвително обучение и дейността на груповите ръководители. Причина за значителния брой прекъснали и отстранени студенти са липсата на мотивация и формирани навици за работа на студентите, както и недостатъчната подготовка от средния курс. Проблем са малката посещаемост на лекции дори и при обучение в електронна среда, както и недостатъчната подготовка на студентите за провеждане на лабораторни и семинарни упражнения. Новоприетите студенти трудно се адаптират към учебната работа в Университета, липсват им опит и навици за учене и организиране на самостоятелната им работа.

Тези констатации се правят всяка учебна година. Разрешаването на посочените проблеми може да се постигне чрез засилване на индивидуалната и извънаудиторната работа на студентите за получаване на съответните кредити, актуализиране на съдържанието на учебния материал и използваните методи, увеличаване на публикуваните електронни материали и ресурси и по-атрактивното им представяне, както и чрез оптимизиране на учебните разписи. Условия за това създават: приетите в съответствие с мнението на студентите и работодателите учебни планове и учебни програми за ОКС „професионален бакалавър” и „бакалавър” с намалена аудиторна заетост и увеличен относителен дял на извънаудиторната заетост; провеждането на бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка в съответствие с изискванията на бизнеса; прилагането на еднакви критерии за оценяване на знанията и уменията на студентите в съответствие с *Правилата за оценяване на знанията и уменията на студентите в Технически университет – Габрово*; прилагането на съвременни технологични решения в образователния процес; модернизирането на учебната и технологичната среда.

През учебната 2021/2022 година са се дипломирали 522 студенти, от които 300 студенти в редовна форма на обучение и 222 – в задочна форма. Броят на дипломираните се студенти в срока на обучение е 189 (63%) в РО и 124 (55,9%) в ЗО (*Таблица 2.2*). За редовна форма на обучение за специалностите във ФЕЕ съотношението между броя на дипломираните в срок и броя на записаните през последната година на следване студенти е 0,42, като това съотношение е най-малко (0,14) за специалност „Електроника“, а най-голямо (0,7) – за специалност АИУТ. За задочна форма на обучение съотношението е 0,32, като е най-малко (0,08) за специалност КСТ, а най-голямо (0,57) - за специалност ЕЕ. Във ФМУ за РО относителният дял на дипломираните в срок студенти е 71,4% от записаните през последната година на следване, като най-малък е дялът (50%) за специалност ТММ, а най-голям (100%) – за специалности ДТТТ, КДИ и ТТООС. За задочна форма на обучение относителният дял е 67,4%, като той е най-нисък (40%) за специалност ОВКГТ, а най-висок (80%) – за специалност ТММ. За редовна форма на обучение за специалностите във ФС съотношението между броя на ди-

пломираните в срок и броя на записаните през последната година на следване студенти е 0,61, като съотношението е най-малко (0,13) за специалност ИМ, а най-голямо (0,94) – за специалност СУ. За задочна форма на обучение съотношението е 0,48 и е най-малко (0,13) за специалност ИМ, а най-голямо (0,73) - за специалност СУ. За специалностите в ТК-Ловеч относителният дял на дипломираните в срок студенти е 83% от записаните през последната година на следване, като най-малък е дялът (43%) за специалност АМ и най-висок (100%) – за специалност КСТ.

Съотношението между броя на дипломираните в срока на обучение студенти и записаните през последната година на следване е важен показател в Рейтинговата система на висшите училища и се приема като критерий за оценка на качеството на подготовка на студентите. Броят на дипломираните студенти в ОКС „професионален бакалавър” и „бакалавър” определя броя на потенциалните кандидати за обучение в ОКС „магистър”, а оттам и изпълнението на държавния план за прием на студенти в тази образователно-квалификационна степен.

Показатели за оценяване на степента на усвояване на преподавания материал са изпитното състояние на студентите и техният успех от следването. Справка за изпитното състояние на студентите от ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър” по основни звена и форми на обучение е представена в *Таблицы 2.3–2.6, 2.8 и 2.9*, а за средния успех – в *Таблица 2.7*.

Таблица 2.3. Студенти, редовна форма на обучение, положили успешно всички изпити през учебната 2021/2022 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%
ФЕЕ	147/73	50	134/47	35	133/49	37	127/72	57
ФМУ	93/34	34,97	107/46	40,13	111/47	32,58	104/91	87,26
ФС	57/30	52,63	65/33	50,77	41/11	26,83	41/32	80,49
ТК-Ловеч	60/33	55	47/26	55,3	42/32	76,2	-	-
ОБЩО	357/170	47,62	353/152	43,06	327/139	42,51	272/195	71,69

Таблица 2.4. Студенти, задочна форма на обучение, положили успешно всички изпити през учебната 2021/2022 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%
ФЕЕ	114/62	54	94/58	62	100/30	30	104/64	62
ФМУ	68/28	34,09	63/35	63,84	73/39	54,52	90/66	71,12
ФС	49/25	51,02	24/14	58,33	44/25	56,82	63/43	68,25
ОБЩО	231/115	49,78	181/107	59,12	217/94	43,32	257/173	67,32

Таблица 2.5. Студенти, редовна форма на обучение, с до 4 неположени изпита през учебната 2021/2022 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	бр.студ./ бр. студ. с до 4 изпита	%	бр.студ./ бр. студ. с до 4 изпита	%	бр.студ./ бр. студ. с до 4 изпита	%	бр.студ./ бр. студ. с до 4 изпита	%
ФЕЕ	147/45	31	134/54	40	133/47	35	127/28	22
ФМУ	93/31	32,52	107/41	37,92	111/36	44,52	104/7	23,35
ФС	57/12	21,05	65/14	21,54	41/17	41,46	41/5	12,20
ТК-Ловеч	60/12	20	47/12	25,5	42/4	9,5	-	-
ОБЩО	357/100	28,01	353/121	34,28	327/104	31,8	272/40	14,7

Таблица 2.6. Студенти, задочна форма на обучение, с до 4 неположени изпита през учебната 2021/2022 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	бр.студ./ бр. студ. с до 4 изпита	%	бр.студ./ бр. студ. с до 4 изпита	%	бр.студ./ бр. студ. с до 4 изпита	%	бр.студ./ бр. студ. с до 4 изпита	%
ФЕЕ	114/34	30	94/25	27	100/47	47	104/20	19
ФМУ	68/23	27,12	63/14	17,87	73/17	23,25	90/9	9,40
ФС	49/11	22,45	24/5	20,83	44/11	25,00	63/15	23,81
ОБЩО	231/68	29,44	181/44	24,31	217/75	34,56	257/44	17,12

Таблица 2.7. Среден успех на студентите от ОКС „професионален бакалавър” и „бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение за учебната 2021/2022 година

Основно звено	I курс		II курс		III курс		IV курс	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
ФЕЕ	4,42	4,36	4,29	4,21	4,23	3,78	4,30	4,33
ФМУ	4,59	4,42	4,53	4,18	4,90	4,54	4,71	4,37
ФС	3,77	3,65	3,73	3,55	3,96	4,00	4,35	4,11
ТК-Ловеч	4,48	-	4,90	-	4,96	-	-	-
ТУ-Габрово	4,32	4,14	4,36	3,98	4,51	4,11	4,45	4,27

Таблица 2.8. Студенти, редовна форма на обучение, с много добър и отличен успех през учебната 2021/2022 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	бр. студ./ бр. студ. с успех над 4,50	%	бр. студ./ бр. студ. с успех над 4,50	%	бр. студ./ бр. студ. с успех над 4,50	%	бр. студ./ бр. студ. с успех над 4,50	%
ФЕЕ	147/46	31	134/22	16	133/28	21	127/29	23
ФМУ	93/25	21,58	107/19	16,13	111/43	24,73	104/45	43,08
ФС	57/19	33,33	65/18	27,69	41/8	19,51	41/17	41,46
ТК-Ловеч	60/ 22	36,7	47/ 21	44,7	42/23	54,8	-	-
ОБЩО	357/112	31,37	353/80	22,66	327/102	31,19	272/91	33,46

Таблица 2.9. Студенти, задочна форма на обучение, с много добър и отличен успех през учебната 2021/2022 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	бр. студ./ бр. студ. с успех над 4,50	%	бр. студ./ бр. студ. с успех над 4,50	%	бр. студ./ бр. студ. с успех над 4,50	%	бр. студ./ бр. студ. с успех над 4,50	%
ФЕЕ	114/35	31	94/25	27	100/11	11	104/21	20
ФМУ	68/10	11,47	64/12	22,61	75/22	30,63	90/34	37,83
ФС	49/18	36,73	24/8	33,33	44/18	40,91	63/21	33,33
ОБЩО	231/63	27,27	181/45	24,86	217/51	23,50	257/76	29,57

Анализът на представените резултати за успеваемостта на студентите показва:

- Относителният дял на студентите, положили успешно всички изпити през учебната 2021/2022 година, е различен в основните звена на ТУ–Габрово. За редовна форма на обучение този дял е: от 35% до 57% за специалностите във ФЕЕ; от 32,58% до 87,26% за специалностите във ФМУ; от 26,83% до 80,49% за специалностите във ФС; от 55% до 76,2% за специалностите в ТК–Ловеч. За задочна форма на обучение тези дялове са: 30%–62% - за ФЕЕ; 34,09–71,12% - за ФМУ; 51,02–68,25% - за ФС. Относителният дял на студентите с положени изпити в последния курс нараства, което е предпоставка за успешно дипломиране.
- Броят на студентите с до 4 неположени изпита намалява с всеки следващ курс. Това се дължи на факта, че по време на семестъра се отпускат допълнителни дати за явяване на изпити и по този начин се увеличават възможностите студентите да издържат неположените изпити. Най-висок е процентът на студентите с неположени изпити в трети курс, редовна форма на обучение във ФМУ (44,5%) и в трети курс, задочна форма на обучение във ФЕЕ (47%).
- Средният успех на студентите в РО и ЗО по курсове и основни звена е приблизително еднакъв. Във ФЕЕ той е в границите от 3,78 до 4,42, във ФМУ – от 4,18 до 4,90, а във ФС - от 3,55 до 4,35. В ТК–Ловеч средният успех на студентите варира от 4,48 до 4,96, като расте с нарастване на курса на обучение. Минималните разлики в средния успех показва, че мотивацията на студентите за усвояване на преподавания материал е приблизително еднаква, независимо от заявените желания при кандидатстване, разликите във входящите балове и записаните специалности.
- Относителният дял на студентите с много добър и отличен успех е значително по-нисък от този на студентите с неположени изпити и варира между 16% и 54,8% за РО и между 11% и 40,9% за ЗО. Най-висок е относителният дял на тези студенти в трети курс, ЗО (40,9%) във ФС и в трети курс, РО (54,8%) в ТК–Ловеч.

2.1.2. Обучение в ОКС „магистър”

Обучението в ОКС „магистър” се извършва от профилиращите катедри. Определяща е ролята на отговорниците за магистърското обучение и на ръководителите на катедри. Те подготвят учебните разписи за редовна и задочна форма на обучение в съответствие с учебните разписи в ОКС „бакалавър” и учебната натовареност на преподавателите и лабораториите.

Информация за обучаваните студенти в ОКС „магистър” през учебната 2021/2022 г. е представена в *Таблица 2.10*, а за дипломираните студенти – в *Таблица 2.11*.

Сравнително нисък е процентът на дипломираните студенти в ОКС „магистър” (*Таблица 2.11*). Относителният дял на дипломираните в срок студенти от записаните в последния семестър на обучение е, както следва: за ФЕЕ – 87% за РО и 85,7% за ЗО; за ФМУ – 32,6% за РО и 25,7% за ЗО; за ФС – 75% за РО и 77,6% за ЗО. Закъснението при дипломиране се дължи на

несвоевременното приключване с изпитното състояние и на факта, че по-голямата част от студентите работят.

Таблица 2.10. Брой на обучаваните студенти в ОКС „магистър”

Основно звено Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	134/62*	139/55*	106	63	19	99	259/62*	301/55*
2020/2021	137/72*	121/46*	86	66	14	133/7*	237/72*	320/53*
2021/2022	163/79*	119/45*	97	61	23	116/7*	283/79*	296/52*

*Студенти, обучавани във втори курс

Таблица 2.11. Брой на дипломираните студенти в ОКС „магистър”

Основно звено Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	52/40*	48/38*	51/45*	18/9*	15/ 15*	94/ 83*	118/ 100*	160/ 130*
2020/2021	47/35*	23/19*	69/47*	14/4*	13/9*	50/36*	177/ 154*	100/ 73*
2021/2022	123/ 107*	70/60*	89/29*	35/9*	8/6*	58/ 45*	220/ 142*	163/ 114*

*Студенти, дипломирани в срока на обучение

В Таблица 2.12 е представен средният успех на студентите от ОКС „магистър” по основни звена в двете форми на обучение. Успеваемостта на студентите в ОКС „магистър” е сравнително висока. Средният успех на студентите в магистърската степен е много добър за РО и ЗО и е приблизително с единица по-висок от този в бакалавърската степен.

Таблица 2.12. Среден успех на студентите в ОКС магистър”

Основно звено Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	5,28	5,42	5,11	4,97	4,96	5,46	5,12	5,28
2020/2021	5,32	5,44	5,08	4,95	4,98	5,48	5,13	5,29
2021/2022	5,24	5,38	5,13	4,93	5,04	5,24	5,14	5,18

2.1.3. Учебно натоварване на преподавателите

Учебният процес през учебната 2021/2022 година е провеждан от 135 преподаватели на основен трудов договор (ОТД) и 32 хонорувани преподаватели в ТУ-Габрово и от 9 преподаватели на ОТД и 5 хонорувани преподаватели в ТК-Ловеч.

Разпределението на учебната натовареност на академичния състав за обучение на студентите по катедри и основни звена е показано в Таблица 2.13.

По основни звена данните за средната учебна натовареност на преподавателите на ОТД са, както следва: за ФЕЕ – 860 часа (за учебната 2020/2021 г. – 551 часа); за ФМУ – 821 часа (за учебната 2020/2021 г. – 655 часа); за ФС – 753 часа (за учебната 2020/2021 г. – 692 часа); за ДЕСО – 532 часа (за учебната 2020/2021 г. – 541 часа); за ТК-Ловеч – 567 (за учебната 2020/2021 г. – 768 часа). Наднормените часове, взети от преподаватели на ОТД, са: за ФЕЕ – 21403,1 часа; за ФМУ – 18407,2 часа; за ФС – 10914,2 часа; за ДЕСО – 566,9 часа; за ТК-Ловеч – 1368,22 часа.

Средната учебна натовареност на един преподавател на ОТД през учебната 2021/2022 г. в ТУ-Габрово е 782 часа (съответно 616 часа през 2020/2021 учебна година).

Таблица 2.13. Годишна учебна натовареност по основни звена

Учебна година	Брой преподаватели	Общо часове	От тях наднормени	Хонорувани и външни	
				Брой	Часове
ФЕЕ					
2020/2021	50	27563,8	11088,4	7	1254,4
2021/2022	49	42121,1	21403,1	18	2273,8
ФМУ					
2020/2021	41	26867,8	9394,2	10	2983,3
2021/2022	45	36951,9	18407,2	7	2295,2
ФС					
2020/2021	32	22144,0	10887,4	10	2058,2
2021/2022	30	22585,5	10914,2	7	773,5
ДЕСО					
2020/2021	11	5948,6	934,6	0	0
2021/2022	11	5853,5	566,9	0	0
ТУ-Габрово					
2020/2021	134	82524,2	32304,6	27	6295,9
2021/2022	135	107 512,0	51291,4	32	5342,5
ТК-Ловеч					
2020/2021	8	6143,6	2246	6	863,7
2021/2022	9	5100,9	1368,2	5	359,2
ОБЩО					
2020/2021	142	88667,8	34550,6	33	7159,6
2021/2022	144	112 612,9	52659,6	37	5701,7
*За учебната 2021/2022 г. в натовареността на преподавателите са включени часовете от обучението в ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър“ и по 60 часа на преподавател за задължителна извънаудиторна натовареност					

2.1.4. Обучение на чуждестранни студенти

Обучаваните чуждестранни студенти в ТУ-Габрово през учебната 2021/2022 г. в ОКС „бакалавър” и „магистър” са представени в Таблица 2.14. Двама чуждестранни студенти от ОКС „магистър”, са прекъснали обучението си, като единият от тях е приет по ПМС 103.

Таблица 2.14. Обучавани чуждестранни студенти, брой

ФЕЕ		ФМУ		ФС		ТУ-Габрово	
ОКС „бакалавър”	ОКС „магистър”	ОКС „бакалавър”	ОКС „магистър”	ОКС „бакалавър”	ОКС „магистър”	ОКС „бакалавър”	ОКС „магистър”
2/1*	1/1*	1/3*	-/1**	4/-	1/1***	7/4*	2/1*/1**/ 1***
*Обучавани чуждестранни студенти, приети по ПМС 103 и ПМС 228							
**Прекъснали обучението си чуждестранни студенти, приети по ПМС 103 и ПМС 228							
***Прекъснали обучението си чуждестранни студенти							

2.2. Прием на нови студенти

Кандидатстудентската кампания (КСК) за прием на студенти за учебната 2022/2023 година е организирана и проведена в съответствие със ЗВО и *Правилника за приемане на студенти в Технически университет – Габрово*.

Планирането на КСК е извършено на базата на анализ на резултатите от предходни години и в максимална степен е съобразено с демографските реалности в страната и изискванията на пазара на труда.

2.2.1. Кандидатстудентски прием в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”

Проведената КСК приоритетно е насочена към прием на студенти в ОКС „бакалавър”. Тя стартира в началото на месец октомври 2021 г. със сформирането на екипи, организирането на посещения на средни училища и запознаване на учениците от 11 и 12 клас със специалностите и социално-битовите условия в ТУ-Габрово.

За поредна година КСК на ТУ-Габрово протече в изключително неблагоприятна демографска ситуация в страната и в остра конкуренция с български и чуждестранни университети. Все по-намаленият брой на завършващите средно образование ученици, активните миграционни нагласи на младите хора и намаляващият интерес към висше образование на оставащите в България поставят българските университети (в това число и ТУ-Габрово) в изключително неблагоприятна ситуация.

Кандидатстудентската кампания е обезпечена с рекламни материали - календари, плакати и кандидатстудентски справочници, рекламна брошура, представяща специалностите, изучавани в ТУ-Габрово, материалната база на Университета, студентските общежития и столове. Тези материали са използвани при посещенията на екипи от преподаватели в средните училища и са разпространени и в много библиотеки, бюра по труда, центрове за професионално ориентиране и фирми.

За целите на кандидатстудентската кампания са изработени и разпространени клипове, представящи специалностите и катедрите в ТУ-Габрово. Клиповете са публикувани на интернет страниците на ТУ-Габрово и на електронната медия Инженер.bg, както и във Фейсбук страниците на: Университета; специалностите в ТУ-Габрово; Центъра за професионално и личностно развитие „Кариерно ориентиране - Габрово“; Раднево ТВ и др. Предлаганите специалности и възможностите за обучение са представени и в радио клип по БГ Радио.

Публикации за кандидатстудентската кампания и интервюта във връзка с предлаганите специалности са публикувани в следните печатни и електронни медии: вестник „100 вести“; вестник „Росица“, Севлиево; Медия „Наблюдател“, Стара Загора; електронна медия „Инженер.bg“; интернет страници на местни и регионални медии; университетски вестник „Известник“. Телевизионни репортажи за ТУ-Габрово и предавания с участието на представители на ТУ-Габрово са излъчени по БНТ1, България ON AIR, Nova news, VTV.

Публикувани са и рекламни банери на Университета на уеб сайтовете на училищата, които имат договори за партньорство с ТУ-Габрово.

Преподаватели от Университета за поредна година активно са участвали в организирания кандидатстудентски рекламни посещения в страната в градовете Стара Загора, Гълъбово, Раднево, Хасково, Сливен, Нова Загора, Ямбол, Бургас, Пловдив, Велико Търново, Горна Оряховица, Габрово, Севлиево, Плевен, Монтана, Враца, Козлодуй, Видин, Ловеч, Троян, Пазарджик и др.

Като продължение на вече създадената традиция в кандидатстудентската кампания, през 2022/2023 учебна година са проведени открити уроци и академични лекции (присъствено и онлайн) в ПГ „Св. Иван Рилски“, град Раднево; ПГЕ „Г. С. Раковски“, град Ст. Загора, ПГЕ „Джон Атанасов“, град Стара Загора, ПГ „Асен Златаров“, град Димитровград; ПГ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“, град Карлово; ПГМЕТ, град Троян и др.

Организиран са рекламни посещения на завършващи ученици в корпусите на ТУ-Габрово. Поднесени са поздравителни адреси от името на Ректора на ТУ-Габрово по случай 24 май и по случай дипломирането на випуск 2022 в много училища, с които са подписани

договори за взаимно сътрудничество. По време на редовните и поправителните държавни зрелостни изпити са организирани посещения в различни градове в страната за привличане на студенти.

Преподаватели, студенти и ученици от град Габрово и региона на 12 април 2022 г. са участвали в организирания ежегоден кариерен форум от JobTiger „Национални дни на кариерата 2022“ с партньор и домакин ТУ-Габрово. Този форум предоставя възможности както за директни срещи между работодатели и търсещи работа студенти, така и за запознаване на бъдещите кандидат-студенти с материалната база на Университета.

И през настоящата кампания са продължени контактите с профсъюзни организации, както и с различни сдружения на хора с увреждания.

И през 2022 година е продължена работата за привличане на чуждестранни студенти. Предоставени са материали за Информационните дни на българското висше образование, проведени в Украйна и Молдова. Осъществени са срещи с преподаватели, директори на училища и ръководители на образованието в град Чорлу (Република Турция), като е популяризирано решението на Съвета за висше образование на Турция (ЙОК) за признаване на дипломите за висше образование, издадени от ТУ-Габрово.

За набиране на кандидат-студенти от цялата страна ТУ-Габрово работи съвместно с „Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация“ (ЦКПИ) – град Стара Загора и с „Националната асоциация за прием на студенти“ (НАПС). От ЦКПИ и НАПС са постъпили документи на 32 кандидат-студенти. В платформата за online кандидатстване са постъпили и са обработени 95 броя кандидатстудентски документи.

На приетите студенти са предоставени възможности за online записване за ОКС „бакалавър“ и за заплащане на семестриалните такси в електронен магазин на семестриалните такси.

Съгласно *Правилника за приемане на студенти в Технически университет - Габрово* са организирани и проведени състезания със завършващи средното си образование ученици, които имат статут на кандидатстудентски изпит. Преди организиране на състезанията са провеждани срещи със завършващите ученици, на които преподаватели от ТУ-Габрово представят специалностите, начините на кандидатстване и социално-битовите условия в Университета.

В условията на епидемичната обстановка, свързана с COVID-19, са реализирани 11 броя от планираните състезания със 125 участници от: ПГЕ „Джон Атанасов“, град Стара Загора; ПГЕЕ, град Пловдив; ПГЯЕ „Игор В. Курчатков“, град Козлодуй; ПГЕЕ „М. В. Ломоносов“, град Горна Оряховица; ПГТТ „Атанас Димитров“, град Нова Загора; ПГЕ „А. С. Попов“, град Велико Търново и др. Сто двадесет и осем кандидат-студенти са сключили предварителни договори с Университета за запазване на места в различни специалности (*Таблица 2.15*). За студенти в ТУ-Габрово са се записали 95 от сключилите договор, което съставлява 74,2% (срещу 84,36% през 2021 г.) от всички сключени договори. По този начин са запълнени 14,4% от местата от държавния план-прием. Това показва, че тази форма за набиране на студенти трябва да продължи и през следващата година.

Факултет „Електротехника и електроника“, съвместно с търговска верига „Елимекс“, град Горна Оряховица и в партньорство с ПТГ „Д-р Никола Василиади“, гр. Габрово, е участвал при организирането и провеждането на 18.03.2022 г. на регионалното състезание по приложна електроника „МОГА И ЗНАЯ КАК“ на територията на ТУ-Габрово. В него са участвали 24 състезатели от две възрастови групи (първа група - за 9 и 10 клас; втора група - за 11 и 12 клас) от професионални гимназии в страната. Състезанието е национално и е в списъка на МОН. Отличените отбори и състезатели са получили грамоти и предметни награди, осигурени от Технически университет – Габрово, ПТГ „Д-р Никола Василиади“, град Габрово и търговска верига „Елимекс“. По решение на АС резултатите от състезанието се признават за кандидатстудентски изпит по общотехническа подготовка (ОТП).

Таблица 2.15. Проведени състезания по ОТП, математика, електротехника и електроника, БЕЛ, география, история и философия

Основно звено	Състезания, бр.	Участници в състезания, бр.	Сключени договори, бр.	Записани (бр./%)
ФЕЕ	10	103	86	64/74,4%
ФМУ	1	22	17	10/58,8%
ФС	0	0	25	21/84%
ОБЩО	11	125	128	95/74,2%

На 25 и 26.03.2022 г. в ПГМЕТ, град Троян е проведен регионалният кръг на състезанието „Най-добър млад автомонтьор и водач на МПС“, където е направена презентация на ТУ-Габрово. Презентация на Университета е направена и в ПГЕЕ „Константин Фотинов“, гр. Бургас (31.03.2022 г.). Проведени са практически занятия на ученици с макети, опитни постановки и техника от лабораториите на всички катедри във факултет „Електротехника и електроника“.

Технически университет – Габрово е представен на организираното „Младежко техническо творчество“ в град Горна Оряховица (на 14 и 15 април 2022 г.) и във Виртуалните дни на кариерата на ПГЕЕ, град Пловдив (на 18.04.2022 г.).

На кандидат-студентите, изявили желание за явяване на приемни конкурсни изпити (4 предварителни – през месеците февруари, март, април и май; 2 редовни – през месец юли), както и на кандидатите, завършили средното си образование преди 2008 г., е предложена възможност за online полагане на кандидатстудентски изпити. От тази възможност са се възползвали 26 кандидат-студенти.

И през тази година продължава успешната реализация на идеята за организиране и провеждане на бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка, съобразени с изискванията на бизнеса и пазара на труда, и гарантира професионалната реализация на завършилите студенти. Общият брой на студентите, приети за учебната 2022/2023 година при тази форма на организация на обучението, е 130. Разпределението им по специалности и населени места е, както следва: специалност ИМ, град Обзор – 14 студенти; специалност КТМ, гр. Лясковец - 6 студенти; специалности „Мехатроника“ и ТММ, гр. Плевен – 27 студенти; специалности „Мехатроника“ и ЕЕ, гр. Севлиево – 45 студенти; специалности ТБ и КТМ, гр. Габрово – 28 студенти, специалност АРКУС, гр. Шумен – 10 студенти.

За учебната 2022/2023 година държавният план на Университета за прием на студенти в ОКС „бакалавър“, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им, е изпълнен на 81,7% - при планиран прием от 619 студенти (редовна и задочна форма на обучение) са приети 506 студенти. При планиран прием от 659 студенти (редовна и задочна форма на обучение плюс 40 студенти в платена форма на обучение) са приети общо 543 студенти, което представлява 82,4% изпълнение на приема (Таблица 2.16).

Таблица 2.16. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър“

ОКС	Форма на обучение	План-прием, бр.	Приети студенти, бр.	Студенти, възстановил и права, бр.	Студенти от други университети, бр.	Общо
Бакалавър	Редовна	374	341+ 4 ПМС 103	14	14	369+ 4 ПМС 103
	Задочна	245+40 пл.	165+37 пл.	25	24+4 пл.	214+41 пл.

През настоящата КСК 39 студенти (14 студенти в редовна и 25 студенти в задочна форма на обучение) са възстановили студентски права. Броят на студентите от други висши училища, пожелали да се прехвърлят в различни специалности на ТУ-Габрово, е 42 (14 - в редовна и 28 - в задочна форма на обучение) - Таблица 2.16.

Общият брой на приетите студенти в ОКС „бакалавър”, включващ броя на студентите, възстановили студентски права, студентите от други университети и студентите по 103 ПМС, е 628, което съставлява 95,3% изпълнение на приема в тази ОКС.

И през тази КСК приемът на студенти в редовна форма на обучение надвишава този в задочна форма на обучение. Този факт се дължи най-вече на по-големия брой студенти, записани в различни специалности на бизнес-ориентираното обучение.

Информация за броя на приетите студенти в редовна форма на обучение е представена в Таблица 2.17, а за броя на приетите студенти в задочна форма на обучение - в Таблица 2.18.

Броят на приетите студенти по административни области е представен в Таблица 2.19. Най-голям е броят на приетите студенти от областите Габрово, Стара Загора, Плевен, Пловдив и Велико Търново.

Таблица 2.17. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър”, РО

Специалност	План-прием, бр.	Записани с договор, бр.	Записани I – во класиране, бр.	Общо записани, бр.	Недостиг, бр.	Записани над план-приема, бр.
АРКУС	28	8	12	25+1 ПМС 103	3	1 ПМС 103
ЕЕ	30	2	12	37	0	+7
ПАЕ	28	10	13	21+1 ПМС 103	7	1 ПМС 103
КСТ	30	6	20	24	6	0
СКИ	28	8	14	21+1 ПМС 103	7	1 ПМС 103
КТКС	25	8	14	20+1 ПМС 103	5	1 ПМС 103
ТБ	16	0	2	11	5	0
ФЕЕ	185	42	87	159+ 4 ПМС 103	33	7+4 ПМС 103
КТМ	40	0	0	30	10	0
М	30	5	5	51	0	21
ИТГС	20	0	0	10	10	0
ТММ	26	0	0	14	12	0
КД	16	1	1	11	5	0
ФМУ	132	6	6	116	37	21
ИМ	16	0	4	22	0	6
СУ	19	4	9	21	0	2
СД	22	5	7	23	0	1
ФС	57	9	20	66	0	9
ОБЩО	374	57	113	341+4 ПМС 103	70	37+4 ПМС 103

Таблица 2.18. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър”, ЗО

Специалност	План-прием, бр.	Записани с договор, бр.	Записани I – во класиране, бр.	Общо записани, бр.	Недостиг, бр.	Записани над план-приема, бр.
АРКУС	22	3	8	12+2 пл.	10	2 пл.
ЕЕ	25	3	22	25+5пл.	0	5 пл.
ПАЕ	22	6	16	23	0	+1
КСТ	27	5	19	24	3	0
КТКС	25	4	14	18	7	0
ДА	15	1	0	1	14	0
ФЕЕ	136	22	79	103+7 пл.	34	1+7 пл.
ДТТТ	15	0	0	8	7	0
КТМ	20	3	3	20 + 1 пл.	0	1 пл.
М	20	0	0	7	13	0
ИТГС	15	1	1	5	10	0
ТММ	19	0	0	10	9	0
ФМУ	89	4	4	50 + 1 пл.	39	1 пл.
ИМ	20	1	7	12	8	0
СУ	20 пл.	5 пл.	8 пл.	16 пл.	4 пл.	0
СД	20 пл.	6 пл.	9 пл.	13 пл.	7 пл.	0
ФС	20+40 пл.	1+11 пл.	7 + 17 пл.	12+29 пл.	8+11 пл.	0
ОБЩО	245+40 пл.	27+11 пл.	90+17 пл.	165+37 пл.	81+11 пл.	1+8 пл.

Таблица 2.19. Кандидатстудентски прием по административни области

Област	Приети студенти, бр.		
	РО	ЗО	Общо
Габрово	139	77	216
Стара Загора	37	36	73
Плевен	36	15	51
Пловдив	11	23	34
Велико Търново	21	5	26
Враца	12	12	24
Ловеч	18	5	23
София	6	7	13
Кърджали	6	8	14
Видин	2	1	3
Монтана	5	2	7
Хасково	4	2	6
Ямбол	2	1	3
Бургас	12	1	13
Сливен	3	3	6
Други	31	4	35

За изпълнение на план-приема от 67 студенти Технически колеж - Ловеч проведе самостоятелна КСК (Таблица 2.20). Записани са 55 студенти (82,1% изпълнение на приема).

Таблица 2.20. Кандидатстудентски прием за специалностите в ОКС „професионален бакалавър”, редовна форма на обучение

Специалност	План-прием, бр.	Приети студенти, бр.
Автомобилна мехатроника	16	16
Електротехника	17	11
Компютърни системи и технологии	34	28
ОБЩО	67	55

2.2.2. Кандидатстудентски прием в ОКС „магистър”

Приемът на студенти в ОКС „магистър” е осъществен по предварително изготвен график в две сесии: през месеците юли и септември. Той е организиран и реализиран изцяло от ръководствата на трите факултета, съвместно с профилиращите катедри, които изготвят всички материали и реализират всички дейности, свързани с приема (провеждане на изпити, оценяване, класиране и др.). При планиран прием от 298 магистри в редовна форма на обучение по държавна поръчка са записани 236 студенти (79,2% изпълнение). Приемът в задочна форма на обучение е изпълнен на 100% (18 приети студенти). В платена форма на обучение са записани 126 студенти. Резултатите от кандидатстудентския прием в ОКС „магистър” са представени в Таблица 2.21.

И през тази кандидатстудентска кампания, успоредно с процеса на записване на студентите в ТУ-Габрово, е проведено социологическо проучване от лонгитудиялен вид по специално изготвен въпросник от Центъра по качество на обучението (оперативен документ ОД 1-05-03). Основната цел на изследването е установяване на влиянието на различни фактори върху избора на ТУ-Габрово като обучаващ университет.

Анкетирани са 153 студенти, което представлява 31,2% от всички нови студенти от ОКС „бакалавър”, като не се наблюдават сериозни различия в отговорите на респондентите на всички въпроси от въпросника както между трите факултета, така и между различните специалности. Получените резултати показват, че и през 2022 г. кандидат-студентите са получавали информация за ТУ-Габрово най-често по роднинско-приятелска линия – 77,6% от запитаните (срещу 68% през 2021 г.) В сравнение с предходната година обаче се забелязва значителен спад на процента на получилите информация за Университета от рекламни посещения на преподавателски екипи в училищата и фирмите – 38,8% (срещу 56% през 2021 г.). Значително се е увеличил процентът на получилите информация от кандидатстудентски бюра – 32,8% от запитаните (12,8% през 2021 г.).

Върху избора на ТУ-Габрово като обучаващ университет най-голямо влияние е оказала информацията, получена от бивши и настоящи студенти на Университета – 73,1% от запитаните (65,6% през 2021 г.). Този факт потвърждава тезата, че най-добрата реклама на университета са неговите студенти. Лек спад се констатира в процента на случаите, при които върху избора на университет решаващо се е оказало мнението на родители, роднини и приятели. Това са споделили 55,2% от запитаните (63,2% през 2021 г.). Намаляване има и в учителското влияние върху избора на университет – 31,3% от анкетираните признават, че върху техния избор голямо влияние е оказало и учителското мнение. През 2021 г. този процент е бил 35,2%.

Констатира се увеличаване на процента на новоприетите студенти, които споделят, че избраната от тях специалност ще им даде възможност да се реализират професионално у нас – 97,4% (71,5% през миналата година). Голям е процентът (86,9%) на анкетираните, които споделят убеждението си, че по време на следването в ТУ-Габрово ще получат необходимите знания по избраната специалност.

Таблица 2.21. Кандидатстудентски прием в ОКС „магистър”

Специалност	План-прием	Общ брой записани											
		Държавна поръчка						Платено обучение					
		2 сем.	3 сем.	4 сем.	4 сем. к.	5 сем.	Общо	2 сем.	3 сем.	4 сем.	4 сем. к.	5 сем.	Общо
АИУТ	21	12	-	1	-	1	14	-	-		-	5	5
АЕ	10	4	-		2	1	7	2	-	2	-	-	4
Е	18	3	-	1	-	2	6	1	-	1	-	-	2
ЕЕ - РО/ЗО	26/18	16/14	-	7/1	3/2	6/1	32/18	3		5	3	6	17
КСТ	24	9	-	4	11	-	24	1	4	3	-	-	8
КТГ	25	19	1	-	2	1	23	-	-	2	-	1	3
БТ	15	0	7	-	-	3	10	-	12	-	-	5	17
ФЕЕ	139/18	63/14	8	13/1	18/2	14/1	116/18	7	16	13	3	17	56
КТМ	30	14	2	3	2	-	21	-	-	-	-	-	-
М	15	1	2	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
МУ	15	27	3	5	-	-	35	-	-	2	-	-	2
ТТГ	27	4	-	4	-	-	8	-	1	1	-	-	2
ОВКГТ	17	11	-	1	-	2	14	-	-	2	-	4	6
ХПТ	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ВКТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ТММ	22	13	1	1	-	-	15	-	-	-	-	-	-
ОВКИО	-	-		-	-	-	-	-	-		-	-	-
ИИ	-	-	5	-	-	-	5	-	-	5	-	-	5
КДИ	-	-		-	-	-	-	-	-		-	-	-
ФМУ	136	70	13	14	4	2	103	0	1	10	0	4	15
СД	-	-	-	-	-	-	-	1	4	1	-	-	6
СРЕП	-	-	-	-	-	-	-	6	10	6	-	-	22
ПА	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	3
СУ-УЧР	-	-	-	-	-	-	-	7	-	1	-	-	8
СУ-УБ	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	5
СУ-УП	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	4
ИМ	18	-	-	2	-	6	8	-	-	-	-	-	-
МИП	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
ИИМИ	-	5	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
ООСУР	5	1	2	1	-	-	4	2	-	4	-	-	6
ФС	23	6	2	3	0	6	17	19	18	17	0	1	55
ОБЩО	298/18	139/14	23	30/1	22/2	22/1	236/18	26	35	40	3	22	126

2.3. Обучение на докторанти

Обучението на докторантите в ТУ-Габрово е една от най-важните дейности, явяваща се индикатор за нивото на научноизследователската работа и за развитието на академичния състав. То се провежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, *Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово* и *Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово*. Индивидуалните учебни планове на докторантите са съгласувани с Груповия учебен план за подготовка на докторанти. При провеждане на научни изследвания докторантите използват материално-техническата база на ТУ-Габрово.

Техните разработки се подпомагат финансово със средства от научноизследователски проекти и от държавната субсидия.

Броят на обявените места за обучение в образователната и научна степен (ОНС) „доктор“, субсидирани от държавата, е посочен в *Таблица 2.22*. След проведените конкурсни изпити по специалността и чужд език, през учебната 2021/2022 година са зачислени 13 докторанти по държавна поръчка, от които 10 - във ФЕЕ и 3 - във ФМУ. През учебната 2021/2022 година, след проведен конкурсен изпит, е зачислен във ФЕЕ и един чуждестранен докторант в редовна форма на обучение, срещу заплащане. В началото на учебната 2022/2023 г. във ФЕЕ, след проведен конкурсен изпит, е зачислен един чуждестранен докторант в редовна форма на обучение, срещу заплащане, както и 2 чуждестранни докторанти в самостоятелна форма на обучение. По обявените места за прием на докторанти, субсидирани от държавата, в редовна и задочна форма на обучение за учебната 2022/2023 г. документи за участие в конкурса са подали 10 кандидат-докторанти, от които 8 - във ФЕЕ и 2 - във ФМУ (към 28.02.2023 г.).

Таблица 2.22. Брой места за обучение в образователната и научна степен „доктор“

Учебна година	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Форма на обучение					
Редовна	24	17	14	19	17
Задочна	7	6	4	5	6
ОБЩО	31	23	18	24	23

Броят на обучаваните през 2022 година докторанти по акредитирани докторски програми е представен в *Таблицы 2.23* и *2.24*. Обучаваните докторанти във ФЕЕ са 28 (14 - в редовна форма на обучение, 12 - в задочна форма на обучение и 2 - в самостоятелна форма на обучение), а във ФМУ са 18 (13 - в редовна форма на обучение и 5 - в задочна форма на обучение) или общо в ТУ-Габрово – 46 (27 - в редовна форма на обучение, 17 - в задочна форма на обучение и 2 - в самостоятелна форма на обучение).

Броят на успешно защитилите и на отчислените с право на защита докторанти по години и основни звена е представен в *Таблица 2.25*. През 2022 г. във ФЕЕ са отчислени с право на защита 3 докторанти, а са защитили 4 докторанти. Във ФМУ броят на отчислените с право на защита докторанти е 4, а на успешно защитилите - един.

Таблица 2.23. Обучавани докторанти по обучаващи и основни звена, брой

Обучаващо звено (катедра)	Форма на обучение			Общо
	Редовна	Задочна	Самостоятелна	
Електроника	3	3	-	6
КСТ	-	5	-	5
ЕСЕО	1	2	1	4
КТТ	8	1	1	10
АИУТ	2	1	-	3
ОБЩО за ФЕЕ	14	12	2	28
МТТ	3	2	-	5
МУ	3	2	-	5
МММ	3	1	-	4
ЕТ	4	-	-	4
ОБЩО за ФМУ	13	5	-	18
ОБЩО за ТУ-Габрово	27	17	2	46

Таблица 2.24. Обучавани докторанти по акредитирани докторски програми, брой

№	Докторска програма	Форма на обучение		
		Редовна	Задочна	Самостоятелна
ФЕЕ				
1.	Микроелектроника	-	1	-
2.	Индустриална електроника	1	1	-
3.	Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника	3	1	-
4.	Автоматизирани системи за обработка на информация и управление	1	3	-
5.	Комуникационни мрежи и системи	8	1	1
6.	Компютърни системи, комплекси и мрежи	-	3	-
7.	Електроснабдяване и електрообзавеждане	-	1	1
8.	Светлинна техника и източници на светлина	1	-	-
9.	Електромеханика	-	1	-
ОБЩО за ФЕЕ		14	12	2
ФМУ				
1.	Материалознание и технология на машиностроителните материали	1	1	-
2.	Технология на машиностроенето	2	1	-
3.	Метрология и метрологично осигуряване	2	-	-
4.	Точно уредостроене	1	2	-
5.	Промислена топлотехника	1	-	-
6.	Рязане на материалите и режещи инструменти	-	1	-
7.	Металорежещи машини и системи	1	-	-
8.	Хидравлични и пневматични задвижващи системи	3	-	-
9.	Приложна механика	1	-	-
10.	Теория на механизмите, машините и автоматичните линии	1	-	-
ОБЩО за ФМУ		13	5	-
ОБЩО за ТУ-Габрово		27	17	2

От особено значение при обучението на докторантите в ТУ-Габрово е правилното планиране на дейностите в индивидуалните учебни планове, а предпоставки за успешна защита са:

- поетапното представяне на разработваните дисертационни трудове пред обучаващите катедри и на научни форуми;
- периодичното докладване на резултати от дисертациите и тяхното обсъждане на научни семинари.

Получените атестационни оценки на докторантите от двата факултета през учебната 2021/2022 г. са, както следва: за ФЕЕ - 17 оценки „много добра” и една оценка „добра”; за ФМУ - 14 оценки „много добра” и една оценка „добра”.

Таблица 2.25. Защитили докторанти и докторанти, отчислени с право на защита, брой

Форма на обучение	2021 г.	2022 г.
ФЕЕ		
Редовна	4	2
Задочна	2	1
Докторанти, отчислени с право на защита	6	3
Защитили докторанти	4	4
ФМУ		
Редовна	5	4
Задочна	-	-
Докторанти, отчислени с право на защита	5	4
Защитили докторанти	2	1

През учебната 2021/2022 г. докторантите в ТУ-Габрово са направили общо 22 публикации, от които 16 са публикации на докторанти от ФЕЕ и 6 са публикации на докторанти от ФМУ.

2.4. Департамент за езиково и специализирано обучение

През 2022 година ДЕСО успешно работи по изпълнение на целите и задачите, заложенни в *Правилника за устройството и дейността на Департамента за езиково и специализирано обучение в ТУ-Габрово, Мандатната програма на ръководството на ТУ-Габрово за периода 2019-2023 година, Стратегията за управление на риска, решенията на АС, заповедите на Ректора, граfiците и указанията на МОН.*

Департаментът, като основно звено на Университета, функционира в пет направления:

- чуждоезиково обучение на студенти и докторанти;
- продължаващо образование и квалификация на педагогически специалисти;
- езикова и специализирана подготовка на чужденци, кандидатстващи във висшите училища на Република България;
- специализация и квалификация на етнически българи от чужбина;
- физическо възпитание и спорт.

- *Направление „Чужди езици“*

Направление „Чужди езици“ обезпечава задължителното обучение по чужд език (английски, руски и немски) на редовните и задочните студенти от трите факултета на ТУ-Габрово. Проведени са и изпити по чужд език за кандидат-докторанти и изпити от докторантския минимум на докторантите в Университета:

- за кандидат-докторанти по английски език – 10 изпита;
- за докторанти по английски език – 13 изпита;
- за докторанти по руски език – 1 изпит.

В направлението са 4 преподаватели на ОТД с общ брой часове 2181,8, от които 551 часа по руски език и 1630,8 часа по английски език.

- *Направление „Продължаващо образование и квалификация на педагогически специалисти“*

В това направление се провежда обучение за повишаване на квалификацията (въвеждаща, продължаваща и допълнителна) на педагогически специалисти. Присъждат се професионално-квалификационни степени на педагогически специалисти съгласно *Наредба №15 на МОН от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и Правилата за придобиване на професионално-квалификационни степени от учителите, директорите и другите педагогически специалисти.* Осъществява се сътрудничество с организации и институции за реализиране на съвместни

проекти и дейности за подготовка и квалификация на педагогически специалисти на национално и международно ниво.

За отчетния период са присъдени професионално-квалификационни степени на 21 педагогически специалисти и е проведено обучение в едногодишна професионално-педагогическа специализация на 12 учители.

- *Направление „Езикова и специализирана подготовка за чужденци, кандидатстващи във висшите училища на Република България”*

В това направление се осигурява обучението на чуждестранни граждани, кандидат-студенти в 2 семестъра (9 месечен подготвителен курс) по следните учебни дисциплини: български език (650 часа), математика (200 часа), избираем предмет (физика, икономика, информатика и др.) (150 часа). За набиране на студенти от Турция са сключени договори с фирми, агенции и физически лица: “Юнайтед старс” ЕООД, „Севги къмпани” ООД, “The Good Shepherd”/Educational Services, Wagih Fouad, „Анкара 06” ЕООД и др.

- *Направление „Специализация на етнически българи от чужбина”*

В ТУ-Габрово обучението на студенти и преподаватели от българска народност се извършва в изпълнение на Постановление №103 от 31.05.1993 г. на Министерския съвет за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина. Департаментът на езиково и специализирано обучение организира и провежда двуседмични курсове за квалификация на педагогически кадри, както и педагогическа и лингвистична практика на студенти от Украйна, Молдова и Румъния. В учебните програми са включени лекции и упражнения по български език, българска литература, история и култура на България, методика на обучението по български език, история, музика, природо-математически науки и педагогическа практика.

За отчетния период 40 бесарабски българи (30 учители, 5 студенти и 5 ученици) са преминалите двуседмичен курс, а усвоените финансови средства възлизат на 10360 лева.

- *Направление „Физическо възпитание и спорт”*

В учебните дейности на студентите от ОКС „бакалавър” са застъпени 3 форми на обучение:

- задължително обучение по обща спортна подготовка – за I и II курс – 120 часа;
- спортно усъвършенстване по 5 вида спорт (футбол, лека атлетика, баскетбол, волейбол и бадминтон) – за студентите от I до IV курс – 120 часа;
- факултативно обучение по 4 вида спорт (футбол, фитнес, тенис на маса и аеробна гимнастика) – за студентите от III и IV курс – 120 часа.

В ДЕСО са 4 преподаватели на ОТД по физическо възпитание и спорт с общо натоварване 2616 часа, от които 1688 часа са от задължително обучение, а останалите часове са от факултативно обучение. Факултативното обучение на студентите от III и IV курс е реализирано със сформирани по желание 16 учебни групи с 196 студенти.

Ежегодно, с активното участие на преподавателите по физическо възпитание и спорт, се провеждат спортен празник и турнири по футбол, баскетбол, волейбол, бадминтон и фитнес.

Общото годишно учебно натоварване на преподавателите на ОТД от ДЕСО е представено в *Таблица 2.13*.

2.5. Електронно и дистанционно обучение

Центърът за електронно и дистанционно обучение (ЦЕДО) е с предмет на дейност, включващ организация на електронно обучение и на обучение в дистанционна форма на български и чуждестранни граждани за придобиване на образователно-квалификационна степен и за повишаване на квалификацията.

В резултат от дейността на ЦЕДО и на Съвета за електронно и дистанционно обучение през 2022 година са постигнати следните резултати:

- Изготвен е и е представен в Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) Доклад самооценка на средата за провеждане на дистанционно обучение в Технически университет – Габрово. Докладът е разработен в съответствие с Решение на АС (Прото-

кол №11 от 28.06.2022 г.) от работна група към Комисията по акредитация, следакредитационно наблюдение и контрол и рейтинг в ТУ-Габрово. Докладът е приет с Решение на АС на ТУ-Габрово (Протокол № 5/15.12.2022 г.).

- Получена е програмна акредитация на ПН 3.7 Администрация и управление, която включва и акредитация на специалност „Стопанско управление“, магистърска програма „Управление на проекти“ в дистанционна форма на обучение (Решение от 27.01.2022 г. на Акредитационния съвет на НАОА).

- Осигурена е организация за провеждане на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством асинхронните платформи за електронно и дистанционно обучение и платформата за провеждане на онлайн срещи MS Teams. Технически университет - Габрово чрез ЦЕДО поддържа огледална среда за провеждане на онлайн работни срещи и електронно обучение.

- С техническото съдействие на ЦЕДО, в платформите за електронно и дистанционно обучение преподавателите създават нови и актуализират съществуващи електронни курсове, провеждат асинхронно електронно и дистанционно обучение, организират онлайн изпити и други форми за проверка на знанията на студентите.

- Продължава усъвършенстването на Университетската информационна система (УИС) на ТУ-Габрово във връзка с административното и информационното обезпечаване на дистанционната форма на обучение.

- В платформата DMOODLE са публикувани нови учебни курсове за обучение на студенти по съвместни специалности с други висши училища в България във връзка с реализацията на проекти BG05M2OP001-2.016-0019 „Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ и Техническият университет в Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния“ и BG05M2OP001-2.016-0022 „Модернизация на висшето образование по устойчиво използване на природните ресурси в България“, финансирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.

- Осигурени са условия за развитие на научноизследователската и публикационната дейност на академичния състав в областта на електронното и дистанционното обучение. През отчетния период е реализиран проект „Разработка и валидиране на решения за ефективно дистанционно обучение чрез използване на иновативни ИКТ технологии“, финансиран със средства от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност. Представени са два доклада в областта на електронното обучение на преподаватели от Университета в секция „Образователни технологии“ на Международната научна конференция УНИТЕХ'22.

- Създаден е нов виртуален канал „Конференции, симпозиуми и форуми свързани с ЕДО“ (на MS Teams), чрез който преподавателите могат да се информират за предстоящи форуми в областта на електронното и дистанционното обучение.

- Създадени са условия за повишаване на квалификацията на преподавателския състав на ТУ-Габрово в областта на електронното и дистанционното обучение:

- ✓ Проведено е обучение на осем преподаватели, организирано в рамките на Националната програма „Повишаване на компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“. Обучението е в областта на иновативните образователни технологии и дигиталната трансформация на образованието. Включени са теми, свързани със синхронното и асинхронното дистанционно обучение.
- ✓ В рамките на проект BG05M2OP001-2.016-0019 „Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ и

Технически университет – Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния”, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”, е проведено обучение на 20 преподаватели на тема „Придобиване на ключови дигитални компетентности за иновативно преподаване”.

✓ Проведен е курс „Обучение на преподавателите за повишаване на дигитални умения” с Модул 1 „ИКТ базирани дигитални образователни технологии” и Модул 2 „Създаване и управление на дигитални ресурси”. В това обучение са участвали 10 преподаватели.

✓ В специално създаден виртуален форум (екип ЦЕДО на MS Teams) продължава публикуването на инструкции за организиране и провеждане на дистанционно и онлайн обучение. Във форума се публикуват видео клипове и други помощни материали, провеждат се онлайн семинари във връзка с ефективното използване на електронните платформи от страна на преподавателите и студентите.

- Продължава членството на ТУ–Габрово в Националния център за дистанционно обучение (НЦДО).

- Осигурени са активна помощ и съдействие на преподавателите и служителите при организиране и провеждане на електронното дистанционно обучение.

2.6. Квалификационна дейност и професионално обучение

Квалификационната дейност, следдипломната квалификация и професионалното обучение в ТУ-Габрово се организират от Центъра за следдипломна квалификация (ЦСДК) и Центъра за професионално обучение (ЦПО). Те са съобразени с потребностите на пазара на труда и с необходимостта от квалификация и преквалификация на кадрите.

Центърът за следдипломна квалификация и Центърът за професионално обучение се стремят да предлагат обучения, които са актуални и търсени от гражданите и студентите.

Дейността на ЦСДК и ЦПО през 2022 г. е в следните направления:

- повишаване на следдипломната квалификация на специалисти с висше образование чрез обучение в предлаганите курсове по специалности в акредитирани професионални направления в ТУ-Габрово;
- получаване на педагогическа правоспособност по професионална подготовка в професионалното образование;
- повишаване на професионалната квалификация на педагогически кадри от професионални гимназии и средни училища;
- придобиване на нова професионална квалификация за различни сфери на икономиката;
- придобиване на правоспособност за професии, упражняването на които изисква такава;
- усъвършенстване на професионалната квалификация;
- създаване на оптимални условия за повишаване на квалификацията на студентите;
- актуализиране на учебната документация;
- консултантска, експертна и други дейности, свързани с предмета на дейност на съответния център.

През 2022 г. в ЦСДК и ЦПО са организирани и проведени 32 курса с 237 участници в тях. Основната част от курсовете са за придобиване на нова квалификация и за повишаване на квалификацията. Обобщена информация за тези курсове е представена в *Таблица 2.26*.

Квалификационните курсове са проведени с активното участие на преподавателите от основните звена на ТУ-Габрово. Част от тях (позиции от 7 до 18, раздел III Квалификационни кредити, *Таблица 2.26*) са реализирани по проект BG05M2OP001 „Подкрепа за дуална система за обучение“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

И през 2022 г. са осигурени възможности за повишаване на квалификацията на студентите от ТУ-Габрово и ТК-Ловеч, паралелно с подготовката им по основната специалност, както и за придобиване на различни сертификати, необходими за тяхната

успешна реализация на пазара на труда. Със съдействието на Университетския център за информационни системи и технологии част от курсовете са проведени дистанционно в електронната платформа MS Teams.

Таблица 2.26. Следдипломна и професионална квалификация

№	Квалификационни курсове	Курсове, брой	Курсисти, брой
I.	Нова квалификация	10	129
1.	Учител по професионална подготовка в професионалното образование	4 (2+2*)	86
2.	Учител по информатика и информационни технологии	1*	7
3.	Инструктор за обучение на водачи на МПС	1	10
4.	Предприемачество и мениджмънт	1	1
5.	Финанси, банки и борси	2	12
6.	Здравен мениджмънт	1	12
II	Повишаване на квалификацията	5	24
1.	Съвременни методи за сервозадвижване	1	12
2.	Отоплителна ,вентилационна, климатична, хладилна и газова техника	2	3
3.	Въведение в AutoCad	1	5
4.	Опреснителен курс за инструктори	1	4
III	Квалификационни кредити	12	72
1.	Оптимално проектиране и управление на електрически двигатели с индустриално приложение – софтуерни и хардуерни решения	1	4
2.	Нови методи на преподаване	3	34
3.	Нови техники и технологии в електроенергетиката	1	5
4.	Нови техники и технологии в мехатрониката	1	5
5.	Разработване на учебна документация	2	7
6.	Нормативна база, педагогически и психологически знания и умения	1	5
7.	Нови техники за преподаване	3	12
IV.	Нова професионална квалификация	2	2
	Офис секретар	1	1
	Заваряване	1	1
V.	Автошокола Академик	3	10
	Теоретично и практическо обучение за водачи на МПС	3	10
VI.	Издаване на сертификати		12
1.	Вътрешен одитор по управление на качеството		10
2.	Ниво на владеене на език		2

*Започнал курс през 2021 г. и завършил през 2022 г.

На заседание на Учебно-методичния съвет на ЦСДК е приета учебната документация на три нови курса за обучение: *Вътрешни одитори на системи за управление; Експлоатация и поддръжка на фотоволтаични съоръжения; Личностно развитие и адаптиране към пазара на труда.*

Приходите на ЦСДК и ЦПО за 2022 г. са в размер на 60747 лв., а разходите – 8124 лв. (без разходите за работна заплата).

През 2022 г. е подобрена материалната база на ЦСДК и ЦПО. Закупени са 2 компютърни конфигурации, мултифункционално устройство и принтер.

2.7. Университетска библиотека

Основната задача на Университетската библиотека (УБ) е да предоставя различни източници на информация (в хартиен и електронен вариант) и специализирани информационни услуги в подкрепа на научните изследвания, преподавателската, образователната и обслужващата дейност на Университета.

През 2022 г. продължава дейността по обновяване на библиотечния фонд, който подпомага подготовката и обучението на студенти и докторанти и съдейства за развиване на научноизследователския и преподавателския процес в ТУ-Габрово. В УБ се предоставят за ползване издания на хартиен носител, електронни издания, помощ при търсене на информация, online услуги, достъп до интернет, различни видове услуги - принтиране, копиране, сканиране, подвързване, ламиниране; индивидуално и междубиблиотечно заемане, изготвяне на устни и писмени библиографски справки.

- *Комплектуване и обработка*

Набавянето на нови информационни източници, обработката и въвеждането им във фондовете са основни задачи на УБ. Комплектуването е в съответствие с основните категории читатели, ползватели библиотеката – студенти, докторанти, преподаватели и служители в Университета. През изминалата година продължава тенденцията за промяна в научната комуникация и във видовете информационни ресурси, наложена от пандемията от Covid-19. Налице са по-голямото търсене на електронни ресурси от страна на потребителите и ползването на библиотечни услуги от разстояние. Успоредно с тази тенденция се запазва и необходимостта от комплектуване на издания върху хартиен носител.

В края на 2022 г. фондът на библиотеката е 171 629 библиотечни единици от специализирана научна и учебна литература в областта на общообразователните, природо-математическите, инженерните, обществените и икономическите науки. В зависимост от вида на библиотечните единици, разпределението е: книги – 160 418; периодични издания – 10406; електронни носители – 181; други – 624

Чрез различните начини за набавяне на нови библиотечни материали (покупка, абонамент, дарение и книгообмен) през 2022 г. в УБ са постъпили 424 библиотечни единици (книги и периодични издания) на обща стойност 8136,50 лева. От тях дарени са 202 броя (60 тома са издания на Университетското издателство „Васил Априлов”), закупени – 121 броя, книгообмен – 43 броя, заменени срещу загубени – 58 броя. Всички новопостъпили книги са описани в информационната система, инвентирани, класирани, предметизирани и са оформени като каталожни фишове. Към библиографските описания са прикачени файлове със сканирано съдържание и корица на новите заглавия. Към края на 2022 г. базата данни „Книги“ съдържа 22673 записа. Поддържат се систематичен и азбучен каталог на книгите и каталог на периодичните издания.

През 2022 г. е извършена частична инвентаризация на фонда според изискванията на Наредба №3 от 18.11.2014 г. за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд. Впоследствие са отчислени 401 библиотечни единици на стойност 504,68 лева. Като загубени от читатели са отчислени 58 книги на стойност 204,68 лева, които съответно са заменени от тях със същия брой нови книги. Отчислени като остарели по съдържание са 206 книги на стойност 262,02 лева.

По книгообмен УБ осъществява връзка с 30 български и с 4 чуждестранни университетски библиотеки, на които се изпращат изданията на ТУ-Габрово (Сборник доклади „Международна научна конференция УНИТЕХ“ и списание „Известия на Технически университет – Габрово“).

- *Обслужване на читатели*

През 2022 г. основните задачи за изпълнение пред специалистите на библиотеката във връзка с обслужването на читателите и поддържането на фондовете са: осигуряване на потребностите от литература на различните категории читатели и доброто им обслужване;

извършване на библиотечни и информационно-библиографски услуги; грижа за поддържане и обновяване на фонда; издирване на просрочени задължения.

В Заемна служба се предоставя литература за дома - учебници и учебни пособия, прави се годишна регистрация на читателите, събират се глоби за просрочване на заетите библиотечни материали, извършва се заплащане на различни видове библиотечни услуги (копиране, принтиране, ламиниране, сканиране, подвързване). През 2022 г. са регистрирани 260 нови читатели. Отчетени са 3107 посещения на място, а ползваната литература е 2860 библиотечни единици. В касата на ТУ-Габрово са внесени 1787,56 лева. от санкции за просрочени заемания, такси и библиотечни услуги. За закупуване на нови книги са изразходени 1369,44 лева.

В читалните на УБ се ползват справочна, енциклопедична и научна литература, както и вестници, български и чуждестранни списания, бюлетини, трудове, годишници, известия. Периодичните издания се набавят по три начина - абонамент, книгообмен и дарение. Абонаментът на чужда периодика се прави в съответствие с научната и учебната дейност, а абонираните български заглавия са съобразени и със специалностите от ОКС „бакалавър“ и „магистър“ в Университета. През 2022 г. са получени 36 заглавия на периодични издания (3 от тях с online достъп). По езици разпределението е следното: 24 заглавия на български език, едно - на руски език, 10 - на английски език, едно - на немски език, а по начин на постъпление: 35 заглавия по абонамент и едно - като дарение. Всички периодични издания се въвеждат в деня на получаването им в информационно-търсещата система, като по този начин читателите могат да установят наличността им към момента на постъпване в библиотеката. С помощта на автоматизираната библиотечна програма (АБ) могат да се отчитат липсите и да се следи коректността на доставчиците. В база „Периодика“ се поддържат 752 записа.

- *Информационно-библиографско обслужване*

През 2022 г. в отдел Справочно-информационно обслужване са изготвени 21 писмени и устни библиографски справки по зададени от потребители теми и справки във връзка с акредитационни процедури. Съставени са информационни бюлетини за новонабавената литература в библиотеката – бюлетин „Нови книги“ и бюлетин „Нови статии“. От сайта на библиотеката (<http://lib-tu.tugab.bg/abnb/>) тези бюлетини са достъпни в електронен вариант и се обновяват на всяко тримесечие.

Периодично се поддържа и актуализира база данни с аналитично разкриване на статии от списания и научни сборници (трудовете, годишници, известия). С цел подобряване на информационно-библиографското обслужване през 2022 г. продължава описването на прикнижни и пристатийни библиографски данни на издадени материали от преподаватели в ТУ-Габрово. През годината са описани 277 статии от списания и научни сборници.

Библиотеката поддържа връзка с библиотеки в страната и в чужбина в следните направления: междубиблиотечно заемане и междубиблиотечен книгообмен. Читателите могат да ползват каталозите на другите академични библиотеки, както и сводния каталог на Националната академична библиотечно-информационна система (НАБИС), който е част от регламента за ползване на междубиблиотечно заемане.

- *Автоматизирано обслужване и копирни услуги*

Едно от най-важните задължения на специалистите от УБ в областта на информационното обслужване е подпомагането на потребителите за работа с ресурсите на библиотеката, с пълнотекстови бази данни, електронни ресурси и други дейности, свързани с информационната грамотност. През 2022 г. за читателите е осигурен достъп до автоматизирани библиотечни услуги в две компютърни зали с 22 работни места за студенти и с 12 работни места за докторанти и преподаватели.

Осигурени са възможности за: търсене в електронни каталози; достъп до собствени и външни online бази данни; достъп до пълнотекстови бази данни; електронна доставка на документи. работа със софтуерни продукти. В залите за автоматизирано обслужване се предоставят услугите принтиране, сканиране, копиране, ламиниране, подвързване.

Автоматизирани са всички библиотечно-информационни дейности: комплектуване, инвентариране, каталогизиране и обработка, регистрация на читатели и книгозаемане, изграждане на справочен апарат и дигитализация на част от фонда – едно от най-важните направления за бъдещата работа на библиотеката. Ежедневно се поддържат и обновяват три бази данни (представени в електронния каталог на библиотека). Към 31.12.2022 г. те са: Каталог на книги (22673 записа); Каталог на периодичните издания (752 записа); Картотека „Аналитични описания на статии“ (5350 записа).

Университетската библиотека осигурява online достъп до многоотраслови бази данни с научна информация – Science Direct, SCOPUS, WEB of Science, DOAJ, In Cites. Електронният каталог на УБ е достъпен в интернет от сайта на Университета, като е включен и в сводните каталози на университетските библиотеки в България (КУБ) и на НАБИС.

В УБ функционира информационно-консултативен център - IP point - на Патентното ведомство и информационен център към Българския институт по стандартизация с контролиран достъп до информация за определени пакети български стандарти.

Университетската библиотека е член на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА), на фондация НАБИС и на Български информационен консорциум (БИК).

2.8. Изводи и препоръки

- *Учебната дейност през учебната 2021/2022 година е организирана в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет - Габрово, Правилника за организация на учебната дейност, Правилника за натрупване и трансфер на кредити, Правилника за приемане и обучение на докторанти в Технически университет – Габрово и правилниците за дейността на центровете в ТУ-Габрово, свързани с учебната дейност.*
- *Приети са нови и са актуализирани основни вътрешнонормативни документи, свързани с учебната и квалификационната дейност - Правилник за организиране и провеждане на дистанционна форма на обучение в Технически университет – Габрово, Правилник за устройството и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение в ТУ-Габрово, Правилник за приемане на студенти в Технически университет – Габрово, Правилник за признаване на придобито висше образование, образователна и научна степен „доктор“ и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет – Габрово.*
- *Учебният процес е организиран и проведен в съответствие с приетия от Академичния съвет график, съгласно действащите учебни планове, програми и разписи. Лекционните курсове се водят от хабилиитирани преподаватели и преподаватели с образователна и научна степен „доктор“ на основен трудов договор, като се спазват изискванията на Закона за висшето образование.*
- *Във връзка с епидемичната обстановка в страната е организирано и проведено както обучение на студентите от разстояние с използване на възможностите на информационните и комуникационните технологии (в среда на MS Teams), така и чрез прилагане на хибридна форма с присъствени лабораторни упражнения. Семестриалното и сесийното оценяване са провеждани както присъствено, така и със средствата на информационните и комуникационните технологии в съответствие с формите, предвидени в учебните планове и програми. Организирана е и е реализирана електронна заверка на семестъра. Използвани са електронни протоколи.*
- *Разкрита е нова специалност „Автомобилна мехатроника“, ОКС „професионален бакалавър“, редовна форма на обучение, в ПН 5.1 Машинно инженерство, област на висше образование 5. Технически науки . Приета е нова учебна документация, включваща квалификационна характеристика, учебен план и учебни програми.*

- Във връзка с изпълнението на проекти по ОП НОИР, процедура „Модернизация на висшето образование“, приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот са разработени три хибридни специалности в ОКС „магистър“ – „Повърхностно обработване на инженерни материали (Surface Engineering)” (за съвместно обучение с ТУ-София и ХТМУ-София); „Социални иновации и социални политики“ (за съвместно обучение с Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ и в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния); „Мебелна индустрия 4.0“ (за съвместно обучение с ЛТУ-София). Приета е нова учебна документация (квалификационни характеристики и учебни планове) за тези специалности.
- Разработени са проекти на квалификационни характеристики и проекти за актуализация на Груповия учебен план за подготовка на докторанти в Технически университет – Габрово във връзка с подготовката на документация за програмна акредитация на докторски програми „Инженерна екология“ в ПН 5.13 Общо инженерство и „Организация и управление на социалните дейности“ в ПН 3.4 Социални дейности.
- Актуализирани са учебните планове на специалности: „Машиностроене“, „Автомобилно машиностроене“, „Текстилна техника и технологии“, „Електротехника“, „Компютърни системи и технологии“ и „Автомобилна мехатроника“ в ОКС „професионален бакалавър“ (редовна форма на обучение); „Технология на материалите и материалознание“, ОКС „бакалавър“ и „магистър“ (редовна и задочна форма на обучение); „Социална работа и европейски политики“, ОКС „магистър“ и „Стопанско управление“, магистърска програма „Управление на проекти“ (дистанционна форма на обучение). Актуализиран е и Груповият учебен план за подготовка на докторанти в Технически университет – Габрово.
- Успешно е реализирана идеята за организиране и провеждане на бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка, съобразени с изискванията на бизнеса и пазара на труда, и гарантира професионалната реализация на завършилите студенти. Такова обучение е организирано съвместно с фирми „Аркус“ АД – град Лясковец, „Хилцингер-полирни технологии“ ООД – град Горна Оряховица, „Хамбургер-България“ (град Севлиево), АЕЦ „Козлодуй“, „Зюдволе Груп Италия“ АД – Клон Булсафил (град Пловдив), „Кремък“ ЕООД (град Стара Загора), „Прогрес“ АД (град Стара Загора), „Оскар Рюек България“ (град Стара Загора), „Оптикоелектрон“ (град Панагюрище), „Алуком“ ЕООД (град Плевен), „Илинден“ АД (град Плевен), „Калинел“ ЕООД (град Троян) и Община Копривицица по специалностите „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“, „Промислена и автомобилна електроника“, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“, „Технология на материалите и материалознание“, „Дизайн, техника и технологии в текстила“, „Техническа безопасност“ и „Индустриален мениджмънт“. При тази форма на организация на обучението през учебната 2021/2022 година са се обучавали 391 студенти в ОКС „бакалавър“.
- За да се повиши качеството на обучение, е необходимо предприемане на следните мерки: засилване на индивидуалната и извънаудиторната работа на студентите; актуализиране на съдържанието на учебния материал в съответствие с развитието на науката и технологиите; прилагане на съвременни технологични решения в образователния процес; модернизиране на учебната и технологичната среда; увеличаване на броя на публикуваните електронни материали и ресурси и атрактивното им представяне.
- Организирана е и е проведена целогодишна кандидатстудентска кампания за прием на студенти във всички образователно-квалификационни степени и форми на обучение. Прилагат се гъвкави форми за прием на студенти - провеждане на състезания в средни училища и фирми, резултатите от които са със статут на кандидатстудентски изпит; сключване на предварителни договори за класиране в избрана специ-

алност; провеждане на предварителни изпити в ТУ-Габрово и в други региони на страната; прилагане на системата за онлайн подаване на документи и полагане на кандидатстудентски изпит. В резултат държавният план за прием на студенти е изпълнен 95,3% за ОКС „бакалавър“, 82,1% за ОКС „професионален бакалавър“ и 80,4% за ОКС „магистър“. Приети са и 126 студенти в ОКС „магистър“ в платена форма на обучение.

- Организацията на конкурсните изпити, проверката на изпитните работи, обявяването на резултатите и записването на приетите студенти са на високо ниво. Кандидатстудентските изпити обхващат голям брой дисциплини (общотехническа подготовка, математика, български език и литература, география) и се организират и провеждат по календарен график, приет от Академичния съвет. Необходимо е да се популяризира и по-широко да се прилага системата за онлайн полагане на приемни изпити.
- Създадени са условия за привличане и обучение на чуждестранни студенти. Предоставени са материали за Информационните дни на българското висше образование, проведени в Украйна и Молдова. Осъществени са срещи с преподаватели, директори на училища и ръководители на образованието в град Чорлу (Република Турция), като е популяризирано решението на Съвета за висше образование на Турция (ЙОК) за признаване на дипломите за висше образование, издадени от ТУ-Габрово.
- Обучението на докторантите в ТУ-Габрово се провежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово. Необходима е по-активна работа на обучаващите звена за изпълнение на държавния план-прием на докторанти, както и за увеличаване на броя на успешно защитилите докторанти.
- В ДЕСО е организирано и проведено обучение за повишаване на квалификацията (въвеждаща, продължаваща и допълнителна) на педагогически специалисти съгласно Наредба №15 на МОН от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и Правилата за придобиване на професионално-квалификационни степени от учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Присъдени са професионално-квалификационни степени на 21 педагогически специалисти и е проведено обучение в едногодишна професионално-педагогическа специализация на 12 учители. В съответствие с на Постановление №103 от 31.05.1993 г. на Министерския съвет за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина е проведено обучение на 40 бесарабски българи (30 учители, 5 студенти и 5 ученици).
- Положителни са резултатите от дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение, свързани с организацията и провеждането на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством асинхронните платформи за електронно и дистанционно обучение и платформата за провеждане на онлайн срещи Microsoft Teams. Създадени са условия за повишаване на квалификацията на академичния състав в областта на иновативните образователни технологии и дигиталната трансформация на образованието
- Центърът за следдипломна квалификация и Центърът за професионално обучение са водещи звена за повишаване на квалификацията и за професионално обучение на студенти и граждани в условията на голяма конкуренция в сферата на образователните услуги. Организиран са и са проведени 32 курса за придобиване на нова квалификация и за повишаване на квалификацията. Разработени са три нови квалификационни курса, за които и приета учебна документация.

- *Университетската библиотека осигурява много добро информационно осигуряване на учебния процес и достъп до многоотраслови бази данни с научна информация. Необходими са непрекъснато обновяване на библиотечния фонд с повече нови книги, електронни носители и други информационни източници, както и повече средства за абониране на периодични издания по профила на Университета.*

3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

3.1. Научноизследователска дейност

3.1.1. Научноизследователска дейност, финансирана целево със средства от държавния бюджет

Съгласно Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност от 16.09.2016 г., *Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания*, актуализирана от АС на ТУ-Габрово на 06.12.2018 г., и Заповед на Ректора на Университета №3-01-31/02.02.2022 г. е обявен конкурс за финансиране на проекти за научни изследвания. Средствата за присъщата на ТУ-Габрово научноизследователска дейност, финансирана целево от държавния бюджет през 2022 г., са в размер на 227 700 лева.

През 2022 г. от научни колективи в Университета са подготвени 24 заявки за нови проекти. Разпределението на броя на договорите и финансирането им по основни звена, след подписването на договорите, са показани в *Таблица 3.1*.

Проектите са изпълнявани съобразно утвърдения от АС на ТУ-Габрово *График на дейностите, свързани с организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания за 2022 г.* и разработените план-програми на проектите. Финансовото изпълнение на проектите е представено в *Таблица 3.1*. Информация за разпределението на броя на участниците в колективите, разработващи проектите, по отделни групи (преподаватели, докторанти, студенти и изследователи) е дадена в *Таблица 3.2*. Разпределение на участниците в научноизследователските проекти по академични длъжности, научни степени, възраст и пол е представено в *Таблица 3.3*.

След рецензиране на отчетите са получени следните средноаритметични стойности на оценките: за ФЕЕ – 48,56; за ФМУ – 42,25; за ФС – 45,4; за ДЕСО – 50; за ТК–Ловеч – 23.

Разработването на проектите през 2022 г. е допринесло и за кадровото и научното развитие на преподавателите – 5 преподаватели са заели академичната длъжност „асистент“, един преподавател – академичната длъжност „главен асистент“, 2 – академичната длъжност „доцент“ и един – академичната длъжност „професор“. Двама асистенти са придобили образователната и научна степен „доктор“.

Таблица 3.1. Научноизследователски проекти, финансирани целево със средства от държавния бюджет

№	Договори	Брой договори	Финансиране, лева		
			Обща стойност, лв.	Отчет към 31.12.2022 г.	Степен на усвояване
1.	ФЕЕ	7	35900	21108,08	58,80%
2.	ФМУ	7	46570	27621,44	59,31%
3.	ФС	5	19600	13057,76	66,62%
4.	ДЕСО	1	4300	2088,22	48,56%
5.	ТК–Ловеч	1	5150	1395,40	27,10%
6.	Университетски договори	3	116 180	16230,89	13,97%
ОБЩО		24	227 700	81501,79	35,79%

Таблица 3.2. Участници в научноизследователските проекти

№	Договори	Участници					
		Общо	Преподаватели		Докторанти	Студенти	Изследователи
			Хабил.	Нехаб.			
1.	ФЕЕ	93	15	22	9	36	11
2.	ФМУ	92	16	23	14	33	6
3.	ФС	62	16	14	4	25	3
4.	Университетски договори	30	10	5	4	7	4
5.	ДЕСО	10	2	3	-	1	4
6.	ТК-Ловеч	15	3	5	-	5	2
ОБЩО		302	62	72	31	107	30

Таблица 3.3. Разпределение на участници в научноизследователските проекти по академична длъжност, научна степен, възраст и пол

Участници в проектите	Общ брой	Разпределение по научни степени		Разпределение по възраст до:					Разпределение по пол:	
		д.н.	д-р	35 г.	45 г.	55 г.	65 г.	над 65 год.	Жени	Мъже
Професори	10	3	7			2	8		2	8
Доценти	52	1	51		10	17	25		14	38
Гл. асистенти	51		51	4	25	10	12		17	34
Асистенти	19			8	9	2			6	13
Докторанти	31			15	10	6			7	24
Инженери	2				1	1				2
Студенти	107			71	26	10			37	70
Изследователи*	30		11	1	7	12	3	7	10	20
ОБЩО, брой	302	4	120	99	88	60	48	7	93	209
ОБЩО, %	100	1,3	39,7	32,8	29,1	19,9	15,9	2,3	30,8	69,2

*Изследователи са всички преподаватели от екипа на проекта, които не са на основен трудов договор в ТУ-Габрово

3.1.2. Научноизследователска дейност, финансирана със средства извън бюджетната субсидия за научна дейност на ТУ-Габрово

3.1.2.1. Проекти по оперативни програми

- Проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. - проекти по процедури BG05M2OP001-1.001 „Изграждане и развитие на центрове за върхови постижения“ и BG05M2OP001-1.002 „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“:

- BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко и енергоспестяващи системи и технологии“, бюджет 23 569 719 лв., начало 30 март 2018 г. - край 31 ноември 2023 г.; водеща организация: Технически университет – Габрово; партньори: Технически университет - София, Технически университет - Варна, Софийски университет “Св. Климент Охридски” – Факултет по химия и фармация, Институт по роботика - БАН, Институт по електроника – БАН, Централна лаборатория по приложна физика – БАН; координатор: проф. д-н Райчо Иларионов;

- BG05M2OP001-1.001-0008-C01 Център за върхови постижения „Национален център по мехатроника и чисти технологии”, бюджет 732 647,84 лв., начало 30 март 2018 г. - край 30 декември 2023 г.; водеща организация: Институт по обща и неорганична химия – БАН; партньори: Технически университет – Габрово, Технически университет - София, Технически университет - Варна, Химико-технологичен и металургичен университет - София и още 11 института на БАН; контактно лице за ТУ-Габрово: проф. дн Димитър Дичев.

- BG05M2OP001-1.002-0006 Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска” (Quasar), бюджет 1 408 584 лв., начало 01.06.2018 г. - край 01.06.2023 г.; водеща организация: Институт по роботика – БАН; партньори: Технически университет – Габрово, Институт по металознание, съоръжения и технологии „Академик Ангел Балеvски“ с Център по хидро-и аеродинамика при БАН, Висше военноморско училище „Н. Й. Вапцаров” – Варна, Национален военен университет „Васил Левски” - Велико Търново, Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН, Геолого-географски факултет към Софийския университет „Св. Климент Охридски”, Сдружение „Съвременни летателни технологии”; контактно лице за ТУ-Габрово: проф. д-р Анатолий Александров.

- BG05M2OP001-1.002-0002 Център за компетентност „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни”, бюджет 13 333 869 лв., начало 30 март 2018 г. - край 31 ноември 2023 г.; водеща организация: Университет за национално и световно стопанство; партньори: Технически университет – Габрово, Икономически университет – Варна, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, Русенски университет „Ангел Кънчев”, Институт по информационни и комуникационни технологии – БАН; контактно лице за ТУ-Габрово: доц. д-р Боян Карапенов.

- *Проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.:*

- BG16RFOP002-1.005-0229 „Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД, чрез разработване на продуктовата иновация /услуга/ - Система за лазерно маркиране“, бюджет 108 000 лв.; контактно лице за ТУ-Габрово: проф. д-р Ирина Александрова.

3.1.2.2. Международни научноизследователски проекти

Преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в изпълнението на два международни научноизследователски проекта, финансирани по програма „Хоризонт 2020“ (Таблица 3.4).

3.1.2.3. Проекти по Фонд „Научни изследвания“

Преподаватели и докторанти от ТУ–Габрово участват в изпълнението на два национални научноизследователски проекта, финансирани от Фонд „Научни изследвания” (Таблица 3.5).

Таблица 3.4. Международни научноизследователски проекти

Програма	Проект, участници	Тема	Продължителност	Финансиране за ТУ-Габрово
Рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“; Приоритет LC-SC3-SCC-1-2018-2019-2020 „Интелигентни градове и общности“; Схема „Иновационни действия“	№ 957751 RESPONSE Бенифициент: Община Габрово; Участник от ТУ-Габрово: доц. д-р Пламен Цанков	Интегрирани решения за плюсово енергийни и жизнени градове с акроним RESPONSE	60 месеца 01.10.2020 г. - 30.09.2025 г.	Финансиране за Община Габрово - 200 000 €; Няма финансиране за ТУ-Габрово;

Програма	Проект, участници	Тема	Продължителност	Финансиране за ТУ-Габрово
Рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“, схема H2020-SwafS-2018-2020 „Наука с и за обществото“	№ 824565 TeRRItoria Бенифициент: Община Габрово; Участник от ТУ-Габрово: проф. д-р Станимир Садинов:	Участие на местни заинтересовани страни в отговорна наука и иновации в регионите с акроним TeRRItoria	36 месеца 1.02.2019 г. - 31.01.2022 г.	Обща стойност: 1 999 833,75 €; Община Габрово - 65812,50 €; Няма финансиране за ТУ-Габрово

Таблица 3.5. Национални научноизследователски проекти

Договор №	Тема	Ръководител, участници	Финансиране, продължителност
КП-06-Н 37/25 от 18.12.2019 г.	Оптимално проектиране и управление на системи за съхранение на електрическа енергия	Ръководител: доц. д-р инж. Димитър Арнаудов, ТУ-София Колектив от ТУ-Габрово: проф. д-р Николай Маджаров – ръководител; доц. д-р Доброслав Данков; доц. д-р Продан Проданов; доц. д-р Христо Ибришимов; Валери Петков – докторант; Людмил Петков – докторант	Бюджет: 120 000 лв., от които за ТУ-Габрово 40000 лв. за 2020 г. и 20000 за 2021 г. Продължителност: 18.12.2019 г. - 18.12.2022 г.
КП-06-ПН47/6 от 26.11.2020 г.	Изследване на процеси и структурни промени при електронно-лъчево заваряване на метали и сплави с различни термофизични свойства	Ръководител: д-р Дарина Каишева, Институт по електроника „Акад. Емил Джаков“, БАН Колектив от ТУ-Габрово: проф. д-р Ангел Анчев – ръководител; доц. д-р Владимир Дунчев; гл. ас. д-р Борислав Стоянов; гл. ас. д-р Милка Атанасова; гл. ас. д-р Владимир Тодоров	Бюджет: 170 000 лв., от които 60000 лева за ТУ-Габрово (два етапа по 30000 лв.); Продължителност: два етапа по 18 месеца (I етап до месец май 2022 г.; II етап до месец ноември 2023 г.)
КП-06-Н64/6 от 15.12.2022 г.	Модели на антропогенното въздействие върху природната среда на ниво „речен басейн“ (ModAiNe) - програма „Фундаментални научни изследвания – 2022 г.“	Ръководител: доц. д-р Емилия Черкезова - Национален институт по Геофизика, Геодезия и География при БАН Участник от ТУ-Габрово: доц. д-р Драгомир Василев	Бюджет: 163188 лв. Няма финансиране за ТУ-Габрово Продължителност: две години

3.2. Публикационна и издателска дейност

3.2.1. Публикационна дейност

При изпълнението на научноизследователските проекти, финансирани със средства от държавния бюджет, са решени голям брой теоретични и практически задачи, основно с

научно-приложен характер. Постигнати са значителни теоретични и практически резултати, за което свидетелстват направените 166 научни публикации, от които 28 в чужбина и 138 в страната. Информация за тях е представена в *Таблица 3.6*.

Резултатите от научната работа на студентите, свързана с участието им в научноизследователски проекти, както и от разработката на проблеми, обект на дипломното проектиране, са представени на Студентската научна сесия, проведена на 21 октомври 2022 г. В три тематични направления са изнесени 76 доклада на студенти от Университета, които са отпечатани в сборник „Студентска научна сесия – 2022”. В сесията са участвали с доклади студенти от страната и ТУ-Габрово. Част от наградите са осигурени по проекта „Габрово–директно” на Габровската търговско-промишлена палата и от Териториалната организация на Научно-техническите съюзи - Габрово. Разпределението на докладите по направления е, както следва: Електротехника и електроника – 27 доклада; Машиностроене и уредостроене – 24 доклада; Стопански науки – 25 доклада.

На 18 и 19 ноември 2022 г. в ТУ-Габрово хибридно е проведена Международната научна конференция УНИТЕХ’22. За участие в конференцията, след рецензиране, са приети 133 доклада, от които 1 пленарен доклад, 62 доклада от чужбина, 16 - от университети и научни организации от страната и 55 - от ТУ-Габрово. Най-голям е броят на чуждестранните участници от Сърбия, Украйна, Гърция, Турция, Република Сръбска, Косово, Литва, Босна и Херцеговина. Работата на конференцията протече в 10 секции, по научни направления, представени в *Таблица 3.7*. Докладите са публикувани на адрес: <https://unitech2022.tugab.bg/en/>.

Със средства от бюджета през 2022 г. са издадени два броя на списание „Известия на Технически университет - Габрово” (брой 64 и брой 65) на обща стойност 1125 лева.

Обобщени данни за публикационната дейност на преподавателите и докторантите от основните звена в ТУ–Габрово през 2022 г. са представени в *Таблица 3.8*. Публикувани са 34 научни статии в международни списания, от които 14 - с импакт-фактор и 14 - реферирани в Scopus, а 12 от докладите са изнесени на конференции в чужбина. В България, в списания и сборници, са публикувани 21 статии, а на конференции са изнесени 135 доклада.

През 2022 г. е актуализирана методиката за определяне на допълнителните трудови възнаграждения (ДТВ) за реферирани в Web of Science и Scopus публикации, като са повишени сумите за публикации с IF и SJR. Въведено е ДТВ за публикации с отворен достъп съгласно препоръките на Националната програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“, в която ТУ-Габрово участва.

Таблица 3.6. Научни публикации в резултат на научноизследователски проекти

Договори	Публикации по тематиката				
	Общо	В чужбина		В страната	
		Статии	Доклади	Статии	Доклади
ФЕЕ	57	5	3	1	48
ФМУ	36	12	2	3	19
ФС	55 (1 учебник)	1	1	9	43
Университетски договори	8	-	2	-	6
ДЕСО	5	1	1	1	2
ТК-Ловеч	6	-	-	6	-
ОБЩО	167 (1 учебник)	19	9	20	118

Таблица 3.7. Доклади на Международната научна конференция УНИТЕХ'2022

Направление, секция	Изнесени доклади			
	ТУ-Габрово	От страната	От чужбина	Общо
Пленарни доклади	-	-	1	1
Електротехника и електроника	36	9	22	67
Електротехника и електроенергетика	10	-	4	14
Електроника и Сензорика	4	3	6	13
Комуникационна техника и технологии	8	2	6	16
Компютърни системи, компютърни технологии и информационна сигурност	7	4	4	15
Автоматика	7	-	2	9
Машиностроене и уредостроене	4	1	17	22
Технологии в машиностроенето; Проектиране на машини и инструменти	4	1	7	12
Хидравлика, пневматика и топлотехника; Мехатроника, метрология и управление на качеството	-	-	10	10
Стопански науки	15	6	22	43
Социални и хуманитарни науки; Предприемачество и икономика, Организация и управление	8	1	6	15
Образователни технологии	2	2	2	6
Химия, Физика и екология	5	3	14	22
ОБЩО	55	16	62	133

Таблица 3.8. Публикационна дейност през 2022 г.

Основно звено	СТАТИИ					ДОКЛАДИ					Общо
	Списания с IF (Web of Science)	Списания, реферирани в Scopus (без тези с IF)	Чуждестранни списания, известия и годишници	Национални списания	Известия и годишници в страната	Международни конференции в чужбина (реферирани в Scopus)	Международни конференции в страната - без УНИТЕХ (реферирани в Scopus)	УНИТЕХ '2022	Национални конференции	Университетски конференции	
ФЕЕ	1	13	-	5	-	5 (5)	39 (35)	34	7	-	104
ФМУ	13	1	1	4	4	2	12	5	1	-	43
ФС	-	-	5	8	-	5	2	17	5	3	45
ДЕСО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
ОБЩО	14	14	6	17	4	12	53	56	13	13	202

С решения на АС е реализирано финансово стимулиране на преподаватели за 77 броя публикации, реферирани в Web of Science и Scopus, на обща стойност от 21076 лева.

През 2022 г. продължава регистрирането на преподаватели от ТУ-Габрово и на техни публикации в Българския портал за отворена наука ВРОС.bg, създаден от Националния център за информация и документация (НАЦИД) за въвеждането на отворен достъп до научна информация и научни данни, свързано с приоритети, заложи в национални стратегически документи за развие на науката, изследванията, иновациите и разпространението на научни постижения. В ВРОС са регистрирани 30 преподаватели от ТУ-Габрово, а въведените публикации са 172, от които 138 с отворен достъп.

Съгласно договор, подписан между МОН и „Plagiat-System Antiplagiat prin Internet SRL“ (strikeplagiarism.com), от месец юли 2022 г. в ТУ-Габрово е въведена система за антиплагиатство. Проведени са онлайн обучения за работа със системата и са създадени акаунти на всички преподаватели на основен трудов договор в ТУ-Габрово, от които 4 - на администратори, 5 – на администратори на отдели, 3 – на декани и 132 – на преподаватели. Обработените документи чрез системата за антиплагиатство през 2022 г. са 165 – докторски дисертации, дипломни работи за ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър”, проекти, научни публикации и др.

3.2.2. Цитирания на научни публикации

Обобщени данни за цитиранията на научните публикации на преподаватели от основните звена в ТУ-Габрово през 2022 г. са представени в Таблица 3.9. Общият брой на цитиранията е 257, от които 144 са в издания с импакт-фактор и/или импакт-ранг, а 73 – в издания, реферирани в Web of Science и/или Scopus.

Таблица 3.9. Цитирания на научни публикации на преподаватели от ТУ-Габрово през 2022 г.

Основно звено	Цитирания в списания с IF	Цитирания в издания с SJR	Цитирания в реферирани издания на WoS и Scopus	Цитирания в чужбина	Цитирания в издания в страната	Общо
ФЕЕ	35	23	11	4	4	77
ФМУ	76	10	2	-	6	94
ФС	-	-	60	4	22	86
ОБЩО	111	33	73	8	32	257

3.2.3. Рецензии и становища

През 2022 г. преподаватели от ТУ-Габрово са изготвили общо 269 рецензии на научни статии и доклади, учебници и учебни пособия, научни проекти, рецензии и становища на дисертационни трудове и представени за хабилитация научни материали. От тях 36 са рецензиите на научни статии в списания с импакт-фактор в Web of Science (Таблица 3.10).

Таблица 3.10. Рецензии на научни публикации в издания, реферирани и индексирани в WoS, изготвени от преподаватели от ТУ-Габрово през 2022 г.

Преподавател	Брой рецензии на статии/доклади в издания, реферирани и индексирани от WoS
проф. д-н Йордан Максимов	18
проф. д-н Галя Дунчева	5
проф. д-р Ирина Александрова	5
проф. д-р Николай Маджаров	3
доц. д-р Росен Иванов	2
доц. д-р Пламен Цанков	2
проф. д-н Димитър Дичев	1
ОБЩО	36

3.2.4. Издателска дейност

Със средства от бюджета и фонд „Издателска дейност” към Университетския център за научни изследвания и технологии, в съответствие с утвърдения от АС на ТУ-Габрово Издателски план на Университетско издателство „Васил Априлов” за 2022 година, са издадени електронно 9 учебни пособия (учебници и учебно-методични ръководства) (Таблица 3.11).

Таблица 3.11. Издателска дейност през 2022 г.

Автори	Заглавие	Бележки*
доц. д-р Доброслав Данков	Автомобилни електронни системи и диагностика - учебник	ЕИ и ПИ 660 лв.
доц. д-р Драгомир Василев	Химични технологии за обработване на текстилни материали - учебник	ЕИ
доц. д-р Драгомир Василев доц. д-р Пенчо Стойчев	Химия - учебник	ЕИ
доц. д-р Драгомир Василев доц. д-р Пенчо Стойчев	Ръководство за лабораторни упражнения по химия	ЕИ
проф. д-тн Йордан Максимов проф. д-р Ангел Анчев гл. ас. д-р Владимир Тодоров	Металознание и термична обработка. Част II: Термична обработка - учебник	ЕИ и ПИ 500 лв.
доц. д-р Пенчо Стойчев	Производствени бедствия, аварии и евакуация - учебник	ЕИ
доц. д-р Пламен Цанков гл. ас. д-р Милко Йовчев	Ръководство за курсова работа по осветителна и инсталационна техника	ЕИ и ПИ 400 лв.
доц. д-р Росен Иванов	Програмиране за мобилни устройства - учебник	ЕИ
доц. д-р Свилен Рачев гл. ас. д-р Димитрина Коева гл. ас. д-р Любомир Димитров	Електрообзавеждане - учебник	ЕИ и ПИ 420 лв.
проф. д-р Станимир Садинов	Сигнали и системи - учебник	ЕИ
* ЕИ – Електронно издателство; ПИ – Печатно издателство		

3.2.5. Награди и друга научна дейност

Престижно научно постижение през 2022 г. е получената награда за първо място в конкурс за научна монография, обявен от Академията на науките и висшето образование на Украйна за 2022 г., за монографията „Диамантно заглаждане“ с автори проф. д-тн Йордан Максимов, проф. д-н Галя Дунчева, доц. д-р Иван Амуджев, проф. д-р Ангел Анчев и доц. д-р Владимир Дунчев.

Доказателство за високо научно ниво са получените персонални покани на преподаватели за гост-редактори на специални издания на рейтингови международни списания. През 2022 г. проф. д-тн Йордан Максимов и проф. д-н Галя Дунчева са ангажирани като гост-редактори на Специално издание (Special Issue) „Application of Diamond Burnishing to Improve the Performance of Materials” на списание с отворен достъп Applied Sciences (IF 2.838), издавано от MDPI.

3.3. Научно-приложна и приложна дейност

Научно-приложна и приложна дейност в ТУ-Габрово се осъществяват в Университетския център за научни изследвания и технологии (УЦНИТ) и в Университетския център за информационни системи и технологии (УЦИСТ). В структурата на УЦНИТ се включват университетските научноизследователски и учебно-производствени лаборатории и центрове и Университетско издателство „Васил Априлов”, а в УЦИСТ - сектор „Информационно осигуряване” и сектор „Техническо обслужване”.

3.3.1. Научно-приложна дейност, производство и услуги

Дейността на УЦНИТ през 2022 г. е в следните направления:

- научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, както и производство на основата на договори с външни възложители;
- производствени услуги, извършвани от Университетско издателство „Васил Априлов”;
- услуги, извършвани от университетската книжарница.

Общият обем на договорите за научноизследователските и учебно-производствените лаборатории (НИУПЛ) в ТУ-Габрово е 13783,20 лева и е представен в Таблица 3.12.

Таблица 3.12. Обем на договорите в НИУПЛ през 2022 г.

№	НИУПЛ	Ръководител	Финансиране, лв.
1.	НИУПЛ „Фотон”	проф. дн инж. Димитър Дичев	1065,60
2.	НИУПЛ „Текстил”	доц. д-р инж. Красимир Друмев	108,00
3.	НИУПЛ „Изпитания на металите”	проф. дтн инж. Йордан Максимов	621,60
6.	НИУПЛ „Инженерна екология и опазване на околната среда“	доц. д-р инж. Драгомир Василев	1188,00
7.	Лаборатория „ТЕЛЕКОМТЕСТ”	проф. д-р инж. Станимир Садинов	1800,00
8.	Лаборатория „Интернет на нещата”	доц. д-р инж. Делян Генков	9000,00
ОБЩО			13783,20

През 2022 г. продължава пълноценната работа и популяризацията на Технологичния парк на ТУ-Габрово, който обединява научноизследователската инфраструктура, изградена в резултат на реализацията на проектите по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Разширена е стопанската дейност на лабораториите в Габрово Тех Парк, като са изпълнени 13 договора с 5 фирми външни възложители на обща стойност 7018 лева.

В Университетско издателство „Васил Априлов” са изработени печатни изделия и услуги на стойност 19954,05 лв., а книжарницата има приходи от продажба на учебници, документи и копирни услуги в размер на 14821,37 лева.

3.3.2. Развитие на информационната система на ТУ-Габрово

3.3.2.1. Дейност на сектор „Информационно осигуряване” към УЦИСТ

- Дейности, свързани с разработване на програмни приложения (софтуер):

- Актуализирана е структурата на базата данни на Университетската информационна система (УИС) във връзка с генериране на данни за студентите на ТУ-Габрово от УИС към регистъра на НАЦИД.

- Във връзка с въвеждане на новия Регистър на действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти (РДПЗСД) на НАЦИД са актуализирани съществуващи и са

създадени нови програмни модули на УИС – Електронен академичен номер, Международни програми, Основания за прием, секция НАЦИД - Обучаеми, НАЦИД - Файлове, НАЦИД - Изпратени.

- Към настоящия момент ТУ-Габрово е единственият от 52 университета в страната, университетската информационна система на който на който интегрира всички програмни функционалности – услуги (сървизи), предоставени от НАЦИД за автоматично подаване на данни в РДПЗСД.

- Актуализирани са програмните процедури за обезпечаване и организиране на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством платформата за провеждане на онлайн срещи Microsoft Teams. Разширена е структурата за обезпечаване на обучението.

- Актуализиран е програмен модул „Приложения на автоматизираната система за управление на научни проекти по фонд Научни изследвания“ на Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания на ТУ-Габрово.

- Актуализирани са съществуващи уеб базирани модули на УИС.

- В процес на разработване е програмна система „Електронно гласуване“ в ТУ-Габрово във връзка с автоматизиране на процеса на провеждане на избори на всички органи за управление в ТУ-Габрово и на процеса на приемане на правила и решения в ТУ-Габрово.

- Актуализирани са модули на подсистемата КСП за обезпечаване на целогодишно приемане на кандидатстудентски документи.

- Актуализирани са и са усъвършенствани модули на УИС във връзка с новоприети вътрешнонормативни документи в ТУ-Габрово.

- *Дейности, свързани с осигуряване на работата на информационната система:*

- Осигурено е съдействие на отделни звена и сектори на ТУ-Габрово при работа и експлоатация на модулите и подсистемите на УИС, както и при работа с други информационни системи на Университета.

- Осигурено е административно обезпечаване на деловодната система на ТУ-Габрово на адрес <http://ads.tugab.bg> и на системата за онлайн управление на научни проекти по фонд „Научни изследвания“ на ТУ-Габрово (<http://nis.tugab.bg/>).

- Проведено е обучение на служителите за работа с модулите на УИС.

3.3.2.2. Дейност на сектор „Техническо обслужване“ към УЦИСТ

През 2022 г. дейността на сектора е съсредоточена в две направления: „Техническо обслужване“ и „Интернет публикации“.

- *Направление „Техническо обслужване“*

Дейността на направлението е насочена главно към модернизиране на компютърната мрежа и повишаване на свързаността в района между Учебен корпус 1 (УК1) и Учебен корпус 5 (УК5), както и в района между УК1 и Битова къща.

Подготвена е документация и е проведена обществена поръчка за компютърна техника, в резултат на което са закупени компютърна техника и периферни устройства на стойност над 70000 лева. Новозакупената техника е инсталирана и въведена в експлоатация.

Хардуерно е осигурено провеждането на кандидатстудентската кампания за учебната 2022/2023 година. Софтуерно и хардуерно е обезпечено хибридно провеждане на Международната научна конференция УНИТЕХ'22, по време на която е предоставена възможност на участниците да представят докладите си онлайн.

- *Направление „Интернет публикации“*

През 2022 г. са изпълнявани основните цели и задачи на направлението – обслужване на университетските интернет страници, спомагащи дейността на ТУ-Габрово, научните изследвания, кандидатстудентския прием, развитието на академичния състав, списание „Известия на ТУ-Габрово“, Международната научна конференция УНИТЕХ'22, УНИТЕХ –

избрани доклади, Електронното издателство, Сайта на възпитаниците на ТУ-Габрово, Кариерния център, Центъра за насърчаване на предприемачеството и др. Извършвано е поддържане на актуална информационна среда и е осигурено разпространяване на информацията в поддържаните сайтове и в социалните мрежи.

3.4. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации

През 2022 г. ТУ-Габрово е участвал в следните фирми и сдружения: Високотехнологичен център ЕООД (ВТЦ ЕООД); Клъстер подемна техника ООД.

3.4.1. Високотехнологичен център ЕООД

Дейността на ВТЦ ЕООД, свързана с научно-приложна дейност, производствена дейност и предоставяне на услуги, е преустановена на 01.03.2012 година.

3.4.2. Клъстер Подемна техника ООД

През 2022 г. „Клъстер подемна техника” ООД няма промени в капитала си от 100 лева, от които ТУ-Габрово има дружествен дял от 2 лева, или 2%.

3.5. Изводи и препоръки

- *Научноизследователската, научно-приложната и приложната дейност в ТУ-Габрово през 2022 година са организирани и реализирани в съответствие с националните и вътрешните нормативни документи.*
- *На високо ниво е активността на преподаватели от ТУ-Габрово при ръководство и/или участие в научноизследователски проекти. Реализирани са 3 проекта по Фонд „Научни изследвания”, 2 международни проекта по програма „Хоризонт 2020”, 4 проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., един проект по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. и 24 проекта, финансирани целево със средства от държавния бюджет.*
- *Разширена е дейността на Технологичния парк на ТУ-Габрово, обединяващ научноизследователската инфраструктура на центровете за компетентност и на Центъра за върхови постижения на територията на Университета, като са изпълнени 13 договора за стопанска дейност с фирми. Необходимо е да се повиши използваемостта на високотехнологичното оборудване на лабораториите в Габрово Тех Парк за научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, включително чрез договори с външни възложители.*
- *Научноизследователската дейност, финансирана със средства от държавния бюджет през 2022 г. е организирана и проведена на добро ниво. Постигнатите резултати са отразени в 167 научни публикации, от които 29 са в научни списания, симпозиуми и конференции в страната и 138 - в чужбина. Необходимо е обаче да се повиши степента на усвояване на средствата за научноизследователските проекти, финансирани целево от държавния бюджет, която за 2022 година е 36%.*
- *На много добро ниво е организирана и проведена Международната научна конференция УНИТЕХ'2022, по време на която в 10 секции са представени 133 доклада, от които 62 са на чуждестранни участници.*
- *Съвместната научна работа на преподаватели и студенти при реализиране на научноизследователски проекти е отразена в хибридно проведената Студентска научна сесия, по време на която са изнесени 76 доклада в три научни направления. Като съорганизатор и спонсор на Студентската научна сесия, наред с Габровската търговско-промишлена палата, за поредна година е привлечена Териториалната организация на Научно-техническите съюзи - Габрово.*

- Публикационната дейност на академичния състав е на добро ниво. Публикувани са 202 статии и доклада, от които 14 - в списания с импакт-фактор в *Web of Science*, а 54 са реферирани в *Scopus*. Издадени са два нови броя на списание „Известия на Технически университет – Габрово. Необходимо е да се увеличи броят на регистрираните преподаватели от ТУ-Габрово и на въведените публикации с отворен достъп в Българския портал за отворена наука *WPOS.bg*, което ще създаде условия за популяризиране на научните достижения на академичния състав.
- Високи научни достижения са получената награда за първо място в конкурс за научна монография, обявен от Академията на науките и висшето образование на Украйна за 2022 г., за монографията „Диамантно заглаждане“ с автори с проф. д-тн Й. Максимов, проф. д-н Г. Дунчева, доц. д-р И. Амуджев, проф. д-р А. Анчев и доц. д-р В. Дунчев, както и научната работа на проф. д-тн Й. Максимов и проф. д-н Г. Дунчева като гост-редактори на Специално издание „Application of Diamond Burnishing to Improve the Performance of Materials” на списание *Applied Sciences (IF 2.838)*, издавано от MDPI.
- В съответствие с Вътрешните правила за финансово стимулиране на публикационната активност в Технически университет – Габрово и решения на Академичния съвет, е реализирано финансово стимулиране на преподаватели за 77 публикации в издания, които са реферирани и/или индексирани в *Web of Science* и/или *Scopus*, на обща стойност 21076 лева.
- Въведена е и се прилага системата за антиплагиатство *Strikeplagiarism* за проверка на научни публикации, дисертационни и дипломни работи, проекти, реферати и др.
- Университетското издателство „Васил Априлов” работи активно по подготовката и отпечатването на документация за кандидатстудентската кампания, рекламни материали, списание „Известия на Технически университет - Габрово”, вестник „Известник”, както и на учебници и учебни пособия, включени в Издателския план на Университета.
- Необходимо е да се предприемат мерки за повишаване на степента на усвояване на средствата за електронно издаване и за отпечатване на учебници и учебни пособия, включени в Издателския план на Университета. За 2022 година са издадени електронно само 10 (42%) от заявените и одобрени 24 броя учебници и учебни пособия и са отпечатани – 4 (30%) от заявените 12 броя.
- Във връзка с кандидатстването за рефериране на научните издания на ТУ–Габрово - „Известия на Технически университет - Габрово” и *Unitech – Selected papers*, в *Web of Science* и *Scopus*, е необходимо в тях да се публикуват по-голям брой и качествени научни публикации.
- Необходимо е да се повиши активността на преподавателите по отношение на регистрирането на патенти и полезни модели на научните им разработки с финансиране на процедурите в съответствие с Правилника за управление на интелектуалната собственост на ТУ–Габрово.

4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ

4.1. Състояние на академичния състав

Академичният състав на основен трудов договор (ОТД) в ТУ–Габрово, заедно с ТК–Ловеч (към 15.12.2022 г.), се състои от 144 преподаватели, от които хабилитираните преподаватели са 69 (47,9%), а нехабилитираните - 75 (52,1%) - Таблицы 4.1 и 4.2.

Сравнението на данните с предходната 2021 година показва увеличение на академичния състав с трима преподаватели.

4.2. Развитие на академичния състав

Кадровото развитие на академичния състав в ТУ-Габрово през 2022 година е показано в Таблица 4.3.

Таблица 4.1. Академичен състав

Основно звено	Проф. дн		Проф. д-р		Доц. дн		Доц. д-р.		Гл. ас. д-р/ Ст. преподавател д-р		Старши преподавател		Асистент д-р		Асистент/ Преподавател		Общо Бр.
	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	
ФЕЕ	-	-	4	7,8	-	-	21	41,2	19	37,3	-	-	-	-	7	13,7	51
ФМУ	3	7,0	3	7,0	-	-	16	37,2	14	32,6	-	-	3	7,0	4	9,3	43
ФС			1	3,6	1	3,6	14	50,0	9	32,1	-	-	-	-	3	10,7	28
ДЕСО	1	7,1	-	-	-	-	2	14,3	4	28,6	3	21,4	-	-	4	28,6	14
ТУ-Габрово	4	2,9	8	5,9	1	0,7	53	39,0	46	33,8	3	2,2	3	2,2	18	13,2	136
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	3	37,5	3	37,5	-	-	-	-	2	25,0	8
ОБЩО	4	2,8	8	5,6	1	0,7	56	38,9	49	34,0	3	2,1	3	2,1	20	13,9	144

Таблица 4.2. Съотношение между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели

Основно звено	2020 г.					2021 г.					2022 г.				
	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.
	Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%	
ФЕЕ	24	50,0	24	50,0	48	25	49,0	26	51,0	51	25	49,0	26	51,0	51
ФМУ	22	53,7	19	46,3	41	23	51,1	22	48,9	45	22	51,2	21	48,8	43
ФС	18	58,1	13	41,9	31	16	61,5	10	38,5	26	16	57,1	12	42,9	28
ДЕСО	2	14,3	12	85,7	14	2	14,3	12	85,7	14	3	21,4	11	78,6	14
ТУ-Габрово	66	50,4	65	49,6	131	66	49,6	64	48,1	133	66	48,5	70	51,5	136
ТК-Ловеч	2	25,0	6	75,0	8	2	25,0	6	75,0	8	3	37,5	5	62,5	8
ОБЩО	68	48,9	71	51,1	139	68	48,2	73	51,8	141	69	47,9	75	52,1	144

Таблица 4.3. Конкурси за академични длъжности и назначени преподаватели

Основно звено	Обявени конкурси, бр.					Назначени преподаватели, бр.				
	Ас.	Гл. ас.	Доц.	Проф.	Общо	Ас.	Гл. ас.	Доц.	Проф.	Общо
ФЕЕ	1	1	1	-	3	1	1	1	-	3
ФМУ	2	-	-	1	3	2	-	-	1	3
ФС	-	-	-	-	-	2	-	1	-	2
ОБЩО	3	1	1	1	6	5	1	2	1	9

През 2022 г. са обявени 3 конкурса за общо 3 места за заемане на академичната длъжност „асистент“, един конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“, един конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ и един конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“.

В резултат на проведените конкурси академичната длъжност „асистент“ е заета от 5 преподаватели, академичната длъжност „главен асистент“ - от един преподавател, академичната длъжност „доцент“ – от двама преподаватели и академичната длъжност „професор“ – от един преподавател. През 2022 г. двама преподаватели са придобили образователната и научна степен „доктор“.

4.3. Изводи и препоръки

- *Технически университет – Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и на научноизследователската дейност.*
- *Обявяването на конкурси за академични длъжности се съобразява с приоритетните области на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година, препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на Националната агенция за оценяване и акредитация, както и с изискванията за минимален брой на състава на основните звена в ТУ-Габрово при спазване на приетите от Академичния съвет съотношения между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели.*
- *Необходимо е да се планират кадровото развитие и разпределението на хабилитираните преподаватели в основните звена с цел осигуряване на учебния процес за всички специалности, при спазване на националните и на вътрешните нормативни документи.*

5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Международното сътрудничество в ТУ-Габрово се осъществява в съответствие с изискванията на ЗВО, *Правилника за работа по програма “Еразъм+”*, *Ключова дейност 1 (КД 1): Образователна мобилност в Технически университет – Габрово*, *Стратегията за интернационализация на Технически университет – Габрово за периода 2020 - 2030 година* и *Правилника за устройството и дейността на Университетски център за международни и национални програми и проекти*. Дейностите по международното сътрудничество се инициират, координират и реализират от Университетския център за международни и национални програми и проекти (УЦМНПП).

През 2022 г. дейностите в областта на международното сътрудничество са подчинени на следните задачи:

- Създаване на условия за увеличаване на броя на международните и националните проекти, на които ТУ-Габрово е координатор или партньор, чрез: разпространяване на информация за отворени за кандидатстване програми и процедури; оказване на съдействие за намиране на подходящи партньори; подпомагане на попълването на документация при подаване на проектни предложения и при изпълнението на дейности по одобрените за финансиране проекти; разпространение на резултатите от проектите.
- Сключване на нови двустранни договори за сътрудничество с европейски и международни университети.
- Сключване и преподписване на междуинституционални договори по програма „Еразъм+“ и разширяване на възможностите за избор за осъществяване на мобилности.
- Участие по трите ключови дейности на програмата „Еразъм+“ (образователна мобилност, сътрудничество и иновации, подкрепа за образователни политики). Създаване на условия за увеличаване на броя на мобилностите на преподаватели, докторанти и студенти.

- Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб. Изготвяне на рекламни материали и брошури и представяне на образователните и научните постижения на ТУ-Габрово в медиите. Организиране на съвместни събития с представители на бизнеса и на граждански и неправителствени организации.
- Поддържане и развитие на системата за професионално ориентиране и мониторинг на реализацията на студентите и докторантите. Популяризиране на Общността на възпитаниците на ТУ-Габрово (Алумни). Участие на ТУ-Габрово в национални дни на кариерата. Организиране на форуми за представяне на стажантски програми и за презентирание на фирми. Поддържане на обратна връзка с работодателите.
- Развитие и популяризиране на дейностите на Центъра по предприемачество чрез организиране на семинари, кръгли маси, дискусии, състезания, обмен на добри практики с цел предоставяне на възможност за споделяне на предприемачески идеи.

Дейностите за изпълнение на тези задачи са в следните *направления*:

- ✓ Участие в международни и национални образователни и научноизследователски програми.
- ✓ Двустранно сътрудничество.
- ✓ Участие в международни научни форуми, симпозиуми и конгреси.
- ✓ Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб.

5.1. Участие в международни образователни и научноизследователски програми

През 2022 г. ТУ-Габрово е участвал в разработването и реализирането на 16 проекта (Таблица 5.1), финансирани от международни и национални програми, както следва:

- ✓ пет проекта по програма „Еразъм+“;
- ✓ един проект по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г.;
- ✓ девет проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“;
- ✓ един проект по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

През 2022 г. се запазва тенденцията за активно участие на ТУ-Габрово в кандидатстването и реализирането на проекти, финансирани както от международни образователни програми, така и от национални изследователски и образователни програми. Технически университет – Габрово продължава да работи по проекти на програма „Еразъм+“, което съответства на стремежа за прилагане на интегративен подход в областта на обучението, преподаването и научните изследвания. Продължава работата по изпълнението на 4 проекта, финансирани от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., за създаване на центрове за компетентност и центрове за върхови постижения и започна работата по 4 проекта по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

5.1.1. Програма ЕРАЗЪМ+

През 2022 г. в ТУ-Габрово продължава работата по:

- три проекта по ключова дейност 1: „Образователна мобилност за граждани“, сектор „Висше образование“: „Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни държави“; „Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни и партниращи държави“; „Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование“;

- два проекта по ключова дейност 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики.

Таблица 5.1. Международни и национални проекти

№	Програма	Проект	Тема	Продължителност	Финансиране за ТУ–Габрово
Програма „Еразъм+“					
1.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани - Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни държави	Договор №2020-1-BG01-КА103-078098 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни	01.06.2020 г. - 30.09.2022 г.	107 273 €
2.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани - Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни и партниращи държави	Договор №2020-1-BG01-КА107-078265 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни и партниращи държави	01.08.2020 г.- 31.07.2023 г.	38225 €
3.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани - Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	Договор №2021-1-BG01-КА131-HEE-000003191 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	01.09.2021 г.- 31.10.2023 г..	151 583 €
4.	ЕРАЗЪМ+ КД 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	Договор №2020-1-BG01-КА202-079042 Контактно лице: ст. преп. Ирена Рашкова	Общност за повишаване на квалификацията на инженерно-техническия персонал чрез активно учене (allCUTE)	01.09.2020 г.- 31.08.2022 г.	30795 €
5.	ЕРАЗЪМ+ КД 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	Договор №2020-1-BG01-КА201-079274 Контактно лице: доц. Стефан Иванов	Училища за творци: Включване на 3D дизайн и програмиране в обучението в средните училища с цел насърчаване креативността и ангажираността на учениците с науката, технологиите, инженерството и математиката	01.12.2020 г.- 30.11.2022 г.	50560 €

Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г.					
6.	Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“	BGLD-2.001-0009 Контактно лице: проф. д-р Анатолий Александров	Възможност за изява на младите хора – създаване на младежки център в Габрово	20.10.2020 г. - 20.03.2024 г.	Общ бюджет 1 961 709 € Финансиране ТУ-Габрово 0 лв.
Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“					
7.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.002-0023 Координатор: проф. д-р Райчо Иларионов	Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“	30.03.2018 г. - 30.11.2023 г.	Общ бюджет 23 569 719,17 лв.
8.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.002-0006-C02 Контактно лице: проф. д-р Анатолий Александров	Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска (Quasar)	01.06.2018 г. - 01.06.2023 г.	1 408 584 лв.
9.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.002-0002 Контактно лице: доц. д-р Боян Карапенов	Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни (ДИГД)	30.03.2018 г. - 30.12.2023 г.	0 лв.
10.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.001-0008-C01 Контактно лице: проф. д-р Д. Дичев	Национален център по мехатроника и чисти технологии	30.03.2018 г. - 30.12.2023 г.	732 647,84 лв.
11.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.013-0001 „Студентски практики – Фаза 2“ Контактно лице: доц. д-р инж. Марин Маринов	Студентски практики - фаза 2	07.02.2020 г. - декември 2023 г.	1 009 125 лв.
12.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.016-0008 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р инж. Красимир Друмев	Иновации, Наука и Образование за високо качество и съответствие към пазара на труда в ТЕХнически университет – София и Партньори (ИННОТЕХ ПРО)	14.06.2021 г. - 31.12.2023 г.	699 145,70 лв.
13.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.016-0022 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Модернизация на висшето образование по устойчиво използване на природните ресурси в България	15.06.2021 г. - 31.12.2023 г.	203 500 лв.

14.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.016-0019 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Емил Инджов	Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, СУ „Св. Климент Охридски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ТУ-Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния	17.06.2021 г.- 31.12.2023 г.	227 598 лв.
15.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.016-0028 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р инж. Пламен Цанков	Модернизация на висшите училища: ТУ-Варна, ТУ-София, ТУ-Габрово и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас	25.06.2021 г.- 31.12.2023 г.	88282,30 лв.
Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“					
16.	ОП „Иновации и конкурентоспособност“	BG16RFOP002-1.005-0229 Контактно лице: проф. д-р инж. Ирина Александрова	Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД, чрез разработване на продуктова иновация (услуга) – Система за лазерно маркиране	27.03.2021 г. - 27.01.2024 г.	108 000 лв.

- **Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни държави**

През 2022 г. приключи работата по проект с Договор №2020-1-BG01-КА103-078098. В рамките на цялата продължителност на проекта са реализирани 51 мобилности, от които 17 студентски мобилности (10 мобилности с цел обучение и 7 мобилности с цел практика) и 34 преподавателски мобилности (6 преподавателски мобилности с цел преподаване и 28 преподавателски мобилности с цел обучение). Общият бюджет на реализираните мобилности е 107 273 евро, което представлява 99,22% от общия бюджет на проекта (108 121 евро). През 2022 г. по проект с Договор №2020-1-BG01-КА103-078098 са реализирани 5 преподавателски мобилности с цел преподаване. Броят на реализираните мобилности през 2022 г. е показан в Таблица 5.2. С цел осигуряване на студентските мобилности е реализиран трансфер на средства от преподавателски мобилности в размер на 11112 евро.

След подаден междинен отчет по Договор №2021-1-BG01-КА131-НED-000003191 са утвърдени 68 преподавателски и студентски мобилности с общ бюджет 151 583 евро, включващ до 20% международна мобилност към държави партньори на програма „Еразъм+“.

В рамките на Договор №2021-1-BG01-КА131-НED-000003191 са реализирани 47 мобилности, от които 13 студентски и 34 преподавателски мобилности. През 2022 г. е постигнато 63,52% усвояване на отпускнатите средства на проекта, като се очаква през месец октомври 2023 г. то да достигне 99,16% от договориания бюджет. (Таблица 5.2).

Таблица 5.2. Студентска и преподавателска мобилност

Дейности	2022/2023 г. Договор №2020-1-BG01-КА103-078098			2022/2023 г. Договор №2021-1-BG01-КА131-НED-000003191		
	Бр. участници		Субсидия, Евро Отпусната/ Реализирана за целия проект	Бр. участници		Субсидия, Евро Отпусната/ Реализирана
	Отпуснати	Реализирани през 2022 г./за проекта		Отпуснати	Реализирани	
Студентска мобилност с цел обучение	8	0/10	18684/22404	12	6	35631/16190
Студентска мобилност с цел практика	5	0/7	20832/28224	8	7	21624/26125
Преподавателска мобилност с цел преподаване	19	5/6	24670/6040	23	4	31924/4460
Мобилност на преподавателски и преподавателски състав - обучение	21	0/28	24335/31005	25	30	35204/30705
Организационна подкрепа	-	-	19600/19600	-	-	27200/18800
ОБЩО	53	5/51	108 121/107 273	68	47	151 583/96280

През 2022 г. са реализирани 6 студентски мобилности с цел обучение. Шест студенти са се обучавали по програмата за двойни дипломи в Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия, от които 3 студенти са приключили своето обучение през летния семестър на учебната 2021/2022 година, а един студент е започнал обучението си през зимния семестър на академичната 2022/2023 година. Реализираните студентски мобилности с цел практика са 7, от които една мобилност в Германия, 3 мобилности в Гърция и 3 мобилности на докторанти в Латвия.

Реализираните преподавателски мобилности по Договор №2021-1-BG01-КА131-НED-000003191 са общо 34, от които 30 мобилности са с цел обучение в партньорски университети и фирми и 4 мобилности са с цел преподаване в Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия и в Университета за приложни науки, Митвайда, Германия. В рамките на календарната година са реализирани общо 39 мобилности на преподавателите по двата проекта за мобилност между програмни държави.

- **Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни и партниращи държави**

След подаден междинен отчет по Договор №2020-1-BG01-КА107-078265 и с оглед на ситуацията в Украйна е предоговорен бюджет от 38225 евро от първоначално утвърдения бюджет от 54670 евро. През 2022 г. са реализирани 3 входящи мобилности на преподаватели от Украинската инженерно-педагогическа академия Харков, Украйна (една мобилност с цел преподаване и 2 - с цел обучение) и една входяща мобилност на студент с цел обучение от същия университет. Добавен е нов партньор в проекта - Технически университет - Молдова, поради сливане с Молдовски държавен аграрен университет, на основание на правителствено решение №485 от 13.07.2022 г.

- **Входяща преподавателска и студентска мобилност по Договор №2020-1-BG01-КА103-078098 и Договор №2021-1-BG01-КА131-НED-000003191**

През 2022 г. са реализирани 4 входящи студентска мобилност с цел обучение на студенти от програмни страни. През летния семестър на учебната 2021/2022 година в ТУ-Габрово са се обучавали 2 студенти от Университета „Намик Кемал“, Република Турция и един

студент от Университета в Бъртън, Република Турция, а през зимния семестър на учебната 2022/2023 година докторант от Латвия е провел краткосрочна студентска мобилност с цел обучение във факултет „Електротехника и електроника“.

Разпределението на входящите студентски мобилности по факултети е, както следва: 3 мобилности във факултет „Електротехника и електроника“; 2 мобилности във факултет „Машиностроене и уредостроене“.

По линия на двустранното сътрудничество, 4 студенти от Алматински технологичен университет, Казахстан са се обучавали в рамките на зимния семестър на учебната 2022/2023 година във факултет „Електротехника и електроника“.

През 2022 г. са реализирани 30 входящи преподавателски мобилности от програмни и партниращи страни, от които 17 са с цел преподаване, 9 - с цел обучение и 4 - с цел преподаване и обучение. Географското разпределение на преподавателските мобилности е, както следва: Румъния - 6, Германия – 6, Република Чехия – 3, Република Турция – 4, Литва – една, Латвия – 3, Хърватия – 2, Украйна – 3, Гърция – една, Полша – една.

Стартирането на новия програмен период 2021-2027 г. и включването на ТУ-Габрово в инициативата „Еразъм без хартия“ на Европейската комисия изискват организиране на преподписването на всички междуинституционални договори по програма „Еразъм+“ чрез въведената онлайн платформа Erasmus Dashboard. В платформата са въведени общо 83 договора, а са преподписани общо 39 договора. Подписани са 3 нови междуинституционални договора: с Технологичен университет в Келце, Полша, Университет „Джерах паша“, Република Турция и Технически университет- Молдова. Подновени са 2 договора с университети от партниращи на програмата държави – с Украинската инженерно-педагогическа академия Харков, Украйна и Алматински технологичен университет, Казахстан.

През 2022 г. е приключило изпълнението на два проекта по програма „Еразъм+“ - „Общност за повишаване на квалификацията на инженерно-техническия персонал чрез активно учене“ (allCUTE) и „Училища за творци: Включване на 3D дизайн и програмиране в обучението в средните училища с цел насърчаване креативността и ангажираността на учениците с науката, технологиите, инженерството и математиката“, на които ТУ–Габрово е координатор.

За качествено управление на програмата административното ръководство на ТУ–Габрово прилага адекватни мерки (финансови, административни и организационни), включващи:

- разпространяване на информация за отворени за кандидатстване процедури;
- оказване на съдействие за намиране на подходящи партньори;
- подпомагане на попълването на документация при подаване на проектни предложения;
- усъвършенстване и последователност в прилагането на утвърдените процедури за подбор и академично признаване на кредити, получени по време на обучение в чужбина на студенти, чрез по-активното включване на декани, зам.-декани по научноизследователска дейност и кадрови потенциал, зам.-декани по учебна дейност и преподаватели;
- увеличаване на броя на междуинституционалните договори и подобряване на географския баланс на мобилностите;
- разяснителна работа сред академичната общност: преподаватели и факултетни Еразъм+ координатори, за подобряване на администрирането на мобилностите и обратната връзка със студентите;
- добра информационна политика сред преподаватели и студенти за популяризиране на мобилностите и усъвършенстване на начина на подбор на студенти и преподаватели;
- прозрачно прилагане на *Правилника за натрупване и трансфер на кредити* и усъвършенстване на процедурите за признаване на натрупаните в чужбина кредити.

Анализът на постигнатите резултати, свързани с участието на Университета в програмата „Еразъм+”, показва:

- През 2021 г. са реализирани 5 проекта, финансирани по КД 1 и КД 2 на програмата „Еразъм+“.
- Технически университет - Габрово поддържа мрежа от партньорски университети, за да гарантира по-големи възможности за избор за реализиране на мобилности на студенти, докторанти и академичен състав. На интернет страницата на Университета е предоставена изчерпателна информация за междуинституционалните договори по програмата „Еразъм+“. През 2022 г. Университетът се подготви, за да отговори на изискванията на „Еразъм без хартия“, и преподписа и разшири съществуващите договори в онлайн платформата на Европейската комисия. Технически университет - Габрово активно реализира инициативата „Еразъм без хартия“ на Европейската комисия, като на този етап дигитално се сключват междуинституционални споразумения и дигитално се изготвят и сключват студентските споразумения за обучение. Започна и подготовката за включване в интегралната инициатива за цифрова европейска студентска карта, валидна в целия Европейски съюз.
- Проведени са 2 информационни Еразъм+ дни (на 10 март и на 13 октомври 2022 г.).
- Реализираната студентската мобилност с цел обучение и практика по проект с Договор №2020-1-BG01-KA103-078098 е по-голяма от договорената. Университетът за приложни науки – Шмалкалден, Германия е най-предпочитаната дестинация, което се дължи на възможността за получаване на двойни дипломи. От общо 20 студентски мобилности по Договор №2021-1-BG01-KA131-HEED-000003191 са реализирани 13.
- По Договор №2021-1-BG01-KA131-HEED-000003191 е възможно реализирането на краткосрочни мобилности на докторанти, от което са се възползвали трима докторанти.
- Броят на реализираните входящи студентски мобилности по проектите не съответстват на възможностите на ТУ-Габрово.
- Преподавателската мобилност с цел обучение е по-висока в сравнение с преподавателската мобилност с цел преподаване и при двата проекта. Това се дължи на реализирани частични периоди на обучение в онлайн среда в партньорските университети.
- Броят на входящите преподавателски мобилности се възстановява след периодите на Ковид-19. Гостуващите чуждестранни преподаватели провеждат лекции и презентации в ТУ-Габрово.
- Поддържа се пълна информация за всяка мобилност в системите на Европейската комисия – Mobility Tool и Beneficiary module. Всеки участник в програмата подава онлайн отчет след реализирана мобилност.
- Комисиите по учебна дейност и трансфер на кредити на основните звена последователно прилагат процедурите за признаване на кредити, придобити в друго висше училище, или на кредити по сходни дисциплини от друга специалност въз основа на представена официално заверена академична справка и документ за потвърждение на периода на мобилност. Реализираните мобилности с цел обучение са приключили с пълно признаване на натрупаните кредити в партньорския университет.
- Продължава отпечатването на брошури, рекламни материали и публикации за Еразъм+ дейностите на сайта на Университета, във вестник „Известник“ и в регионални медии. През 2022 г. е обявена обществена поръчка за „Изработка и доставка на печатни и рекламно-информационни материали по проект 2021-1-BG01-KA131-HEED 000003191 „Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование“.

5.1.2. Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г.

Проектът BGLD-2.001-0009 „Възможност за изява на младите хора – създаване на младежки център в Габрово“ е с координатор Община Габрово. Целта на проекта е да се създаде Младежки център в град Габрово, чрез който да се предлагат комплексни услуги, отговарящи на високи стандарти за младежка работа и същевременно на нуждите и желанията на младите хора. През 2022 г. ТУ-Габрово съдейства за предоставяне на информация на студентски съвет за възможностите за младежко включване, кариерно ориентиране и участие в различни инициативи. Технически университет – Габрово се включи в инициативите „Създаване на младежки парламент“ и „Лагер на иновациите“.

5.2. Национални оперативни програми, съфинансирани от Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие

5.2.1. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“

През 20220 г. ТУ–Габрово продължава да реализира 4 проекта, финансирани по Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, процедура „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“ (Таблица 5.1).

Университетът участва като партньор в 4 проекта по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Таблица 5.1).

5.2.2. Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“

През 2022 г. ТУ-Габрово участва в изпълнението на проект „Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД, чрез разработване на продуктова иновация (услуга) - Система за лазерно маркиране“, финансиран от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

Броят на участниците по оперативни програми и международни проекти и справка за разходите за възнаграждения през 2022 г. са представени в Таблица 5.3.

5.3. Двустранно сътрудничество

През 2022 г. са реализирани дейностите, заложи в двустранните договори за сътрудничество, подписани с 48 университета от 22 страни. Подписани са 4 нови договори с МВ Университет - Белград, Бизнес и юридически факултет, Република Сърбия, Университета в Питещ, Румъния, Загребски университет, Факултет по металургия, Хърватия и Технически университет на Молдова, Молдова. Подновени и разширени са 3 договора с Алматински технологичен университет, Казахстан, Университет на Сан-Каetano-ду-Сул (USCS), Бразилия и Технологична академия – Резекне, Латвия.

5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми

Участието в научни конференции, симпозиуми и работни срещи по проекти е форма за поддържане и разширяване на обмена и сътрудничеството на преподаватели и докторанти. Технически университет - Габрово насърчава чрез финансово подпомагане краткосрочни командировки за участие на преподаватели в международни конференции, симпозиуми и семинари.

През 2022 г. преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в: 2 работни срещи по проекти; една работна среща с представители на местната власт, висши училища и бизнес организации; една мобилност с цел преподаване и участие в международна студентска математическа олимпиада. Реализирани са международни командировки в Румъния и 4 преподаватели са представяли доклади на международни конференции и симпозиуми. Броят на участниците и видът на събитието са отразени в Таблица 5.4.

Таблица 5.3. Справка за разходите за възнаграждения и за броя на участниците по оперативни програми и международни проекти за 2022 г.

Проект	Брой участници			Разходи за възнаграждения, лв.		
	Граждански договори	Трудови правоотношения	ОБЩО	Граждански договори	Трудови правоотношения	ОБЩО
Международни проекти (МП)						
ЕРАЗЪМ+ 2020-1-BG01-КА202-079042	0	8	8	0	13162	13162
ЕРАЗЪМ+ 2020-1-BG01-КА201-079274	0	8	8	0	24286	24286
ЕРАЗЪМ+ 2020-1-BG01-КА103-078098	0	9	9	0	36164	36164
Общо за МП	0	25	25	0	73612	73612
Оперативни програми (ОП)						
BG05M2OP001-2.013-0001-Студентски практики – Фаза 2	17	19	36	70282	69935	140220
BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“	0	55	55	0	235 275	235 275
BG05M2OP001-1.001-0008 Национален център по мехатроника и чисти технологии	0	5	5	0	19317	19317
BG05M2OP001-2.016-0019 МВО - Иновативното образование в хуманитарни и социални науки	0	8	8	0	36826	36826
BG05M2OP001-2.016-0022 -МВО - Модернизация на висшето образование по устойчиво използване на природните ресурси в България	0	16	16	0	38197	38197
BG05M2OP001-2.016-0028 МВО – „Модернизация на висшите училища: ТУ-Варна, ТУ-София, ТУ-Габрово и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас	0	7	7	0	5354	5354
BG05M2OP001-2.016-0008 МВО – „Иновации, Наука и Образование за високо качество и съответствие към пазара на труда в ТЕХнически университет – София и Партньори (ИННОТЕХ ПРО)“	0	2	2	0	316	316
BG16RFOP002-1.005-0229 Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД	0	4	4	0	64362	64362
Общо за ОП	17	116	133	70282	469 585	539 867
ВСИЧКО	17	141	158	70282	543 197	613 479
Забележка: Броят участници и възнагражденията по граждански договори за проект BG05M2OP001-2.013-0001-Студентски практики – Фаза 2 са за външни лица за ТУ-Габрово.						

Таблица 5.4. Командировки на академичния състав в чужбина

Конференции		Семинари	
Наименование	Участници, брой	Наименование	Участници, брой
Участие в трета транснационална работна среща по проект „Общност за повишаване на квалификацията на инженерно-техническия персонал чрез активно учене“ (allCUTE)	1	Участие в работни срещи с представители на местните власти, висши учебни заведения и бизнес в Хърватия	2
Участие в мобилност с цел преподаване по проект „Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, СУ „Св. Климент Охридски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ТУ в Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния“, ОПНОИР 2014-2020	1	Участие на ръководители на студентски отбор по математика в XVI Международна студентска математическа олимпиада за Югоизточна Европа, SEEMOUS 2022 в Република Сърбия	2
Участие в работна среща и практическо обучение по проект „Училища за творци: Включване на 3D дизайн и програмиране в обучението в средните училища с цел насърчаване креативността и ангажираността на учениците с науката, технологиите, инженерството и математиката“, в Технически университет на Крит	2	Регистрация на ТУ-Габрово като осигурител в социално-осигурителната служба на Република Чехия, по договор №BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“	1
Участие с доклад в международна научна конференция ICEST 2022 в Република Северна Македония.	2	Инспектиране на електромобил в акредитираща лаборатория при Romanian Automotive Register (R.A.R.), Румъния	6
Участие с доклад в работна среща на членовете на Европейска мрежа от иновативни институции за висше образование (European Network of Innovative High Education Institutions - ENIHEI) в Испания	2		
ОБЩО	8	ОБЩО	11

5.5. Участие в международни асоциации

През 2022 г. ТУ-Габрово поддържа участието си в следните международни асоциации: Регионална мрежа на инженерите за развитие към ЮНЕСКО (UNESCO RENED); Европейска университетска асоциация (EUA); Асоциация на ректорите и деканите на техническите университети от страните на Балканския полуостров; Сдружение на университетите от Европа и Азия (EURAS); Институт на инженерите по електротехника и електроника (IEEE).

Технически университет - Габрово е включен в Европейската мрежа от иновативни висши училища (<https://education.ec.europa.eu/bg/education-levels/higher-education/innovation-in-education/european-network-of-innovative-higher-education-institutions>), която обхваща 37 висши училища. Целта на мрежата е да събере опит, да се споделят идеи и добри практики, за да се мобилизира секторът на висшето образование, прилагайки Европейската стратегия за

университетите и новата европейска програма за иновации. Крайната цел на мрежата е да гарантира, че европейската образователна система отговаря на предизвикателствата и е в състояние да утвърди Европа като световен лидер в областта на технологичните иновации и стартиращи фирми. Като член на мрежата ТУ-Габрово разработи доклад в област 4 „Ускоряване и укрепване на иновациите в европейските иновационни екосистеми и преодоляване на иновационното разделение в ЕС, който бе представен на 5-6 септември 2022 г. На основата на разработените области от останалите партньори е обобщен доклад с препоръки, които е представен на срещата на върха по въпросите на образованието през декември 2022 г. и ще послужи като основа за по-нататъшната работа на Европейската комисия, държавите от ЕС и други страни.

Технически университет - Габрово е партньор в проект „Ускорена дигитализация на МСП в Северен централен район чрез създаване и развитие на Европейски център за цифрови иновации“ в рамките на програма „Цифрова Европа“. Проектното предложение получи печат за качество (Seal of Excellence) от ЕК и препоръки за финансиране от други европейски източници.

5.6. Университетски кариерен център

Дейността на Университетския кариерен център (УКЦ) през 2022 г. е насочена към предоставянето на висококачествени услуги, свързани с кариерното развитие на студентите и абсолвентите, както и към преодоляване на бариерите в комуникацията между бизнеса, академичните среди и студентите.

- *Поддържане на информационен масив с данни на регистрираните в УКЦ студенти*

Поддържа се информационен масив от действащи студенти, необходим за осъществяване на студентски стажове и заемане на работни места, провеждане на презентации и посещения на фирми. Регистрирането на студентите в УКЦ се осъществява чрез посещение в УКЦ, по време на събития, организирани от УКЦ и чрез регистрационни карти при записване в ТУ–Габрово. Регистрираните студенти периодично получават информация за студентски стажове и свободни работни места чрез информационните канали на УКЦ (сайт на УКЦ - <https://career.tugab.bg/>; Фейсбук страница на УКЦ - <https://www.facebook.com/UKCTUG/>) и в Националната платформа за кариерно ориентиране (<http://www.acorvo.eu>).

Регистрираните първокурсници през 2022 г. чрез регистрационната бланка на УКЦ, попълвана при записване на студентите в ОКС „бакалавър“, са: за ФМУ – 43 студенти; за ФЕЕ – 160 студенти; за ФС – 35 студенти.

- *Събиране на информация за реализацията на завършилите студенти*

Университетският кариерен център поддържа информационна база данни за завършващи студенти с цел мониторинг на тяхната професионална реализация. Информацията, свързана с реализацията, се събира с помощта на бланки, предоставени на завършващите обучението си студенти в деня на дипломната защита или държавния изпит (Таблицы 5.6 и 5.7). Относителният дял на випускниците с реализация е: 100% за ОКС „професионален бакалавър“; от 80% до 93% за ОКС „бакалавър“ и от 87% до 93% за ОКС „магистър“.

Таблица 5.6. Реализация на завършили студенти, ОКС „професионален бакалавър“ и „бакалавър“

Основно звено	Дипломирани студенти		
	С реализация (Бр./%)	Без реализация (Бр./%)	Общо (Бр.)
ФЕЕ	145/84	27/16	172
ФМУ	130/93	10/7	140
ФС	74/80	19/20	93
ТК-Ловеч	70/100	0	70
ТУ-Габрово	363/86	60/14	405

Таблица 5.7. Реализация на завършили студенти, ОКС „магистър”

Основно звено	Дипломирани студенти		
	С реализация (Бр./%)	Без реализация (Бр./%)	Общо (Бр.)
ФЕЕ	150/87	23/13	173
ФМУ	72/93	6/7	88
ФС	64/91	6/9	70
ТУ-Габрово	296/89	35/11	331

- *Осъществяване на връзка с работодатели и потребители на кадри*

Връзките с работодатели се осъществяват чрез организиране и провеждане на презентации на фирми и организации от страната и чужбина пред студенти и преподавателски състав на ТУ-Габрово. На проведените през 2022 г. срещи представителите им са предоставяли на студентите информация относно предстоящи стажантски програми, свободни работни позиции и кариерно насочени онлайн събития.

Информацията относно провеждането на работни срещи с работодатели своевременно е оповестявана посредством: сайта на УКЦ; Фейсбук страницата на УКЦ; уведомителни писма, изпратени по електронна поща на регистриралите се студенти; обяви на информационните табла на УКЦ във всички учебни корпуси на ТУ-Габрово.

През 2022 г. са създадени условия за участие на студенти и докторанти в:

- „Национални дни на кариерата” 2022 с участието на 23 фирми и организации: Easy Credit; „Импулс” АД; „Фесто Производство” ЕООД; JobTiger Recruitment; „Кауфланд България” ЕООД енд Ко КД; „Кроношпан България” ЕООД; „Мелексис България” ЕООД; МенторМейт; „Теси” ООД; VASIA HOTELS; „Айгер Инженеринг” ООД; „Алкомет” АД; Държавно предприятие „Национална компания железопътна инфраструктура”; „Интегрейт Микро-Електроникс България” ЕООД; „Капрони” АД; „М+С Хидравлик” АД; „МТГ-Делфин” АД; „Хамбургер България” ЕООД; „Хранивест-ХМК” АД; „Цератицит България” АД; Заплатамер; АЕЦ „Козлодуй” ЕАД; Център за развитие на човешките ресурси.

- Дни на кариерата „ИТ, Комуникации и Аутсорсинг” с участието на 13 фирми и организации: СТЕМО ЕООД; „Цератицит България” АД; TSD Group; „Мелън” АД; GRAIXOFT; Global Foundries; „Интегрейт Микро-Електроникс България” ЕООД; „Фесто Производство” ЕООД; „Айгер Инженеринг” ООД; „М+С Хидравлик” АД; АЕЦ „Козлодуй”; Заплатамер; JobTiger;

- работни срещи с представители на фирми „Хитачи Енерджи България” ЕООД, „Подемкран” АД и SKF;

- семинар „Умения за търсене и кандидатстване за работа”;

- онлайн представяния и събития: Career Show Engineering; Career Show Tech 2022; Career Show 2022; Career Show Tech; Infineon Австрия и ADVANTAGE AUSTRIA България - IPCEI Microelectronics Workshop Smart Production-Industry 4.0; ТУ-Габрово - Онлайн дискусия „Кои са устойчивите лидери?”; „Умната фабрика на Schneider Electric” - кариерно турне; Schneider Electric – Уебинар DIGITAL Industrial Digitization: IIoT Solutions; Студентската общност Talent Club&To The Top Agency - Online Career MeetUp „ИТ&Software”; World Bank Group Career Event; Visteon – Уебинар за представяне на глобална програма RISE.

- *Обяви за работа и стаж*

Една от основните задачи на УКЦ е да предоставя информация за свободни позиции в различните фирми, сътрудничащи си с Центъра. През 2022 г. са получени и обработени обяви за свободни работни позиции на следните фирми: „Айгер Инженеринг”; БКК 95 ООД; BILLA; БНП Париба Пърсънъл Файненс; Булкад ПЛМ; Училище „Цар Симеон Велики”; ДМД НТ ЕООД; Language Bear; „Мегапорт” ЕООД; P&P Bulgaria; „Куадрант Бевъриджис” АД; Standart Profil; TEWA; U.S. EMBASSY SOFIA; Si Vending Spot; „Ви Джи Еф

Инженеринг” ЕООД; World Bank; ЖиВ animation; „Язаки България” ЕООД; „Хитачи Енерджи България” ЕООД; „Подемкран” АД; ФОРМАТТ БИЛДИНГ ПРОДЪКТС ЕООД (Technogips Pro); „Теси” ООД.

През отчетния период в УКЦ са постъпили обяви за стажове, конкурси и стипендии от следните компании: „АЕЦ Козлодуй” ЕАД; Държавна администрация; „Елаците-Мед” АД; „Електроразпределение Север” АД; „Електроенергиен системен оператор” ЕАД; „Хитачи Енерджи България”; EVN България; IMI България; Infineon; МД Електроник България; „Мелексис България” ЕООД; Национално сдружение на общините в Република България; „Неохим” АД; R&M България Производство; „Софиямед”; Southwestern Advantage; SpaceCAD; „Теси” ООД; U.S. Embassy Sofia; „Вазовски машиностроителни заводи” ЕАД; „ВЕГМАНН Аутомотив България” ЕООД.

- *Общност на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни)*

В ТУ–Габрово е създадена Общност на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни), чиято основна цел е да съдейства за поддържане на връзката между успешно завършилите студенти и Технически университет - Габрово. За функционирането на Общността е създаден сайт (<http://umis.tugab.bg/real/>) в който се предоставя актуална информация за Алумни – новини и представяне на Университета на национално и международно ниво, събития и дейности в ТУ-Габрово, реализация (научна, професионална и социална) и успехи на студенти и випускници, партньори, полезни връзки, обяви и др. Създадена е база от данни за членовете на Общността на възпитаниците на ТУ-Габрово. Към месец декември 2022 г. броят на регистрираните членове на Общността на възпитаниците на ТУ-Габрово е 3889.

5.7. Център по предприемачество

В съответствие с целта на Центъра по предприемачество да генерира предприемачески умения, знания и култура, както и с *Правилника за дейността на Центъра по предприемачество* и *Стратегията за развитие на предприемачеството в Технически университет – Габрово*, през 2022 г. е извършено следното:

- Създаден е Съвет по предприемачество, който определя стратегическите насоки за развитие на предприемаческата дейност и подпомага дейността на Центъра по предприемачество.

- Изградена е необходимата инфраструктура със съответните технически средства за реализиране на краткосрочни обучителни курсове по предприемачество. В рамките на проект „Красива България” е реновирана сградата, в която е разположен Центърът по предприемачество. В нея са създадени условия за обособяване на споделени пространства за съвместна работа и генериране на предприемачески и иновационни идеи.

- Сформиран е екип от преподаватели за обучение по предприемачество, който е разработил учебни програми и образователно съдържание по дисциплините „Маркетинг”, „Предприемаческо управление”, „Офис приложения на телекомуникационни системи в бизнеса”, „Бизнесикономика” и „Инвестиции и иновации”. Разработените материали ще се използват при организиране на краткосрочни обучителни курсове от Центъра по предприемачество със формирана студентска група от студенти от специалности „Стопанско управление”, „Електроенергетика и електрообзавеждане”, „Компютърни системи и технологии” и др.

- Във връзка с необходимостта от популяризиране на дейността на Центъра по предприемачество и подобряване на комуникационните връзки е създадена и функционира интернет страница на Центъра (<https://cpp.tugab.bg/>).

- Центърът по предприемачество е участвал в реализацията на международен проект „Междупоколенческият фамилен бизнес като управленски инструмент за засилване на предприемачеството”, свързан с изследването на междупоколенческите нагласи за предприемаческа активност сред студентите в различни висши училища, с координатор Русенски университет „Ангел Кънчев”. Осъществено е проучване сред студентите на ТУ-Габрово, а резултати са представени на кръгла маса „Предприемачество и семеен бизнес”, част от 15-тата Меж-

дународна конференция по стратегическо управление, организирана от Техническият факултет на Белградския университет, град Бор, Република Сърбия.

- Центърът по предприемачество и студенти са участвали в събития в областта на предприемачеството: седмо издание на Лагер на иновации, организиран от Община Габрово, в рамките на който са дискутирани две теми - „Младежко предприемачество в дигиталната ера” и „Междурегионални партньорства за силно предприемачество”; работна среща, посветена на проблемите на местния бизнес, по време на която е представен и дискутиран Планът за устойчивост и развитие; запознаване с дейността на Регионалния иновационния център „Амбициозно Габрово”.

- Проведени са срещи и разговори с директори на средни училища - СОУ „Отец Паисий”, Габрово и ПГИЛП „Атанас Буров”, Горна Оряховица, относно възможностите за бъдещо сътрудничество в областта на предприемачеството.

5.8. Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб

В рамките на 2022 г. са иницирани събития, публикации и телевизионни изяви с цел популяризиране на резултатите от реализираните проекти, както и за разпространяване на информация за постиженията на Университета. Публичното оповестяване на дейностите на ТУ-Габрово съответства на приетата с решение на АС Концепция за информационна и рекламна дейност на Технически университет – Габрово през периода 2020 – 2023 г.

5.9. Изводи и препоръки

- *Организирането и реализирането на сътрудничеството на ТУ-Габрово с други висши училища и организации се извършват в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование и вътрешнонормативната уредба на Университета. Дейностите, свързани с поддържане на връзки с университети и чуждестранни организации, подпомагане на участието на екипи от ТУ-Габрово в международни програми на Европейската комисия и други организации, работа по двустранни международни договори, подкрепа на студенти, докторанти и преподаватели за обучението им в чужбина и осъществяване на мобилност, са приоритетни в развитието на ТУ-Габрово.*
- *Преподавателският състав участва в образователни и научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейския съюз и оперативни програми, което спомага за приобщаване на ТУ-Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство. През 2022 година ТУ-Габрово работи по 16 проекта, финансирани по програма „Еразъм+”, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.*
- *Развитието на ефективна и последователна международна дейност на регионално и европейско ниво спомага за издигане на имиджа на Университета и допринася за търсенето му като надежден партньор в образователни и научноизследователски проекти.*
- *В рамките на 2022 г. са иницирани събития, публикации и телевизионни изяви с цел популяризиране на резултатите от реализираните проекти. Публичното оповестяване на дейностите на ТУ-Габрово съответства на Концепцията за информационна и рекламна дейност на Технически университет – Габрово през периода 2020 – 2023г.*
- *Университетският кариерен център изпълнява ролята на посредник между ТУ-Габрово и потребителите на кадри, като дейността му е насочена към практическата подготовка и професионалното ориентиране на студентите, както и към мониторинг на тяхната реализация.*

- *Чрез своята дейност Центърът по предприемачество създава условия за модерно и конкурентоспособно обучение на студентите в ТУ–Габрово, формиране на ключови компетентности в областта на предприемаческата активност и разпространяване на предприемаческа култура в Университета.*

6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

6.1. Акредитация

Дейностите, свързани с акредитацията в ТУ–Габрово през 2022 г., са в следните направления:

- ✓ подготовка на документация за институционална акредитация на ТУ–Габрово;
- ✓ програмна акредитация на професионални направления;
- ✓ програмна акредитация на докторски програми;
- ✓ следакредитационно наблюдение и контрол (САНК) на ТУ–Габрово;
- ✓ следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления;
- ✓ следакредитационно наблюдение и контрол на докторски програми;
- ✓ актуализация и приемане на нови вътрешнонормативни документи.

Планирането и организирането на дейностите, свързани с институционалната акредитация и САНК на ТУ–Габрово, се извършват от Университетската комисия за акредитация, САНК и рейтинг и от работните групи към нея, които се сформират за подготовка на необходимата документация. Планирането и организирането на дейностите, свързани с програмната акредитация и САНК на професионални направления и докторски програми, се извършват от факултетните комисии за акредитация, САНК и рейтинг и от работните групи към тях, които се сформират за подготовка на необходимата документация. Методическото ръководство и мониторингът на подготовката на материалите за акредитационните процедури се извършват от Главния секретар на ТУ–Габрово.

6.1.1. Институционална акредитация и САНК на ТУ-Габрово

- *Следакредитационно наблюдение на ТУ-Габрово*

Във връзка с процедурата за САНК на ТУ-Габрово са разработени, приети от АС (Протокол №6/01.02.2022 г.) и представени в Постоянната комисия по САНК на НАОА следните документи:

1. *Доклад за изпълнение на препоръките, посочени в решението на Акредитационния съвет на НАОА за институционална акредитация на ТУ–Габрово, в рамките на четиригодишния следакредитационен период.*

Докладът включва информация за планираните и реализирани дейности и получените резултати при изпълнение на препоръките от Акредитационния съвет на НАОА в рамките на четиригодишния следакредитационен период (от 21.12.2017 г. до 21.12.2021 г.). Той е изготвен в съответствие с Методическите насоки на НАОА за изготвяне на доклад от висше училище по изпълнение на препоръките при институционална акредитация.

2. *Доклад за прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав в Технически университет – Габрово.*

Процедурата за САНК на ТУ-Габрово е приключи успешно, като Акредитационният съвет (Протокол №11 от 12.05.2022 г.) констатира:

- Технически университет – Габрово е изпълнил препоръка №3, свързана със създаването на асоциация на възпитаниците на ТУ-Габрово (Алумни), и изпълнява препоръки №1, №2 и №4, свързани с организиране на електронно анкетиране на студентите от Центъра по качество на обучението в ТУ-Габрово, увеличаване на броя на избираемите и факултативните дисциплини в учебните планове на специалностите от образователно-квалификационна

степен „магистър” и развитието на материално-техническата база, осигуряваща условия за прилагане на интерактивни методи на обучение.

- Представените данни от Технически университет–Габрово относно прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав доказват спазването на критерии №1, №2, №3, №4, №6, №7, №8 и №10 и частичното спазване на критерии №5 и №9.

- Технически университет–Габрово да осигури спазването на критерии №5 и №9 до следващата институционална акредитация.

Критерий №5: Развитие на академичния състав и научноизследователската, иновационната и публикационната дейност в периода след акредитацията на ВУ.

Критерий №9: Проведени вътрешни одити на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав.

Предприетите действия и постигнатите резултати, свързани с изпълнението на препоръките, посочени в Решението на Акредитационния съвет на НАОА при акредитацията на ТУ-Габрово през 2017 година, както и тези, свързани с изпълнението на критерий №5 и №9 от Критериите за САНК върху прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав на висшите училища, са представени в Доклада за изпълнение на задължителните препоръки на Акредитационния съвет от предходната процедура и от процедурата за следакредитационно наблюдение и контрол, който е част от документацията за институционална акредитация на ТУ-Габрово.

- *Подготовка на документация за институционална акредитация*

Във връзка с институционалната акредитация на ТУ–Габрово са разработени, приети от АС (Протокол №5/15.12.2022 г.) и представени в НАОА следните документи:

1. *Доклад-самооценка по процедура за последваща институционална акредитация на Технически университет – Габрово*, изготвен в съответствие с Критериите за последваща институционална акредитация на висше училище.

Целта на Доклада-самооценка е да представи на НАОА необходимата информация по чл. 77, ал. 3, т. 1–4 от ЗВО за: собствеността, необходима за осъществяване на дейностите по чл. 6 от ЗВО; функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и академичния състав; профила и квалификацията на академичния състав; материално-техническата осигуреност на обучението.

2. *Доклад за изпълнение на задължителните препоръки на Акредитационния съвет от предходната процедура и от процедурата за следакредитационно наблюдение и контрол* – включва предприетите мерки, конкретните действия и резултатите от изпълнението на препоръките на Акредитационния съвет на НАОА, направени при институционалната акредитация и при процедурата за САНК на ТУ-Габрово.

3. *Мотивирано предложение за капацитет на Технически университет – Габрово.*

4. *Информация за структурата на Технически университет – Габрово в съответствие със ЗВО.*

6.1.2. Програмна акредитация на професионални направления и докторски програми

- *Подготовка на документация за програмна акредитация*

В съответствие със ЗВО, Правилника за дейността на НАОА и утвърдения график за акредитация и САНК в ТУ–Габрово, в НАОА е представена документация за програмна акредитация на:

- професионално направление 5.13 Общо инженерство;

- докторски програми „Електронизация“, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника“, „Индустриална електроника“, „Квантова и оптоелектроника“ и „Микроелектроника“ от професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика.

- докторски програми „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране“, „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление” и

„Компютърни системи, комплекси и мрежи” от професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника.

Разработена е и е представена в НАОА документация за разкриване на нови докторски програми „Инженерна екология“ от ПН 5.13 Общо инженерство и „Организация и управление на социалните дейности“ от професионално направление 3.4 Социални дейности.

Документацията е разработена в съответствие с Критериите за програмна акредитация на професионално направление/докторски програми в съответствие с ESG - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

- *Посещения на експертни групи на НАОА за програмна акредитация*

През 2022 г. в ТУ-Габрово са посрещнати експертните групи на НАОА за:

- програмна акредитация на професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика (от 04.07.2022 г. до 07.06.2022 г.);

- програмна акредитация на докторски програми „Електронизация“, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника“, „Индустриална електроника“, „Квантова и оптоелектроника“ и „Микроелектроника“ от професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика (проверката от експертните групи на НАОА за изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторските програми е реализирана чрез средствата на информационните и комуникационните технологии на 03.11.2022 г.).

На експертните групи са предоставени изисканите от тях допълнителни материали, нови доказателства и актуализирана информация за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионалното направление в съответствие със Стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

- *Приключили процедури за програмна акредитация*

През 2022 г. успешно е приключила процедурата за програмна акредитация на професионално направление 3.7 Администрация и управление. С решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол №2/27.01.2022 г.) е дадена програмна акредитация на професионалното направление на основание на обща оценка 8,33 и срок на валидност на акредитацията - до следваща акредитация на ПН 3.7 съгласно графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО (месец юли 2024 г.). Определен е капацитет от 750 студенти, от които 550 студенти за ОКС „бакалавър” (редовна и задочна форма на обучение) и 200 студенти за ОКС „магистър” (редовна, задочна и дистанционна форма на обучение).

6.1.3. Следакредитационно наблюдение и контрол на ТУ-Габрово и на професионални направления и докторски програми

С цел повишаване на качеството на обучение и във връзка с решенията и заключенията на Постоянната комисия по технически науки (ПКТН) и на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности (ПКПНСД) на НАОА, формулирани при програмната акредитация на професионални направления 5.1 Машинно инженерство, 5.6 Материали и материалознание, 5.13 Общо инженерство и 3.4 Социални дейности и на докторски програми от професионални направления 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.4 Енергетика и 5.6 Материали и материалознание, са разработени и приети от Академичния съвет:

- Доклад за изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКТН на НАОА от 19.01.2018 г. (Протокол №1) при програмната акредитация на ПН 5.13 Общо инженерство, в рамките на четиригодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКПНСД на НАОА от 16.07.2018 г. (Протокол № 5) при програмната акредитация на ПН 3.4 Социални дейности, в рамките на четиригодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКТН на НАОА от 31.05.2019 г. (Протокол №15) при програмната акредитация на професионално направление 5.1 Машинно инженерство, в рамките на тригодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКТН на НАОА от 19.04.2019 г. (Протокол №12) при програмната акредитация на ПН 5.6 Материали и материалознание, в рамките на тригодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН на НАОА от 22.11.2019 г. (Протокол №32) при програмната акредитация на докторски програми „Метрология и метрологично осигуряване“, „Технология на текстилните материали“ и „Машини и съоръжения за леката промишленост“ от ПН 5.1 Машинно инженерство, в рамките на двугодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН на НАОА от 20.12.2019 г. (Протокол №37) при програмната акредитация на докторски програми „Строителна механика, съпротивление на материалите“, „Технология на машиностроенето“, „Рязане на материалите и режещи инструменти“ и „Металорежещи машини и системи“ от ПН 5.1 Машинно инженерство и на докторска програма „Материалознание и технология на машиностроителните материали“ от ПН 5.6 Материали и материалознание, в рамките на двугодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН на НАОА (Протоколи №8/27.03.2020 г. и №10/29.04.2020 г.) при програмната акредитация на докторски програми „Машинознание и машинни елементи“, „Приложна механика“, „Теория на механизмите, машините и автоматичните линии“ и „Точно уредостроене“ от ПН 5.1 Машинно инженерство, в рамките на двугодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН на НАОА (Протокол №13/12.06.2020 г.) при програмната акредитация на докторски програми „Електромеханика“, „Електроснабдяване и електрообзавеждане“ и „Светлинна техника и източници на светлина“ от ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, за двугодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН на НАОА от 28.06.2019 г. (Протокол №19) при програмната акредитация на докторски програми „Хидравлични и пневматични задвижващи системи“ от ПН 5.1 Машинно инженерство и „Промислена топлотехника“ от ПН 5.4 Енергетика, за тригодишния следакредитационен период.

Тези документи са разработени след анализ на резултатите от програмната акредитация на професионални направления 3.4, 5.1, 5.6 и 5.13 и на цитираните докторски програми на катедрени съвети на профилиращите и обучаващите катедри и на факултетни съвети на факултети „Електротехника и електроника“, „Машиностроене и уредостроене“ и „Стопански“. Те показват, че са предприети коригиращи действия в съответствие със Системата за управление на качество в ТУ–Габрово за изпълнение на препоръките на постоянните комисии на НАОА. С цел огласяване на предприетите мерки за повишаване на качеството на обучение след акредитации, разработените доклади за изпълнение на препоръките на постоянните комисии на НАОА са публикувани в Университетската информационна система на ТУ–Габрово - <http://umis.tugab.bg/studenti/merkikachestvo1.php?hide=1>.

През 2022 година успешно са приключили процедурите за следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления 5.13 Общо инженерство и 3.4 Социални дейности с решения на Акредитационния съвет на НАОА (Протоколи №16/30.06.2022 г. и №25/24.11.2022 г.) за утвърждаване на докладите на Постоянната комисия за САНК относно следакредитационното наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКТН от 19.01.2018 г. (Протокол №1) и в решението на ПКПНСД от 16.07.2018 г. (Протокол №15).

Акредитационният съвет констатира:

- Технически университет – Габрово изпълнява препоръки №1 и №2, формулирани в решението на ПКПН при програмната акредитация на професионално направление 5.13 Общо инженерство и свързани с балансиране на броя на избираемите и факултативните дисциплини в учебните планове на специалностите от ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър” на професионалното направление и с активизиране на участието на студентите в международния академичен обмен..

- Технически университет – Габрово е изпълнил препоръки №1 и №2, формулирани в решението на ПКПНСД при програмната акредитация на професионално направление 3.4 Социални дейности и свързани със стимулиране на изходящата международна мобилност на студенти и увеличаване на броя на библиотечните единици, конкретно свързани с професионалното направление.

6.2. Система за управление на качеството

В ТУ-Габрово функционира и постоянно се подобрява Система за управление на качеството в съответствие с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Поставените цели по качеството са: утвърждаване на ТУ–Габрово като конкурентоспособен университет, предлагащ модерно обучение с гарантирано качество, съобразено с динамичните промени на пазара на труда; устойчиво развитие на ТУ–Габрово в трите ключови области - образование, научни изследвания и бизнес; съвместяване на традиции и иновации в образователния процес и научноизследователската дейност; достигане на европейските стандарти в областта на обучението на студенти и докторанти; утвърждаване и развитие на модела на бизнес-ориентираното обучение, гарантиращ успешна професионална реализация.

Предприети са мерки и действия за подобряване на качеството на обучение чрез: регулярен мониторинг и актуализация на специалностите и учебната документация; прилагане на новаторски практики и интерактивни мултимедийни електронни средства в образователния процес; увеличаване на обема на електронните учебни материали и осигуряване на връзка с външни ресурси и бази данни; модернизиране на материално-техническа база за обучение и научни изследвания; кариерно развитие на академичния състав.

Наличието на обстоятелства, свързани с пандемията и войната в Украйна, налагат и СУК да се приспособи към новите реалности. Създадени са подходящи условия и е подобрена интернет-базираната среда за анкетиране и прилагане на съвременни методи и технологични решения в образователния процес, увеличен е обемът на електронните учебни материали и са осигурени допълнителни връзки с външни ресурси и бази данни.

За подобряване на резултатността и ефикасността на СУК, включително на тенденциите по отношение на удовлетвореност на клиентите и обратната информация от съответните заинтересовани страни, са приети решения за стимулиране на мотивацията и ангажираността на студентите в процеса на обучение.

Външният и вътрешният мониторинг показват изпълнение на поставените цели по качеството.

Технически университет – Габрово поддържа материални, информационни и учебни ресурси за качествен учебен процес, научни изследвания и развитие на академичния състав, като осигурява финансово образователния процес, гарантира финансова стабилност без задължения към външни организации и обезпечава необходимата обща и специфична учебна и материална база, компютърна техника, лицензирани софтуерни продукти, интернет с неограничено потребление, съвременно оборудване и апаратура в учебните, научноизследователските и научно-производствените лаборатории, читателски места и необходимите библиотечни единици на хартиен и електронен носител в съвременна университетска библиотека.

Непрекъснатото подобряване на качеството на обучение, на научните изследвания и академичния състав е систематичен процес, включващ планиране, изпълнение, контрол и оценка на извършените планирани дейности.

На 23.03.2022 г. е утвърдена от Ректора на ТУ-Габрово Програма (годишен план) за вътрешни одити. Обект на одити са: ръководство на ТУ-Габрово – Ректор, зам.-ректори,

ръководител АСС, факултети „Електротехника и електроника”, „Машиностроене и уредостроене” и „Стопански”, Технически колеж – Ловеч, Център по качеството на обучение (ЦКО) и други.

Съгласно времевия график, в съответствие с плановете и Програмата за вътрешни одити, са одитирани общо 10 университетски звена. Докладите от одитите със съответните препоръки за подобряване на качеството на учебния процес са предоставени на деканите на факултетите и на директора на ТК-Ловеч.

В периода от 26.09.2022 г. до 29.09.2022 г. е проведен пресертификационен одит на СУК от представители на сертифициращия орган DQS GmbH. Заключение в доклада от одита, е че системата в пълна степен е ефикасна и удовлетворява изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Издаден е нов сертификат, който е валиден до 18.10.2025 г. В доклада на сертифициращия орган е посочен и потенциал за подобряване, за постигането на който са предприети мерки и са набелязани действия със срок до следващия одит на DQS GmbH.

При проведените през 2022 г. вътрешни планови одити, както и при извършения външен одит от сертифициращия орган DQS GmbH не са установени несъответствия и няма предприети коригиращи действия по Процедура ПР1 – 04 „Управление на несъответствия и коригиращи действия” на СУК.

В Университетската информационна система периодично се публикуват докладите от одитите на СУК, решенията на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на НАОА при акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол на професионалните направления и докторските програми, както и получените сертификати.

През 2022 г., във връзка с процедурата за САНК на ТУ-Габрово, е разработен *Доклад за прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав в Технически университет - Габрово* съгласно действащите критерии на НАОА. Основното заключение в Доклада е, че в ТУ-Габрово има изградена и утвърдена система за управление на качеството от 2001 г., с адекватна документация, адаптирана към критериите на НАОА, удовлетворяваща изискванията на Закона за висшето образование и с ефективно приложение.

За анализ и оценка на качеството на обучение и на академичния състав са проведени анкетни проучвания на студенти и докторанти в трите факултета на ТУ-Габрово и в ТК-Ловеч, общият брой на които за 2022 г. е показан в *Таблица 6.1*. Всички анкетни проучвания са извършени с електронната система за анкетиране, което е доказателство за нейната работоспособност.

Таблица 6.1. Проведени анкетни проучвания от ЦКО през 2022 г.

Целева група	Брой анкетирани
Новоприети студенти: ОКС „професионален бакалавър”; ОКС „бакалавър”; ОКС „магистър”.	67
Завършващи студенти: ОКС „професионален бакалавър”; ОКС „бакалавър”; ОКС „магистър”.	192
Завършили студенти: ОКС „професионален бакалавър”; ОКС „бакалавър”; ОКС „магистър”.	256
Докторанти	17
ОБЩО	532

Информацията от проведените анкетни проучвания на студентското мнение относно качеството на обучение и научните изследвания и резултатите от извършените планови и извън-планови одити периодично се анализират и съхраняват в съответствие с *Вътрешните правила за организирането на дейностите по съхраняване, опазване, обработване и справочно използване на документите в Учрежденския архив на Технически университет – Габрово*.

Управлението на риска в СУК е свързано с *Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово за периода 2019-2023 година* и с политиката по качеството на Университета. Посредством прилагането му на всички равнища в СУК са постигнати желаните резултати, като са преодолени и редуцирани отрицателните рискове.

Центърът за качеството на обучение оказва перманентно съдействие при подготовката на документация за програмна акредитация и САНК на професионални направления и докторски програми, както и за институционална акредитация и САНК на ТУ-Габрово.

6.3. Вътрешнонормативни документи

В ТУ-Габрово се поддържа, актуализира и прилага вътрешнонормативна уредба, обхващаща всички етапи на жизнения цикъл на студентите и докторантите (права и задължения; прием, обучение и дипломиране; административно обслужване; участие в научноизследователска дейност; информационно и библиотечно осигуряване; кариерно развитие; практическа подготовка; студентска мобилност; допълнителна квалификация и професионално обучение), която е публично оповестена на интернет страницата на Университета (<https://www.tugab.bg/documents/normativni-dokumenti>).

За ефективно управление и функциониране на ТУ-Габрово през 2022 г. са актуализирани следните нормативни документи: *Правилник за дейността на Технически университет - Габрово; Правилник за организация на учебната дейност; Правилник за атестиране на академичния състав в Технически университет – Габрово; Стратегия за управление на риска на Технически университет - Габрово; Правилник за приемане на студенти в Технически университет – Габрово; Правила за отпускане на държавни стипендии в Технически университет – Габрово; Вътрешни правила за работната заплата в Технически университет – Габрово*.

Приети са нови стратегически документи, правилници и университетски стандарти – *Годишни оперативни цели за развитие на Технически университет – Габрово през 2022 година; План за дейността на ТУ-Габрово за 2022 година; Стратегия за развитие на научните изследвания на Технически университет – Габрово за периода 2021–2023 година; План за действие относно равенството между половете в Технически университет – Габрово (2022-2025 г.); Правилник за дейността на Център за иновативни образователни технологии към ТУ-Габрово; Правилник за ползване на студентските общежития и столове на Технически университет – Габрово; Правила за работа по Национална програма „Млади учени и постдокторанти – 2“ в Технически университет – Габрово*.

6.4. Изводи и препоръки

- *Дейностите, свързани с институционална и програмна акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол, са извършвани в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника на Националната агенция за оценяване и акредитация, критериалните системи за последваща институционална акредитация и програмна акредитация, процедурите за следакредитационно наблюдение и контрол на НАОА и Системата за управление на качеството в ТУ–Габрово.*
- *Технически университет – Габрово получи програмна акредитация на професионално направление 3.7 Администрация и управление на основание на обща оценка по критериите 8,33 и срок на валидност на акредитацията - до следваща акредитация на ПН 3.7 съгласно графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО (месец юли 2024 г.).*

- Успешно са приключили процедурите в НАОА за следакредитационно наблюдение и контрол на Технически университет – Габрово и на професионални направления 5.13 Общо инженерство и 3.4 Социални дейности.
- Препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на НАОА се изпълняват при спазване на посочените срокове, като изпълнението им се документира чрез решения на катедрени съвети, факултетни съвети, Съвет на колежа и Академичен съвет. Разработените и приети доклади за изпълнение на препоръките, формулирани при програмната акредитация на професионални направления и докторски програми, са публикувани в Университетската информационна система.
- В НАОА е представена документация за:
 - ✓ последваща институционална акредитация на Технически университет – Габрово;
 - ✓ програмна акредитация на професионално направление 5.13 Общо инженерство;
 - ✓ програмна акредитация на докторски програми в професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика - „Електронизация“, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника“, „Индустриална електроника“, „Квантова и оптоелектроника“ и „Микроелектроника“;
 - ✓ програмна акредитация на докторски програми в професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника - „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране“, „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление“ и „Компютърни системи, комплекси и мрежи“;
 - ✓ разкриване на нови докторски програми „Инженерна екология“ от професионално направление 5.13 Общо инженерство и „Организация и управление на социалните дейности“ от професионално направление 3.4 Социални дейности.
- В ТУ–Габрово успешно функционира Система за управление на качеството, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2015. Сертификатът е със срок на валидност до 18.10.2025 г.
- При реализираните през 2022 г. външни и вътрешни одити не са установени несъответствия и няма предприети коригиращи действия по Процедура ПР1 – 04. „Управление на несъответствия и коригиращи действия“ на СУК.

7. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Усилията и задълженията на Административно-стопанския сектор при ТУ-Габрово през 2022 г. са насочени към:

- ✓ създаване на оптимални условия за осъществяване на основните дейности на Университета - обучение и научни изследвания;
- ✓ управление на собствеността и приходите от нея с грижата на добър стопанин;
- ✓ намаляване на разходите за електроенергия и топлоенергия, вода, материали за домакинства и поддръжка на сградния фонд.

7.1. Административна дейност

7.1.1. Обезпечаване на провеждането на процедурите по ЗДС, ЗОП

Задължения на администрацията са подготовката, организацията и провеждането на процедурите за отдаване под наем, доставка на машини, съоръжения, стоки и услуги, възлагането на строително-ремонтни дейности, продажбата на движими вещи - частна държавна собственост.

През 2022 г. в Регистъра на договорите са вписани 120 документа (договори и анекси), включващи договори за наем, абонаментно поддържане и изработка, договори за доставка на услуги, стоки и машини, договори за съвместна дейност, за строително-ремонтни работи, за сътрудничество и др.

Проведени са 21 открити процедури по смисъла на ЗОП, 2 процедура чрез публично състезание, 6 процедури чрез събиране на оферти с обяви, 6 процедури чрез договаряне без предварително обявление и 1 процедура чрез пряко договаряне. Въз основа на тях са сключени договори за доставки и услуги.

Документалната и организационната подготовка на съществена част от проведените процедури и поети ангажименти, както и последващият контрол по изпълнение на договорените текстове са задължение и отговорност на Административно-стопанския сектор.

7.1.2. Обезпечаване на дейността

През 2022 г., във връзка с дейността на ТУ–Габрово, са извършени разходи за (Таблица 7.1):

- канцеларски материали – 6174 лева към фирма, избрана за доставчик след проведена процедура по ЗОП;

- печатни и копирни услуги – ТУ–Габрово използва базата към УЦНИТ;

- телефон и GSM услуги – 20021 лева към фирма БТК АД, гр. София.

Таблица 7.1. Разходи за канцеларски материали, телефон и GSM услуги, лв.

№	Показатели	2020 г.	2021 г.	2022 г.
1.	Канцеларски материали	11462	6739	6174
2.	Телефон и GSM услуги	10056	11934	20021

7.1.3. Условия на труд

Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в ТУ-Габрово се извършва съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие, с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите. Спазват се изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) и на актуалните наредби и правилници за осигуряване на безопасност и здраве.

Във връзка с ангажиментите на ТУ–Габрово по ЗЗБУТ е извършено следното:

- Оформена е и се поддържа изискващата се от нормативните актове документация, необходима за контрол по спазване на нормите и изискванията по безопасност и здраве при работа. Контролира се и изпълнението на задълженията на ръководителите и работещите.

- Осигурено е обслужване от външна служба по трудова медицина – ИКОНОМИКС-М ЕООД, гр. Севлиево.

- Успешно работи Комитетът по условия на труд, включващ в състава си представители на работодателя и на преподавателите и служителите в Университета.

- Лицата, провеждащи начален инструктаж, са преминали обучение съгласно Наредба РД-07-2.

- Преподавателите и служителите, които обслужват машини и съоръжения, притежават необходимата квалификация и правоспособност. През месец март в ЦСДК при ТУ–Габрово е проведено обучение на лицата, за които се изисква да притежават квалификационна група по електробезопасност.

- Съоръженията с повишена опасност, подлежащи на технически надзор, са изправни и са изпитани в срока, указан в съответните за това наредби. Осигурени са с ревизионни книги.

7.1.4. Социална политика

Социалната политика на ТУ–Габрово през 2022 г. цели изграждане на стабилно партньорство и диалог със синдикалните организации и академичната общност при решаването на трудови и социални въпроси, въвеждане на механизми за повишаване на мотивацията и трудово-

то възнаграждение на преподавателите и служителите в съответствие с ефективността и качеството на извършваната от тях работа, както и осигуряване на добри условия за труд, места за отдих, медицинско обслужване, сигурност и чистота. В резултат на конструктивните взаимоотношения и работа с ръководствата на трите синдикални организации на територията на ТУ–Габрово в сферата на социалната политика е извършено следното:

- Проведени са две заседания на Комисията за социално подпомагане, като са взети решения за отпускане на парични помощи на двама служители;

- Извършени са необходимите дейности за поддържане на материалната база на почивните бази „Потока” и в село Младен, управлявани от ТУ-Габрово, с цел осигуряване на сградния фонд. През 2022 г. почивните бази са функционирали нормално.

7.1.5. Взаимодействие с институции

При изпълнение на преките си задължения административно-стопанското направление в ТУ–Габрово кореспондира компетентно и коректно с МОН, Министерството на финансите, Агенцията за енергийна ефективност, Националният статистически институт, ОД „Главна инспекция по труда”, ОД „Полиция”, РС „Пожарна безопасност и защита на населението”, ОД „Гражданска защита”, Областен Управител, Община Габрово и др.

7.2. Стопанска дейност

Стопанската дейност на ТУ–Габрово включва управление на собствеността и управление на разходите.

7.2.1. Управление на собствеността

7.2.1.1. Управление на собствеността, извън необходимата за учебния процес

Към 31.12.2022 г. с договори за наем са 14 обекта, собственост на ТУ–Габрово. В края на 2021 г. е подготвена документация и е обявен търг за отдаване под наем на недвижим имот – публична държавна собственост, представляващ поземлен имот с площ 14903 кв. м., управляван от ТУ-Габрово, обект за образование, игрище и лекоатлетическа писта, намиращи се в гр. Габрово, кв. Сирмани. Процедурата завърши с подписване на договор през февруари 2022 г. със Сдружение футболен клуб „Орловец“-94.

Приходите от наемни договори за 2022 г. са представени в *Таблица 7.2*, а приходите от нощувки в хотелската част на УК6 и в почивните бази на ТУ–Габрово - в *Таблица 7.3*.

Таблица 7.2. Приходи от наеми по договори, лв.

№	Показатели	2020 г.	2021 г.	2022 г.
1.	Приходи от наеми	94260	93700	91559
1.1.	Приходи от наеми на търговски обекти	33417	35987	31069
1.2.	Приходи от наеми на студентски общежития	57753	54442	55558
1.3.	Приходи от наеми на ведомствени жилища	3090	3270	4932

Таблица 7.3. Приходи от нощувки, лв.

№	Обект	2020 г.	2021 г.	2022 г.
1.	Хотел УК6	22597	13148	32519
2.	Студентско общежитие УК6	4990	2234	-
3.	База „Потока”	4020	4830	8747
4.	База с. Младен			
5.	УчКЦ			

7.2.1.2. Поддържане на материалната база

Поддържането на материалната база включва дейности по основни и текущи ремонти на сградния фонд, хигиенизиране на помещения, облагородяване на прилежащите територии – паркинги и зелени площи.

През 2022 г. са извършени основни и текущи ремонти, свързани с: ремонт на покриви; отводняване от природни води на помещения, стени и основи на сгради; отстраняване на загуби при енергоносители; осветлението на сградите (Таблица 7.4).

Основните и текущите ремонти са възложени за изпълнение от външни фирми, предложили икономически най-изгодна оферта на проведените от ТУ–Габрово обществени поръчки и покани. Тези ремонти в учебните корпуси са насочени за обновяване на сградния фонд, прилежащите територии, учебните помещения и общо поддържане на материалната база. По количествени и стойностни параметри те са представени в Таблица 7.4.

Текущото поддържане и обновяването на сградния фонд на ТУ-Габрово се извършват и от работниците, назначени по поддръжка, от електроинженерите, машинните инженери и майсторите научна апаратура, назначени в катедрите на Университета.

Таблица 7.4. Реконструкция и модернизация на сградния фонд

Основни и текущи ремонти	
Ремонтни дейности в учебните корпуси (УК) и бази	
Ремонт на стаи (№3119, №3120, №3123) на администрация в УК3 - шпакловане и боядисване с латекс на стени, подмяна на ел. контакти и ел. ключове, поставяне на ламинат, доставка на ново обзавеждане.	10785 лв.
Ремонт на учебна зала №1116 в УК1 - шпакловане и боядисване с латекс на стени, поставяне на гипскартон, монтаж на окачен таван, ново осветление, подмяна на ел. контакти и ел. ключове, поставяне на ламинат, доставка на ново обзавеждане.,	29500 лв.
СМР - Асфалтиране на подход към УК5.	59811 лв.
Доставка и монтаж на отоплителни тела към термопомпа, осигуряваща отоплението на сграда Битова къща –част от Технологичния парк на ТУ-Габрово.	5138 лв.
Електрозахранване (доставка и полагане на ел. кабел) на сграда Битова къща –част от Технологичния парк на ТУ-Габрово.	2460 лв.
Разширяване на сигнално-охранителната система на ТУ-Габрово, включващо доставка и монтаж на сигнално-охранителна техника за УК2, УчКЦ и лаборатория на катедра МТТ в УК6.	2000 лв.
СМР - Ограждане на спортни площадки към УК2.	142 000 лв.
Проектиране на СМР за обект „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда Битова къща” - част от Технологичния парк на ТУ-Габрово.	8760 лв.
СМР за обект „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда Битова къща” - част от Технологичния парк на ТУ-Габрово. .	246 244 лв.
Управление на строителен надзор на СМР за обект „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда Битова къща” - част от Технологичния парк на ТУ-Габрово. .	5500 лв.
Управление на авторски надзор на обект „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда Битова къща” - част от Технологичния парк на ТУ-Габрово. .	4400 лв.
Целогодишно поддържане на зелените площи на ТУ-Габрово.	26680 лв.
Ремонтни дейности в Хотел към УК6	
Изкърпване на стени, шпакловка и боядисване с латекс по коридори и стаи.	1800 лв.
Поставяне на нови первази и боядисване на врати и бани в 20 броя стаи.	
ВиК ремонтни дейности в бани: подмяна на кранове; подмяна на тоалетни казанчета с нови; подмяна на гъвкави връзки и сифони.	
ОБЩО	545 078 лв.

През 2022 г. поддържането на хигиената в корпусите се извършва от 20 чистачки. Вложени са хигиенни материали и инвентар на обща стойност 16760 лева (Таблица 7.6).

7.2.1.3. Опазване на собствеността

Опазването на собствеността от външни и други нерегламентирани посегателства се осъществява чрез монтираната сигнално-охранителна техника и договор за охрана чрез СОТ с фирма СОТ-ЕООД, град София. Пропускателният режим в сградите се осъществява с назначени тринадесет служители, изпълняващи длъжността портиер.

С пожароизвестителни системи (ПИС) са осигурени Университетската библиотека, учебни корпуси УК1, УК2, УК2А и УК5 и Технологичен парк – база Вили.

С цел противопожарна превенция и изпълнение на изискванията на нормативната база, с вътрешни заповеди и подписани договори, ежегодно се осигуряват надзорът на съоръженията с повишена опасност, сигурността на мълниезащитата на корпусите, изправността на електрическите уреди и електрическите контакти, годността на пожарогасителите, изправността на пожарните кранове и асансьорните уредби.

В изпълнение на чл.12 (1) на Закона за държавната собственост задължително ежегодно се застрахова застроената публична държавна собственост на ТУ–Габрово.

В сградите на ТУ-Габрово – Университетска библиотека, УК1, УК2, УК2А, УК3-каса, УК5, УК6 и Технологичен парк – база Вили, с цел опазване на имуществото, са изградени и се поддържат от служители на Университета сигнално-охранителни системи (СОС).

Сравнение на направените разходи по години и позиции е представено в Таблица 7.5.

7.2.2. Управление на разходите

При изразходването на средствата за административни и стопански разходи в ТУ–Габрово (Таблица 7.6) се спазват разпоредбите на Закона за държавния бюджет, действащото законодателство за управление на собствеността и Системата за финансово управление и контрол.

С действащите вътрешни правила и със заповеди ръководството на Университета се стреми да минимизира рисковете от разхищение на материали, енергоносители – ток и горива, на вода и телефони, като се използва икономично и ефективно ограниченият паричен ресурс.

Таблица 7.5. Разходи по опазване на собствеността, лв.

№	Показатели	2020 г.	2021 г.	2022 г.
1.	Охрана на ТУ-Габрово (охрана на учебни корпуси и сграда на общежитие към УК6)	4453 (охрана чрез СОТ)	4968 (охрана чрез СОТ)	6588 (охрана чрез СОТ)
2.	Абонамент, поддръжка и ремонт ПИС	200 лв./мес.	300 лв./мес.	300 лв./мес.
3.	Ремонт и презареждане на пожарогасители	0 (отложено за 02.2021 г.)	2872	2917
4.	Годишно обслужване на вътрешни пожарни кранове, шлангове и пожарни касети	924	972	1020
5.	Абонаментна поддръжка и ремонт на асансьорни уредби	312 лв./мес. за 5 бр. АУ	312 лв./мес. за 5 бр. АУ	312 лв./мес. за 5 бр. АУ
6.	Технически надзор на СПО	780	1020	1752
	Технически надзор на АУ	отложено за 01.2021 г.	220	220
7.	Измерване на газови емисии, изпускани в атмосферата	Няма измерване	1818	Няма измерване

8.	Дезинфекция и дератизация – ДДД обеззаразяване на обекти:	2098	1685	1442
	- Абонаментна поддръжка	-		
	- Допълнителни дейности по дезинфекции	-		
9.	Застраховка публична държавна собственост	5839	3354	3271
10	Абонаментно техническо обслужване на газови съоръжения	1620	1620	1620
11.	Абонаментно поддържане на зелени прилежащи площи към УК1, УК2, УК3,УБ, УК6 и Вили	22670	30216	26680

Таблица 7.6. Справка за разходите, лв.

Вид на разхода	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Електрическа енергия	110 435	144 263	177 198
Гориво за отопление: природен газ	122 664	141 998	237 570
Вода	26459	18078	23577
Телефонни разходи	10056	11934	20021
Хигиенни, почистващи препарати и консумативи	15174	10231	16760
Пране бельо – хотел и почивни бази	2630	1912	4804

8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

Изпълнението на бюджета на Технически университет – Габрово към четвъртото тримесечие на 2022 г. се осъществява чрез изпълнението на бюджета на УЦНИТ и бюджета на първостепенния разпоредител – ТУ-Габрово.

Отчетът за изпълнение на бюджета към 31.12.2022 г. включва:

- Сборен отчет за касовото изпълнение на бюджета на ТУ–Габрово.
- Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз (ЕС).
- Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства.
- Отчет за касовото изпълнение на сметките за чужди средства.

Консолидираният бюджет на ТУ–Габрово е приет и утвърден от Академичния съвет (Протокол №8/29.03.2022 г.). Промените в бюджета на ТУ–Габрово към края на четвъртото тримесечие на 2022 г. са, както следва:

- намаление на трансферите за издръжка на обучението с 326 959,00 лева във връзка с намаляване на средно приравнения брой студенти (писмо с изх. №0415-25/06.04.2022 г. на МОН);

- увеличение на трансферите за издръжка и други текущи разходи с 3200,00 лева във връзка със заплащане на банкови такси (писмо с изх. №0415-33/31.05.2022 г. на МОН);

- увеличение на трансферите за средства за социално-битови разходи на студентите с 47250,00 лева (писмо с изх. №0415-36/22.06.2022 г. на МОН);

- увеличение на трансферите за капиталови разходи със 176 000,00 лева (писмо с изх. №0415-42/29.07.2022 г. на МОН);

- увеличение на трансферите за издръжка на обучението със 134 948,00 лева във връзка с ПМС №190/21.07.2022 г. (писмо с изх. №0415-49/11.08.2022 г. на МОН);
- увеличение на трансферите за издръжка – „Други трансфери“ във връзка с ПМС №184/21.07.2022 г. за изплащане на диференцирани размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност с 9260,00 лева (писмо с изх. № 0415-50/12.08.2022 г. на МОН);
- увеличение на трансферите за издръжка на обучението с 254 520,00 лева във връзка с ПМС №235/01.08.2022 г. (писмо с изх. № 0415-52/24.08.2022 г. на МОН);
- увеличение на трансферите за социално-битови разходи на студентите и докторантите във връзка с ПМС №234/01.08.2022 г. с 31500,00 лева (писмо с изх. №0415-54/29.08.2022 г.);
- увеличение на трансферите за социално-битови разходи на студентите и докторантите във връзка с ПМС №556/29.07.2022 г. за одобряване изплащането на еднократна финансова помощ на студенти и докторанти – украински граждани, приети за обучение в държавните висши училища в Република България при условията и по реда на ПМС №103 от 1993 г. с 1800,00 лева (писмо с изх. №0415-54/05.10.2022 г.);
- увеличение на трансферите по §§ 6101 „Получени трансфери“ във връзка с Национална програма „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“ с 14378,00 лева (писмо с изх. №0415-61/10.10.2022 г. на МОН);
- увеличение на трансферите по §§ 6101 „Получени трансфери“ във връзка с Национална програма „Млади учени и постдокторанти – 2“ с 56277,00 лева (писмо с изх. №0415-61/10.10.2022 г. на МОН);
- увеличение на трансферите по §§ 6101 „Получени трансфери“ за квалификационни курсове, семинари и други с 10360,00 лева (писмо с изх. № 0415-61/10.10.2022 г. и писмо с изх. № К-01-67/10.02.2023 г. на МОН);
- увеличение на трансферите по §§ 6101 „Получени трансфери“ във връзка с „Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна с предоставена временна закрила в Република България“ със 196 550,00 лева (писмо с изх. №Т-21-00-21/26.07.2022 г., писмо с изх. №Т-21-00-24/29.07.2022 г., писмо с изх. №Т-21-00-26/05.08.2022 г., писмо с изх. №Т-21-00-32/19.09.2022 г., писмо с изх. №Т-21-00-34/29.09.2022 г., писмо с изх. № К-01-566/03.10.2022 г., писмо с изх. № К-01-652/02.11.2022 г., писмо с изх. № К-01-714/01.12.2022 г., писмо с изх. №К-01-17/09.01.2023 г. на Министерството на туризма).
- увеличение на трансферите по §§ 6101 „Получени трансфери“ във връзка с изпълнение на дейности по проект, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ с водеща организация Технически университет – София. Трансферът е получен от Технически университет – София;
- увеличение на трансферите по §§ 6101 „Получени трансфери“ във връзка с изпълнение на договор Д01-211/03.10.2022 г. с 25000,00 лева (писмо с изх. №К-01-639/24.10.2022 г.).

8.1. Изпълнение на приходната част на бюджета

Приходната част на бюджета е изпълнена в размер на **10 938 536,00** лева, представляващи **98%** от годишния план.

Изпълнението на собствените приходи е в размер на **2 427 873,00** лева, което представлява **95,1%** от годишния план. Приходите от такси на студенти и докторанти за обучение са в размер на 2 083 373,00 лева, приходите от наеми на имущество са в размер на 97698,00 лева, което е 92% спрямо годишния план, приходите от такси на Центъра за следдипломна квалификация са в размер на 63592,00 лева. Относителният дял на собствените приходи в общия обем на приходите към месец декември 2022 г. е 22,2%.

Получената субсидия от МОН е в размер на 8 147 419,00 лева, в т.ч. трансфери за поети осигурителни вноски и данъци – 2 812 054,00 лева, което представлява 100% изпълнение спрямо годишния план.

Получени са трансфери от: Министерството на труда и социалната политика в размер на 101 715 лева за изпълнение на проект, финансиран от проект „Красива България“, отчетени по §§ 61-01; МОН в размер на 14378,00 лева за стимулиране на публикационната дейност в ТУ–Габрово, отчетени по §§ 61-01; МОН в размер на 56277,00 лева по Национална програма „Млади учени и постдокторанти – 2“; МОН в размер на 10360,00 лева за квалификационни курсове, семинари и други; МОН в размер на 25000,00 лева за изпълнение на договор Д01-211/03.10.2022 г., отчетени в §§ 6101; Министерството на туризма в размер на 196 550,00 лева по „Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна с предоставена временна закрила в Република България“; Института по електроника на БАН в размер на 28999,00 лева за изпълнение на проект, финансиран от Фонд „Научни изследвания“, отчетени в §§ 6101.

Възстановени са трансфери в бюджета на ТУ–Габрово от финансирани проекти в размер на 2145,00 лева, отчетени по §§ 6201. Предоставени са трансфери за финансиране на дейности по проекти на ЕС в размер на (-) 109 170,00 лева, отчетени по §§ 62-02. Относителният дял на субсидията и трансферите в общия обем на приходите за 2022 г. е 77,8%.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от ЕС в размер на – (-) 513 999,00 лева;
- суми по разчети между бюджети, сметки и фондове за поети осигурителни вноски и данъци в размер на - (-) 220 323,00 лева;
- друго финансиране, отчетено по § 93 00, в размер на (+) 1231,00 лева;
- наличности на средства по банкови левови и валутни сметки в началото на годината в размер на 4 083 443,00 лева;
- наличности на средства по банкови левови и валутни сметки в края на периода в размер на (-) 3 144 442,00 лева.

8.2. Изпълнение на разходната част на бюджета

За финансиране на дейността на Университета и неговия разпоредител с бюджет УЦНИТ към четвъртото тримесечие на 2022 г. са изразходвани общо 11 144 446 лв., което представлява 82,5% от годишния план на разходите. Разпределението по групи разходи е, както следва:

- Разходи за персонал – 7 297 548,00 лева, което представлява 90,2 % от утвърдения годишен план.
- Разходи за задължителни осигурителни вноски, дължими от работодателя – 1 216 051,00 лева, което представлява 92,6% от утвърдения годишен план.
- Разходи за издръжка – 1 138 150,00 лева, което представлява 58,5% от утвърдения годишен план.
- Разходи за стипендии на студенти и докторанти – 853 660,00 лева, което представлява 74,9 % от утвърдения годишен план.
- Разходи за основен ремонт и придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи – 530 003,00 лева, което представлява 59,2 %, от утвърдения годишен план.
- Други разходи (платени данъци и такси и членски внос) – 109 034,00 лева, което представлява 88,2% от утвърдения годишен план.

Най-голям относителен дял в общия обем на разходите към месец декември 2022 г имат разходите за персонал – 65,5%, разходите за задължителни осигурителни вноски от работодателя – 10,9%, разходите за издръжка – 10,2%. и разходите за стипендии – 7,7%.

Към четвъртото тримесечие на 2022 г. разходите за Студентския съвет на ТУ–Габрово са в размер на 11267,00 лева, което представлява 54,1% от планувания 1% от събраните такси за обучение.

Изпълнението на разходите по утвърдения лимит за представителни разходи на Ректора е в размер на 9983,28 лева, което представлява 99,8 % от гласувания от АС лимит – 10000 лева.

Посочените разходи в отчета за касовото изпълнение на бюджета са обезпечили дейността на Университета при следните натурални показатели:

- Средна щатна численост на персонала – 261 бройки.
- Средно приравнен брой студенти в ТУ – Габрово и ТК – Ловеч – 2433.
- Брой леглодни в студентските общежития в ТУ–Габрово и ТК-Ловеч – 26429.
- Брой хранодни в студентските столове в ТУ–Габрово– 1550.

Разпределението на разходите по функции е, както следва:

- Функция „Общи държавни служби“, група В „Наука“ – 12887,00 лева
- Функция „Образование“ – 11 131 559 лева.

8.3. Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

Към 31.12.2022 г. в ТУ–Габрово се изпълняват 9 проекта, финансирани от Кохезионния и структурните фондове на ЕС, осем проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и един проект по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

8.3.1. Приходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

Приходната част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на ЕС се формира от получени трансфери от Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ за финансиране на дейностите по изпълнение на отделните проекти, предоставени от партньори средства по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ и заемообразно предоставени средства от бюджета на ТУ-Габрово. Приходите са в размер на 887 530,00 лева, разпределени, както следва:

- 33469,00 лв., отчетени в §§ 4743, получени чрез нефинансови предприятия текущи трансфери от КФП по международни и други програми;
- 762 743,00 лева, отчетени в §§ 6300 „Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)“;
- 91318,00 лева – отчетени в §§ 6200 „Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)“.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от ЕС в размер на 159 926,00 лева.

8.3.2. Разходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

За финансиране на дейностите по изпълнението на проектите са изразходвани средства в размер на 1 047 456.00 лева, Тяхното разпределение по видове разходи е, както следва:

- Персонал – 442 557,00 лева.
- Задължителни осигурителни вноски за сметка на работодателя – 49725.00 лева.
- Издръжка – 136 762.00 лева.
- Разходи за стипендии – 219 000,00 лева.
- Текущи трансфери за домакинства от средства на Европейския съюз – 4185,00 лева.
- Разходи за членски внос – 1100,00 лева.
- Разходи за придобиване на дълготрайни активи – 194 107.00 лева.

Най-голям относителен дял от общия обем на разходите имат разходите за придобиване на дълготрайни активи - 18,5%, разходите за възнаграждения – 42,2% и разходите за стипендии – 20,9%.

8.4. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

Към 31.12.2022 г. е изготвен отделен отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства.

За периода 01.01.2022 г. – 30.12.2022 г. в ТУ–Габрово са изпълнявани 6 проекта, финансирани от ЕС.

8.4.1. Приходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

Получените приходи са формирани от получени трансфери от финансиращите органи за изпълнение на дейностите по проекти и от заемообразно предоставени средства от бюджета на ТУ–Габрово. Приходите са разпределени, както следва:

- Заемообразно предоставени средства за финансиране на проекти в размер на 10152,00 лева, отчетени по §§ 6201 „Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето), получени трансфери“.
- Получени трансфери в размер на 50972,00 лева, отчетени по §§ 63-00 „Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)“.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от ЕС в размер на (+) 354 073,00 лева.

8.4.2. Разходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

За финансиране на дейностите по изпълнението на проектите са изразходвани средства в размер на 415 197,00 лева. Тяхното разпределение по видове разходи е, както следва:

Персонал – 68166,00 лева.

- Задължителни осигурителни вноски за сметка на работодателя – 10665,00 лева.
- Текуща издръжка – 19055,00 лева.
- Трансфери от средства на ЕС – 316 098,00 лева.

Най-голям относителен дял в общия обем на разходите имат разходите за предоставени трансфери за партньори – 76,1% и разходите за персонал – 16,4%

8.5. Отчет за касовото изпълнение на сметките за чужди средства

През периода 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г. са събрани средства за гаранции и депозити в размер на 41356,00 лева и са възстановени средства от събрани гаранции и депозити в размер на 33629,00 лева.

Наличните средства по банковата набирателна сметка в ТУ–Габрово в началото на периода са 32389,00 лева, а в края на периода - 40117 лева

При изпълнението на бюджета към 31.12.2022 г. са спазвани принципите за законосъобразност, ефективност и ефикасност, регламентирани в Закона за публичните финанси и Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор. От отчетните резултати и направения анализ към отчета се вижда, че политиката на ръководството за финансово управление на Университета за отчетния период е правилна, ефективна и законосъобразна.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите, постигнати през 2022 г., са положителни и отговарят на основните задачи, заложили в Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово за периода 2019 – 2023 година.

- *Учебната дейност е организирана и проведена в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет – Габрово, Правилника за организация на учебната дейност, Правилника за натрупване и тран-*

сфер на кредити, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ–Габрово и решенията на Академичния съвет.

- Организирана е и е проведена целогодишна кандидатстудентска кампания, в резултат на което държавният план-прием на студенти е изпълнен 95,3% за ОКС „бакалавър“, 82,1% за ОКС „професионален бакалавър“ и 80,4% за ОКС „магистър“. Приети са и 126 студенти в ОКС „магистър“ в платена форма на обучение.
- Бизнес-ориентираното обучение се утвърди като ефективна форма за организация на учебния процес, която съчетава теоретично обучение в Университета и практически обучение във фирмите, гарантира успешна реализация на студентите и намира подкрепа сред работодателите в страната. През учебната 2021/2022 година 391 студенти от факултети „Машиностроене и уредостроене“, „Електротехника и електроника“ и „Стопански“ се обучават при тази форма на организация на учебния процес.
- Разкрита е нова специалност „Автомобилна мехатроника“, ОКС „професионален бакалавър“, редовна форма на обучение, в професионално направление 5.1 Машинно инженерство, област на висше образование 5. Технически науки. Приета е нова учебна документация, включваща квалификационна характеристика, учебен план и учебни програми.
- Във връзка с изпълнението на проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ са разработени три хибридни специалности в ОКС „магистър“ за съвместно обучение с висши училища в Република България - „Повърхностно обработване на инженерни материали“, „Социални иновации и социални политики“ и „Мебелна индустрия 4.0“. Приета е нова учебна документация (квалификационни характеристики и учебни планове) за тези специалности.
- В съответствие с Правилника за организация на учебната дейност и Методическите указания за учебна документация в ТУ-Габрово са актуализирани учебните планове на специалности: „Машиностроене“, „Автомобилно машиностроене“, „Текстилна техника и технологии“, „Електротехника“, „Компютърни системи и технологии“ и „Автомобилна мехатроника“ в ОКС „професионален бакалавър“; „Технология на материалите и материалознание“, ОКС „бакалавър“ и „магистър“; „Социална работа и европейски политики“, ОКС „магистър“ и „Стопанско управление“, магистърска програма „Управление на проекти“ (дистанционна форма на обучение). Актуализиран е и Груповият учебен план за подготовка на докторанти в Технически университет – Габрово.
- Активността на преподавателите от ТУ–Габрово при ръководство и/или участие в национални и международни научноизследователски проекти е на високо ниво. Реализирани са: три проекта по Фонд „Научни изследвания“; четири проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.; един проект по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.; два международни научноизследователски проекта по програма „Хоризонт 2020“.
- Научните изследвания, финансирани със средства от държавния бюджет, са организирани и проведени в съответствие с изискванията на Министерството на образованието и науката. Реализирани са 24 научноизследователски проекта, резултатите от които са отразени в 167 научни публикации, от които 29 - в научни списания, симпозиуми и конференции в страната и 138 - в чужбина. Съвместната научна работа на преподаватели, студенти и докторанти при реализиране на тези проекти е отразена в Студентската научна сесия, по време на която са изнесени 76 доклада в три научни направления.

- Публикационната дейност на академичния състав е на добро ниво. Публикувани са 202 статии и доклада, от които 14 - в списания с импакт-фактор в Web of Science, а 54 - са реферирани в Scopus. Издадени са два нови броя на списание „Известия на Технически университет Габрово. Необходимо е да се повиши активността на преподавателите по отношение на регистрирането на патенти и полезни модели на научните им разработки с финансиране на процедурите в съответствие с Правилника за управление на интелектуалната собственост на ТУ–Габрово.
- Разширена е дейността на Технологичния парк на ТУ–Габрово, обединяващ научноизследователската инфраструктура на центровете за компетентност и на Центъра за върхови постижения на територията на Университета, като са изпълнени 13 договора за стопанска дейност с фирми. Необходимо е да се повиши използваемостта на високотехнологичното оборудване в лабораториите в Габрово Тех Парк за научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, включително чрез съвместни договори с бизнеса и договори с външни възложители.
- На много добро ниво протече Международната научна конференция УНИТЕХ’2022, по време на която в 10 секции са представени 133 доклада, от които 62 на чуждестранни участници.
- В съответствие с Вътрешните правила за финансово стимулиране на публикационната активност в Технически университет – Габрово и решения на Академичния съвет, е реализирано финансово стимулиране на преподаватели за 77 публикации в издания, които са реферирани и/или индексирани в Web of Science и/или Scopus.
- Технически университет – Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и научноизследователската дейност.
- В Технически университет – Габрово са осигурени условия за развитие на академичния състав в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ–Габрово. През 2022 г. двама преподаватели успешно са защитили дисертации за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, един преподавател е придобил академичната длъжност „професор”, 2 преподаватели - академичната длъжност „доцент”, един преподавател - академичната длъжност „главен асистент “ и 5 преподаватели - академичната длъжност „асистент“.
- Условия за приобщаване на ТУ–Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство създава участието на преподавателския състав в образователни и научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейския съюз и по оперативни програми. През 2022 г. са изпълнявани 16 проекта, финансирани по програма „Еразъм+”, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.
- Успешно се развива сътрудничеството с висшите училища, с които ТУ–Габрово е в договорни отношения, като се съчетава с възможностите, предоставяни от програмите на Европейския съюз. Технически университет - Габрово е включен в Европейската мрежа от иновативни висши училища и като асоцииран партньор в консорциум за представяне на Enterprise Europe Network в България през следващия програмен период (2022-2025 г.) с координатор Българска търговско-промишлена палата.

- *Материално-техническата база за учебния процес и научните изследвания непрекъснато се развива и обогатява със специализирано оборудване, компютърна и измервателна техника.*
- *Непрекъснато се усъвършенства информационната база за обучение и изследователска дейност. Университетската библиотека се развива като съвременна институция с модерна информационна система. Университетската компютърна мрежа, Университетската информационна система и автоматизираната деловодна система гарантират качествено изпълнение на дейностите в образователната и научно-изследователската сфера.*
- *Създадени са условия за провеждане на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством официалната платформа за електронно и дистанционно обучение DMoodle и платформата за провеждане на онлайн срещи Microsoft Teams.*
- *Приети са нови стратегически документи, правилници и университетски стандарти и са актуализирани основни вътрешнонормативни документи, необходими за ефективното управление и функциониране на ТУ–Габрово.*
- *Дейностите, свързани с акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол на Университета, професионални направления и докторски програми, са извършвани в съответствие с критериалните системи на НАОА, при спазване на Закона за висшето образование и Правилника за дейността на Националната агенция за оценяване и акредитация.*
- *Университетската Системата за управление на качеството непрекъснато се подобрява и през 2022 г. е успешно ресертифицирана по стандарт ISO 9001:2015 за нов тригодишен период.*